

Ang Maayo Nga Balità Parti Kay Hesu-Kristo Gingsulat ni

Juan

Ang Pang-una Nga Hambay

Ang Nagsulat

Ang nagsulat ng ini nga libro hay wayà niya pagsulatan ang iya pangayan. Pero may mga tandà nga siya ‘ang disipulo nga pinalanggà ni Hesus’ (21:20) kag kaibahan gid siya permi ni Hesus. Sunò sa pamatuod ng Una nga Iglesya, siya si Juan, nga ungà ni Zebedeo (21:2) kag Salome, nga manghod ni Jacobos^a.

Sunò sa ginapatihan ng Una nga Iglesya, ang ulihi nga tuig ni Juan hay sa Efeso kung sa diin ang iya ministryo hay ang magwali, magpanudlò kag magsulat. Pero may nagakontra sa iya pagpanudlò parti kay Hesus, nganì gingdakop siya kag gingpadaya sa isla ng Patmos.

Ang Gingsulat Ni Juan Parti Kay Hesus

Ang Maayo nga Balità sunò kay Juan hay nagapakilaya kay Hesus bilang ang wayà katapusan nga Hambay ng Dios nga naging tawo. Gingsulat ini agud magtuo ang mga miyugbasa nga ‘si Hesus ang Kristo, ang Ungà ng Dios.’ (20:31)

Pagkatapos maipakilaya ‘ang Hambay ng Dios’ nga si Hesus naging tawo sa kapitulo 1, ang masunod hay nagabalità ng mga makatitingaya nga nagapamatuod nga si Hesus ang Kristo kag gingpromisa nga Manluluwas; kag ang abir sin-o nga magtuo hay makabaton ning regalo nga kabuhì nga wayà katapusan.

Sa kapitulo 13 hasta sa 17, mababasa ang permi nga pakikipagkaibahan ni Hesus sa iya dose nga disipulo, lalò na nang gab-i nga gingdakop siya. Nang bisperas ng paglangsang sa iya sa krus, gingpakusog niya ang inda tagipusuon agud maging alisto sa abir ano nga matabò. Sa ulihi naman nga mga kapitulo, gingsulat kung pauno siya gingdakop kag ging-imbistigahan. Mababasa da sa ini nga libro ang paglangsang sa iya sa krus, ang paglubong, ang

^a1:0 Ang kadamuan nga kopya ng Bibliya sa Pilipinas, siya hay gingpangayanan ‘Santiago’.

iya pagkabuhì liwat kag ang madamò ka beses nga pagpakità niya sa mga disipulo. Diri gingtaw-an gid ning importansya ang libri nga kabuhì nga wayà katapusan paagi kay Kristo.

Ang kaayo-ayo diri hay ang paggamit ng ordinaryo nga mga bagay sa pagpanudlò ni Hesus sa pang-adlaw-adlaw nga pagpangabuhì agud magtao ning espiritwal nga gusto hambayon, pareho ng: tubì, tinapay, iwag, pastor kag mga karnero, punò ng ubas kag mga bunga kag madamò pa.

Ang Mga Suyod

I. Ang Pagtunà: Ang Wayà Katapusan nga Hambay nga Naging Tawo (1:1-18)

II. Ang Ministeryo ni Hesus sa mga Tawo (1:19-12:50)

A. Ang Pamatuod ni Juan nga Miyugbawtismo (1:19-34)

B. Ang Pagpili sa Upat nga Disipulo (1:35-51)

K. Ang Kasayan sa Kana (2:1-12)

D. Ang Una nga Pagbisita sa Jerusalem kag Judea (2:13-3:36)

E. Ang Pagmisyon sa Samarya (4:1-42)

G. Ang Pagpaayo sa Ungà ng Opisyal (4:43-54)

H. Ang Pagpaayo sa Paki nga Tawo (5:1-15)

I. Ang Pagdipinsa ni Hesus sa Iya Sarili (5:16-47)

L. Ang Pagpakaon sa 5,000 kag Pagpanaw sa Ibabaw ng Dagat (6:1-21)

M. Ang Pagtudlò parti sa Tinapay nga Nagatao ning Kabuhì. (6:22-71)

N. Ang Pagkadto ni Hesus sa Pista ng Pagligad ng Anghel ng GINOO (7:1-53)

Ng. Ang Pagdaya kay Hesus sa Babayi nga Nadakop sa Pagpanglyaki (8:1-11)

O. Ang Pagpakilaya ni Hesus sa Iya Sarili (8:12-59)

P. Ang Pagpaayo ni Hesus sa Tawo nga Buta (9:1-41)

R. Si Kristo ang Maayo nga Pastor (10:1-42)

S. Ang Pagbuhì Liwat kay Lasaro (11:1-57)

T. Ang Pagbubò ng Mahay nga Pahumot kay Hesus (12:1-11)

U. Ang Pagsuyod sa Jerusalem kag ang Pang-ulihi nga Hambay sa Kadamuan (12:12-50)

III. Ang Ministeryo ni Hesus sa iya Dose nga Apostol
(13:1-17:26)

- A. Ang Paghugas sa Siki ng Dose nga Apostol (13:1-17)
- B. Ang Pagpasayod sa Pagtraidor kay Hesus (13:18-35)
- K. Ang Pagpasayod sa Wayà Pagkilaya kay Hesus ni Pedro (13:36-38)
- D. Ang Pagpakilaya ni Hesus kung Sin-o Siya (14:1-15:27)
- E. Ang Pagministeryo ng Espiritu Santo (16:1-33)
- G. Ang Pagpangamuyò ni Hesus (17:1-26)

IV. Ang Pagpakasakit kag ang Pagdayaw (18:1-20:29)

- A. Ang Pagpadakop kay Hesus (18:1-14)
- B. Ang Wayà Pagkilaya ni Pedro kay Hesus (18:15-18)
- K. Ang Pag-imbistigar kay Hesus ng mga Judio (18:19-24)
- D. Ang Duha ka Beses nga Wayà Gingkilay-a ni Pedro kay Hesus (18:25-27)
- E. Ang Paghusgar ni Pilato (18:28-19:16)
- G. Ang Paglangsang kag Paglubong kay Hesus (19:17-42)
- H. Ang Pagkabuhì Liwat ni Hesus (20:1-29)

V. Ang Pang-ulihì (20:30-21:25)

- A. Ang Katuyuan ng Pagsulat ini nga Libro (20:30-31)
- B. Ang Pagsugò kay Pedro (21:1-23)
- K. Ang Pangkatapusan (21:24-25)

Si Hesus ang Hambay kag ang Kahayag

1 ¹ Bago pa nagtunà ang tanan, igwa na ning ginatawag nga Hambay^b. Ini nga Hambay hay kaibahan na ng Dios kag ang Hambay mismo hay Dios. ² Kaibahan na siya ng Dios bago pa nagtunà ang tanan. ³ Ang tanan nga bagay nahimò paagi sa iya, kag wayà mahuman ang mga nahimò kung bukon siya. ⁴ Siya ang ginghalinan ng matuod nga kabuhì. Paagi sa ini nga kabuhì nga pareho sa kahayag, maiintindihan ng mga tawo ang kamatuuran. ⁵ Siya hay nagahayag pareho ng iwag sa kaduyom, kag wayà gid napeperdi ng kaduyom ang kahayag.

^b1:1 Ang Hambay hay bukon boses kundì persona. Ini hay si Hesus kag ang gusto silingon siya hay ang bilog nga mensahi ng Dios (1:14, Pahayag 19:13).

⁶ Igwa ning tawo nga ang pangayan hay Juan^c nga gingsugò ng Dios. ⁷ Gingsugò siya para magpamatuod parti sa kahayag nga nagkari sa kalibutan, agud ang tanan hay magtuo tungod sa iya pamatuod. ⁸ Bukon si Juan ang kahayag, pero gingsugò siya para magpamatuod parti sa ini nga kahayag. ⁹ Si Hesus ang matuod nga kahayag kag nagkari siya sa kalibutan para mahayagan ang mga tawo agud maiintindihan ang kamatuuran.

¹⁰ Pero abir nahimò ang kalibutan paagi sa iya, wayà siya gingkilay-a ng mga tawo kung sin-o siya nang nagkari siya sa kalibutan. ¹¹ Nagkari siya sa kaugalingon niya nga nasyon, pero wayà siya gingbatuna ng iya mga kasimanwa. ¹² Pero ang tanan nga nagbaton kag nagtuo sa iya hay gingtaw-an niya ning pribilihiyo nga maging mga ungà ng Dios. ¹³ Ang inda pagiging ungà ng Dios hay bukon paagi sa himò ng tawo, o himò ng lawas, o sa plano ng mag-asawa nga gusto magkaongà, kundì sunò sa kabubut-on ng Dios.

¹⁴ Ang ginatawag nga Hambay, siya hay naging tawo kag nag-istar diri sa kalibutan kaibahan naton. Punò siya ning kaluoy kag matuod gid ang tanan nga iya ginghambay. Nakità namon ang iya gahom kag kahayag bilang bugtong nga Ungà halin sa Dios nga Amay.

¹⁵ Nagpamatuod si Juan sa mga tawo, “Imaw ini ang akon ginahambay nang gingsiling ko, ‘May isa ka tawo nga magaabot! Mas importante siya kaysa akon kay bago pa ako ging-ungà, yarà na siya.’”

¹⁶ Tungod sa iya madakò nga paghigugmà, nakabaton kita tanan ng abunda nga kaluoy nga wayà ning pagkaubos. ¹⁷ Ang Kasuguan hay gingtao ng Dios paagi kay Moises, pero ang iya kaluoy kag kamatuuran hay gingpasayod sa aton paagi kay Hesu-Kristo. ¹⁸ Wayà gid ning bisan sin-o nga nakakità sa Dios. Pero gingpakilaya siya sa aton ng bugtong nga Ungà. Siya mismo hay Dios nga malapit sa tagipusuon ng iya Amay.

Ang Pagpamatuod ni Juan nga Miyugbawtismo

Mat. 3:1-12; Mrc. 1:1-8; Luc. 3:1-18

¹⁹ Isa ka adlaw, ang mga pinunò ng Judio hay nagsugò ng mga parì kag mga miyugbulig sa Templo^d halin sa Jerusalem para

^c1:6 Ini nga Juan hay ang miyugbawtismo, bukon si Juan nga apostol nga nagsulat ng ini nga libro.

^d1:19 Sa Griego, miyugbulig sa Templo hay Levita. Sinda hay halin sa lahi ni Levi, isa sa mga ungà ni Jacob.

pangutan-on si Juan. Naghambay sinda, “Sin-o ka?”²⁰ Wayà si Juan nagbalibad kundi nagsabat ning matuod, “Bukon ako ang Kristo nga indo ginahuyat.”

²¹ Ngani gingpangutana ninda siya liwat, “Kung imaw, sin-o ka? Ikaw ba si Elias?”

Nagsabat si Juan, “Bukon.”

Kag nagpangutana pa gid sinda, “Ikaw ba ang Miyugbalità ng mensahi ng Dios nga magaabot?”

Nagsabat siya, “Bukon!”

²² Ngani gingpangutana pa gid ninda siya, “Sin-o ka gid ba? Balitai kami agud may maisabat da kami sa mga nagsugò sa amon. Ano ang mahahambay mo parti sa imo sarili?”

²³ Nagsabat siya, “Ako ang ginghambay ni Isaias nga miyugbalità ng mensahi ng Dios, ‘May magawali ning makusog sa malangkag nga lugar. Pakaayuha nindo ang agihan kay magaabot ang Ginoo.’ ”^e

²⁴ Ngani adtong mga gingsugò ng mga Pinunò ng Relihiyon nga matutom sa Kasuguan ni Moises^f ²⁵ nagpangutana liwat, “Kung bukun ikaw ang Kristo, o si Elias, o ang Miyugbalità ng mensahi ng Dios, basi nagabawtismo ka sa mga tawo?”

²⁶ Nagsabat si Juan, “Nagabawtismo ako sa tubì, pero may nagatindog kaibahan nindo nga wayà nindo nakikilaya kung sin-o siya. ²⁷ Siya ang gingsiling ko nga magaabot masunod sa akon. Kag indi gid ako angay nga iya maging kabulig bisan magbaskad ng higot ng iya sandalyas.” ²⁸ Natabò ini didto sa lugar ng Betania sa kabuak ng Subà ng Jordan kung sa diin si Juan nagabawtismo.

Ang Pag-abot ng Karnero ng Dios

²⁹ Nang masunod nga adlaw, nakità ni Juan si Hesus nga nagapalapit sa iya; ngani naghambay siya, “Tan-awa! Yari na ang Karnero ng Dios nga inughalad para patawaron ng Dios ang kasal-anan ng mga tawo sa kalibutan. ³⁰ Imaw ini ang akon gingsiling dati sa indo, ‘May isa ka tawo nga magaabot masunod sa akon nga mas importante kaysa akon, kay bago pa ako ging-ungà, yarà na siya.’ ³¹ Dati, abir ako mismo hay wayà nakakakilaya sa iya kung sin-o gid siya, pero ang rason kung basi nagabawtismo ako hay agud ipakilaya siya sa indo nga mga taga-Israel.”

^e1:23 Basaha sa Isaias 40:3.

^f1:24 Sa Griego hay Pariseo.

³² Kag imaw ini ang gingpamatuod ni Juan, “Nakità ko ang Espiritu nga nagababà pakadto sa iya halin sa langit kapareho ng salampati kag nagtinir sa iya. ³³ Abir ako mismo hay wayà nakakakilaya sa iya, pero ang Dios nga nagsugò sa akon nga magbawtismo sa tubì ang naghambay sa akon, ‘Ang makitaan mo nga babaan kag tiniran ng Espiritu, siya ang magabawtismo sa Espiritu Santo.’ ³⁴ Kag nakità ko gid ini. Ngani ginapamatuuran ko nga si Hesus ang Ungà ng Dios.”

Ang Una nga mga Disipulo ni Hesus

³⁵ Nang masunod naman nga adlaw, mintras nagatindog si Juan nga Miyugbawtismo kaibahan ang duha sa iya mga disipulo, ³⁶ nakità niya si Hesus nga nagaagi. Kag naghambay si Juan, “Tan-awa, ang Karnero ng Dios!” ³⁷ Pagkabatì ini ng iya duha nga disipulo, adto nga daan nagsunod sinda kay Hesus.

³⁸ Naglingig si Hesus kag nakità niya nga nagasunod sinda, ngani nagpangutana siya, “Ano ang indo kahinangyan?”

Nagsabat sinda, “Rabi, sa diin ikaw nagadayon?” (Ang gusto hambayon ng Rabi hay Maistro.)

³⁹ Nagsabat si Hesus, “Mos, agud makità nindo.” Mga alas kwatro na adto ng hapon nang nagkadto sinda kaibahan siya. Ngani nagtinir sinda didto ng bilog nga gab-i.

⁴⁰ Isa sa duha nga nakabatì sa ginghambay ni Juan kag nagsunod kay Hesus, hay si Andres nga manghod ni Simon Pedro. ⁴¹ Ang una nga ginghimò ni Andres hay gingpangità niya si Simon kag gingbalitaan, “Nakità namon ang Mesias!” (Ang gusto hambayon hay Kristo.)^g ⁴² Kag gingdaya niya si Simon kay Hesus. Gingsirò siya ni Hesus kag gingsiling, “Ikaw si Simon nga ungà ni Juan. Pero niyan pagatawagong ka nga Cefas.” (Ini nga pangayan sa Griego hay Pedro.)^h

Ang Pagpili ni Hesus kay Felipe kag Natanyel

⁴³ Nang masunod nga adlaw nagdisisyon si Hesus nga magkadto sa lugar ng Galilea. Didto nakità niya si Felipe kag gingsiling niya, “Magsunod ka agud maging disipulo nakon.” ⁴⁴ Si Felipe hay taga-Betsaida, kapareho ng banwa nina Andres kag Pedro.

^g1:41 Kristo hay titulo sa Griego, kag Mesias sa Hebreo, nga ang gusto hambayon, ‘Ang Manluluwas nga gingpangakò ng Dios’.

^h1:42 Pedro: sa literal “Cephas,” Ini hay pangayan sa Aramaic, nga ang gusto hambayon “bato.” Pedro hay pangyan sa Griego nga pareho ang gusto hambayon.

⁴⁵ Gingpangità ni Felipe si Natanyel kag nang iya nakità, naghambay siya, “Nakità namon adtong ginghambay sa Kasuguan ni Moises kag imaw da ang gingsulat ng mga mensahiro ng Dios. Siya gali hay si Hesus nga taga-Nazaret, ang ungà ni Hosi.”

⁴⁶ Naghambay si Natanyel, “Nazaret! Igwa ba arà ning maayo nga magahalin didto?”

Sabat naman ni Felipe, “Nunot anay sa akon agud makità mo.”

⁴⁷ Pagkakità ni Hesus kay Natanyel nga nagapalapit sa iya, hambay ni Hesus, “Sirua, yari ang matuod nga Israelita, nga bukun switik.”

⁴⁸ Nagpangutana si Natanyel, “Pauno mo ako nakilaya?” Nagsabat si Hesus, “Bago pa ikaw gingtawag ni Felipe, nakità ko na ikaw sa idayom ng punò ng igos.”

⁴⁹ Naghambay si Natanyel, “Maistro, matuod gid nga ikaw ang Ungà ng Dios! Ikaw ang ginahuyat nga Harì ng Israel!”

⁵⁰ Naghambay si Hesus, “Nagatuo ka kay ginghambay ko nga nakità ko ikaw sa idayom ng punò ng igos. Pero mas makatitingaya pa ang mga bagay kaysa diri ang imo makikità.” ⁵¹ Kag hambay pa gid ni Hesus sa inda, “Sa matuod lang, makikità nindo ang langit nga bukas kag ang mga anghel ng Dios nga nagasinakà kag nagapinanaog paagi sa akon nga Ungà ng Tawoⁱ.”

Ang Makatitingaya sa Kasayan sa Kana

2¹ Nang pangtuyo ka adlaw, igwa ning kasayan sa banwa ng Kana sa probinsya ng Galilea. Kag yadto ang nanay ni Hesus.

² Ging-imbatar da sa kasayan si Hesus kag ang iya mga disipulo.

³ Nang malapit na maubos ang ilimnanon, naghambay ang nanay ni Hesus sa iya, “Ubos na ang inda ning ilimnanon.”

⁴ Nagsabat si Hesus, “Nay, basì ginahambay mo inà sa akon? Bukun pa ini ang oras agud ipakità ang akon gahom.”

⁵ Pagkatapos naghambay ang iya nanay sa mga nagabulig, “Tumana lang nindo ano man ang iya ihambay.”

⁶ Igwa didto ning mabahoy nga mga tadyaw nga unom ka bilog. Nagasuyod ang kada isa ning baynti o traynta ka galon. Ginagamit ini nga panglimpyo sunò sa tradisyon ng relihiyon ng mga Judio.

⁷ Nagsiling si Hesus sa mga nagabulig, “Pun-a nindo ning tubì ang

ⁱ1:51 Ungà ng Tawo ang isa sa mga ginatawag kay Hesus sa iya sarili. Ini nga titulo hay nagapasayod nga nagpakababa siya halin sa langit bilang ordenaryo nga tawo diri sa kalibutan. Ngani siya hay pareho nga Dios kag tawo. Sunò sa Danyil 7:13-14, ang Ungà ng Tawo hay may otoridad sa tanan nga nasyon.

mga tadyaw.” Ngani gingpunò ninda ini hasta sa bàbà. ⁸ Pagkatapos naghambay si Hesus sa inda, “Magsandok na kamo kag day-on sa nagadumaya sa punsyon.” Ngani gingday-an ninda ang nagadumaya.

⁹ Nang gingtigsiman ng nagadumaya ang tubì nga nahimò nga ilimnanon, wayà siya makasayod kung diin ini halin, kundì adto lang ang mga nagsandok ang nakakasayod. Gingtawag niya ang lyaki nga kinasay, ¹⁰ kag siling niya, “Kadamuan nga tawo, ang kaayo-ayo nga ilimnanon anay ang ginapainom. Pag bayong na ang mga bisita, imaw pa lang ang pagtao ng ordinaryo nga ilimnanon. Pero ikaw, ginapaulihi mo galì ang pinakamaayo nga ilimnanon.”

¹¹ Natabò ini sa Kana nga sakop sa probinsya ng Galilea. Imaw ini ang una sa mga makatitingaya nga ginghimò ni Hesus. Paagi diri, gingpakità niya ang iya gahom kag nagtuo ang mga disipulo sa iya.

¹² Pagkatapos ng kasayan, nagkadto sa Capernaum si Hesus, ang iya nanay, ang iya mga manghod nga lylaki kag mga disipulo, kag nagtinir sinda didto ning pila ka adlaw.

Ang Pagpalayas ni Hesus sa mga Miyugbaligyà sa Templo

Mat. 12:12-13; Mrc. 11:15-17; Luc. 19:45-46

¹³ Malapit na adto ang Pista ng mga Judio nga ginatawag, ‘Pagligad ng Anghel’^j, ngani nagtukad si Hesus pakadto sa Jerusalem.

¹⁴ Pag-abot niya sa Templo, nakità niya nga may mga tawo nga nagabaligyà ning mga baka, karnero kag salampati, kag mga miyugbaylo ning kuwarta^k. ¹⁵ Ngani naghimò siya ning pangbunay nga pisi, kag gingpalayas niya sinda tanan sa templo. Gingpangbugaw niya paluwas ang mga karnero kag baka, gingpangpilak naman niya ang mga kuwarta nga sinsilyo ng mga miyugbaylo ning kuwarta. Tapos gingpangtumba niya ang inda mga lamisa. ¹⁶ Kag hambay niya sa mga miyugbaligyà ning salampati, “Day-a nindo ini tanan paluwas! Ayaw nindo paghimua nga baligyaan ang bayay ng akon Amay.”

¹⁷ Nang nakità ini ng iya mga disipulo, nadumduman ninda ang nakasulat sa Kasulatan, “Tungod sa kadakò ng akon paghigugmà sa bayay ng akon Amay, ini ang magiging rason ng kamatayan ko.”^l

^j2:13 Ang Pagligad ng Anghel hay pista ng mga Judio agud dumdumon ang paghilway ng Dios sa inda pagkaulipon sa Egipto. Basaha sa Exodo 12:21-23.

^k2:14 Basaha sa Matag-od nga Impormasyon.

^l2:17 Basaha sa Salmo 69:9.

¹⁸ Tungod sa ginghimò ni Hesus, nagpangutana ang mga miyugdumaya ng mga Judio sa iya, “Ano ang makatitingaya nga bagay ang imo maipapakità sa amon para pamatuuran nga ikaw hay may otoridad sa paghimò ini?”

¹⁹ Nagsabat si Hesus, “Gubaa nindo ini nga templo kag sa suyod ng tuyo ka adlaw patindugon ko ini liwat!”

²⁰ Nagsiling ang mga Judio, “Aba! 46 ka tuig ang pagpatindog ini nga templo, niyan nagahambay ka nga kaya mo patindugon liwat sa tuyo lang ka adlaw?” ²¹ Pero ang templo nga iya gingmitlang hay ang iya lawas. ²² Ngani nang nabuhì si Hesus liwat, nadumduman ng iya mga disipulo ang ginghambay niya. Ngani nagpati sinda sa Kasulatan kag sa hambay nga gingsiling niya.

²³ Mintras yadto si Hesus sa Jerusalem, nang pista ng Pagligad ng Anghel, madamò ang nagtuo sa iya nang makità ninda ang mga makatitingaya nga iya ginghimò. ²⁴ Pero wayà gid nagsalig si Hesus sa inda kay sayod niya ang pagkatawo ng tanan. ²⁵ Ngani indì na kahinangyan nga balitaan ng abir sin-o parti sa kinaugali ng tawo kay sayod gid niya ang inda tagipusuon.

Ang Pagbisita ni Nikodemo kay Hesus

3 ¹ Niyan igwa ning isa ka tawo nga ang pangayan hay si Nikodemo. Siya hay miyembro ng grupo ng mga Pinunò ng Relihiyon nga matutom sa Kasuguan^m kag isa sa mga miyugdumaya ng mga Judio. ² Isa ka gab-i, nagkadto siya kay Hesus kag naghambay, “Maistro, sayod namon nga manunudlò ka nga gingsugò ng Dios. Kay wayà ning may makahimò ng mga makatitingaya nga pareho ng imo ginahimò, kung wayà sa iya kabuhì ang Dios.”

³ Nagsabat si Hesus, “Sa matuod lang, kung indì matawo liwatⁿ ang abir sin-o, indì sa iya magharì ang Dios.”

⁴ Nagsabat si Nikodemo, “Pauno baya ang tawo matawo liwat kung maguyang na siya? Imposibli nga makasuyod pa siya liwat sa tiyan ng iya nanay agud maiungà ng pangaduha ka beses!”

⁵ Nagsabat naman si Hesus, “Sa matuod lang, kung indì maiungà ang tawo sa tubì kag sa Espiritu, indì sa iya magharì ang Dios. ⁶ Kay ang aton kabuhì hay halin sa ginakinan naton, pero ang kabuhì nga espiritu hay halin sa Espiritu ng Dios.

^m3:1 Sa Griego hay Pariseo.

ⁿ3:3 Sa Griego hay natawo halin sa ibabaw, ang gusto silingon, natawo halin sa langit o sa Espiritu.

⁷ Ayaw na matingaya sa gingsiling ko sa imo, ‘Kahinangyan tanan matawo liwat.’ ⁸ Nagahuyop ang hangin abir diin niya gusto kag nabatian mo ang huni, pero indì mo masayuran kung sa diin ini nagahalin kag kung sa diin nagapakadto. Nganì imaw da ang abir sin-o nga ging-ungà liwat paagi sa Espiritu hay indì masayuran kung pauno ang natatabò.”

⁹ Nagpangutana si Nikodemo, “Imposibli! Pauno baya ini nga mga bagay matabò?”

¹⁰ Nagsabat si Hesus, “Dì ba manunudlò ka ng mga Israelita? Basì wayà mo pa ini maintindihi? ¹¹ Sa matuod lang, ginahambay namon ang amon nasayuran kag ginapamatuuran namon ang amon nakità, ugaling wayà nindo ginapatihi ang amon pamatuod. ¹² Kung indì nganì nindo mapatihan ang akon ginghambay sa indo parti sa mga bagay diri sa kalibutan, pauno nindo mapatihan kung ihambay nakon sa indo ang mga bagay parti sa langit? ¹³ Wayà gid ning tawo nga nakapaibabaw palangit, kundì ako lang, ang Ungà ng Tawo nga nagpanaog halin sa langit. ¹⁴ Pareho nang gingpataas ni Moises ang sawa nga himò sa bronsi^o sa punta ng sungkod sa malangkag nga lugar, kahinangyan da nga itaas ang Ungà ng Tawo sa kahoy. ¹⁵ Agud ang abir sin-o nga magtuo sa iya hay magkaigwa ning kabuhì nga wayà katapusan.

¹⁶ “Kay ginghigugmà ng Dios ning subra nga kadakò ang mga tawo sa kalibutan, nganì gingtao niya ang iya bugtong nga Ungà, agud ang abir sin-o nga magtuo sa iya hay indì mamatay^p kundì magkaigwa ning kabuhì nga wayà katapusan. ¹⁷ Kay gingsugò ng Dios ang iya Ungà diri sa kalibutan, indì para husgahan ning kamatayon ang mga tawo, kundì luwason sinda paagi sa iya.

¹⁸ “Ang abir sin-o nga nagatuo sa iya hay wayà na ginahusgahi, pero ang abir sin-o ang wayà nagatuo hay nahusgahan na, kay wayà siya nagtuo sa bugtong nga Ungà ng Dios^q. ¹⁹ Kag imaw ini ang basihan ng paghusga, nag-abot ang kahayag sa kalibutan, pero mas gingpalabi ng mga tawo ang kaduyom kaysa kahayag, kay malain ang inda mga ginghimò. ²⁰ Ang abir sin-o nga nagahimò ning malain hay indì gusto sa iwag kay masasayuran nga malain ang inda mga ginahimò kung magpalapit sa iwag. ²¹ Pero ang abir sin-o nga nagakabuhì sa kamatuuran hay nagapalapit sa iwag, agud

^o3:14 Basaha sa Numero 21:9.

^p3:16 Indì mamatay, gusto silingon indì parusahan sa impyerno abir san-o.

^q3:18 Sa Griego: sa pangayan ng bugtong nga Ungà ng Dios.

makikità ng mga tawo ang inda maayo nga ginahimò nga sinda hay nagasunod sa kabubut-on ng Dios.”

Ang Hambay ni Juan nga Miyugbawtismo parti kay Hesus

²² Pagkatapos adto, nagkadto sina Hesus sa probinsya ng Judea. Didto siya nagtinir kaibahan ng iya mga disipulo kag nagabawtismo siya sa mga tawo.

²³ Si Juan^r hay nagabawtismo da didto sa Enon nga malapit sa Salim, kay dakò ang tubì didto, kag nagakadto ang mga tawo para magpabawtismo. ²⁴ (Adto nga tyempo, wayà pa napipriso si Juan.)

²⁵ Niyan, nagdiskusyon ang mga disipulo ni Juan kag isa ka Judio parti sa paglimpyo sunò sa layi ng inda relihiyon. ²⁶ Ngani nagpalapit sinda kay Juan kag naghambay, “Maistro, adtong nakaibahan mo sa kabuak ng Jordan nga gingpamatuuran mo sa amon, niyan nagabawtismo siya kag kadamòdamò ang nagakadto sa iya para magpabawtismo.”

²⁷ Nagsabat si Juan, “Wayà ning abir ano nga mababaton ang tawo, kung indì ini itao ng Dios sa iya. ²⁸ Kamo mismo ang makapamatuod nang akon ginghambay nga bukon ako ang Kristo^s, kundì gingsugò ako ng Dios para ipreparar ang iya pag-abot. ²⁹ Pareho sa ginakasay, ang babayi nga kyasayon hay para sa lyaki nga kyasayon, pero ang amigo ng lyaki nga nagabulig sa inda pagpakasay hay nalilipay gid kung mababatian ang bosis ng lyaki. Ngani pareho sa amigo ng lyaki nga kyasayon, tudo gid ang akon kalipay. ³⁰ Kahinangyan nga si Hesus mabantog, pero ako dapat na kalimtan.”

Si Hesu-Kristo ang Halin sa Langit

³¹ Ang himò sa dutà hay taga-kalibutan, ngani ang iya ginahambay hay parti sa mga bagay sa kalibutan. Pero ang halin sa langit hay makagagahom sa tanan. ³² Abir pa ginapamatuuran niya ang iya nakità kag nabatian, pero wayà ning may nagapati sa iya ginapamatuod. ³³ Pero ang abir sin-o nga nagapati sa iya ginghambay hay nagapamatuod nga ang hambay ng Dios hay matuod gid. ³⁴ Kay ang gingsugò ng Dios hay nagahambay ng mensahi nga halin sa Dios, kay wayà gid ning limitasyon ang pagtao ng Dios sa iya ng Espiritu. ³⁵ Ginahigugmà ng Amay nga Dios ang iya Ungà kag gingtao sa iya

^r3:23 Si Juan hay ang miyugbawtismo.

^s3:28 Kristo hay titulo sa Griego, kag Mesias sa Hebreo, nga ang gusto hambayon hay ‘ang Manluluwas nga gingpili ng Dios’.

ang otoridad nga maggahom sa tanan. ³⁶ Ang abir sin-o nga nagatuo sa Ungà, igwa ning kabuhì nga wayà katapusan. Pero ang wayà nagatuman sa Ungà hay wayà ning kabuhì, kundì magapadayon sa iya ang kahangit ng Dios.

Ang Pag-agi nina Hesus sa Samarya

4 ¹ Niyan, nabatian ng mga Pinunò ng Relihiyon nga matutom sa Kasuguan^t nga mas madamò ang nadidisipulo ni Hesus kag nababawtismuhan kaysa kay Juan. ² (Sa matuod lang, bukon mismo si Hesus ang nagapangbawtismo kundì ang iya mga disipulo.) ³ Pagkasayod ni Hesus nga nabatian da ng mga Pinunò ng Relihiyon ang balità parti sa iya, naghalin siya sa probinsya ng Judea kag nagkadto sa Galilea.

⁴ Kahinangyan niya nga mag-agi sa probinsya ng Samarya. ⁵ Niyan nag-abot sinda sa isa ka syudad sa Samarya nga ginatawag nga Sikar. Malapit didto ang uma nga gingtao ni Jacob sa iya ungà nga si Jose, ⁶ kag didto nga lugar yadto ang balon ni Jacob. Budlay na si Hesus sa pagpanaw, nganì nagpungkò siya sa alihid ng balon. Adto hay mga alas dose na.

Ang Pag-istorya ni Hesus sa Samaritana

^{7,8} Ang mga disipulo ni Hesus hay nagkadto sa banwa agud magbakay ning pagkaon. Mintras nagapungkò siya, may isa ka Samaritana nga nag-abot para mag-sayok. Nagsiling si Hesus, “Painom abi.”

⁹ Nagsabat ang babayi, “Ikaw hay Judio, Samaritana ako, basì ginapangayuan mo ako ning tubì?” (Imaw ini ang ginghambay ng babayi kay wayà nagapakig-imaw ang mga Judio sa mga taga-Samarya.)

¹⁰ Nagsabat si Hesus, “Kung nakasayod ka lang sa regalo nga halin sa Dios kag kung sin-o ako nga nagahambay sa imo, ‘Painom abi’, ikaw pa ang mangayo sa akon agud taw-an ta ning tubì nga nagatao kabuhì.”

¹¹ Naghambay naman ang babayi, “Nong, madayom ang balon kag wayà ka ning pangsandok. Pauno ka makabuoy ning tubì nga nagatao kabuhì? ¹² Basi, subra ka pa ba sa amon kalulo-lulohan nga si Jacob nga nagtao ini nga balon sa amon? Nag-inom siya diri, ang iya mga ungà kag imaw da ang iya mga alila nga hayop!”

^t4:1 Sa Griego hay Pariseo.

¹³ Nagsabat si Hesus, “Ang kada mag-inom sa ini nga tubì hay mauuhaw liwat, ¹⁴ pero ang abir sin-o nga mag-inom ng tubì nga itao ko hay indì na gid mauuhaw abir san-o. Kay ang tubì nga akon itao hay maging kapareho ng tuburan sa suyod niya nga nagaawas kag nagatao sa iya ning kabuhì nga wayà katapusan.”

¹⁵ Ngani naghambay ang babayi, “Nong, taw-i abi ako inà nga tubì agud indì na ako mauhaw o magbinalikbalik diri para magsayok.”

¹⁶ Nagsabat si Hesus, “Balik anay sa indo kag day-a diri ang imo asawa.”

¹⁷ Nagsiling ang babayi, “Wayà ako ning asawa.”

Nagsiling naman si Hesus, “Tamà ang siling mo nga, ‘Wayà ako ning asawa’, ¹⁸ kay igwa ka na ning lima nga naging asawa kag niyan bukun mo asawa ang imo ginaiba. Matuod gid ang ginghambay mo.”

¹⁹ Tapos naghambay ang babayi, “Nong, sa sirò ko propeta ka. Puydi mangutana sa imo? ²⁰ Basi ang amon mga kalulo-lulohan hay nagsamba sa Dios sa ini nga bukid? Pero kamo nga mga Judio nagahambay nga sa lugar ng Jerusalem kahinangyan sambahon ng mga tawo ang Dios.”

²¹ Nagsiling Si Hesus, “Nang, magpati ka sa akon hambayon! Nagaabot na ang oras nga sambahon nindo ang Dios nga Amay bukun sa ini nga bukid o sa Jerusalem. ²² Kamo nga mga taga-Samarya, wayà gid nindo nakikilaya kung sin-o ang indo ginasamba. Pero kami nga mga Judio, kilaya namon ang amon ginasamba kay ang manluluwas sa mga tawo hay halin sa mga Judio^u. ²³ Pero nag-abot na ang oras kag imaw na ngani ini, nga ang mga matuod nga nagasamba sa Dios nga Tayay hay magasamba paagi sa bulig ng Espiritu kag sundò sa kamatuuran kung sin-o gid siya.^v Kay imaw ini ang ginapangità ng Dios sa mga nagasamba sa iya. ²⁴ Ang Dios hay espiritu, ngani ang mga nagasamba sa iya hay kahinangyan magsamba sa iya paagi sa bulig ng Espiritu kag sundò sa kamatuuran kung sin-o gid siya.”

²⁵ Nagsabat naman ang babayi, “Sayod ko nga magaabot ang Mesias^w nga ginatawag da nga Kristo. Pag-abot niya, ipapasayod niya sa amon ang tanan nga bagay.”

^u4:22 Sa literal, ang kaluwasan hay halin sa mga Judio. Isa sa mga gusto silingon: kay kami nga mga Judio hay nakakasayod kung pauno luwason ng Dios ang mga tawo kay sa amon gingtao ng Dios ang iya Kasuguan.

^v4:23 Sa literal, magasamba sa espiritu kag sa kamatuuran.

^w4:25 Basaha ang impormasyon sa 1:20.

²⁶ Nagsiling naman si Hesus, “Ako mismo nga nagapakig-istorya sa imo ang Kristo^x.”

²⁷ Pagkatapos hambay ni Hesus, nag-abot ang niya mga disipulo halin sa banwa nga nagbakay ning pagkaon. Natingaya sinda kung basì nagapakig-istorya siya sa adto nga babayi. Pero wayà gid may nagpangutana sa iya, ‘Ano ang imo ginapangayò?’ o ‘Basì nagapakig-istorya ka sa iya?’ ²⁸ Tapos gingbilin ng babayi ang iya bangà kag nagbalik siya sa banwa. Pag-abot niya didto, gingpinamalità niya sa mga tawo, ²⁹ hambay niya, “Kari anay kamo! Tan-awa nindo adtong tawo nga nakasayod ng tanan nga akon ginghimò! Siya na ba arà ang Kristo?” ³⁰ Ngani nagluwas ang mga tawo sa banwa kag nagkadto kay Hesus.

³¹ Minstras wayà pa nag-abot ang mga tawo didto kana Hesus, ginainagda ng mga disipulo si Hesus nga magkaon kag hambay ninda, “Maistro, kaon na.”

³² Pero nagsabat si Hesus, “Igwa ako ning pagkaon nga wayà nindo nasasayuri.”

³³ Ngani nagpinangutan-an ang mga disipulo, “Sin-o baya ang nagdaya sa iya ning pagkaon?”

³⁴ Nagsabat si Hesus, “Ang pagkaon ko hay wayà ning iba kundi tumanon ang kabubut-on ng nagsugò sa akon kag tapuson ang ginapahimò niya sa akon. ³⁵ Di ba hambay nindo, ‘Upat ka bulan pa bago ang tig-aani?’ Pero ginahambay ko sa indo, lantawa nindo kag sirua ang mga tawo nga nagaabot. Daw sinda ang mga uhay sa mga uma nga maduyaw na kag kahinangyan na nga anihon. ³⁶ Pareho kamo ng mga miyug-ani nga suhuyan ng Dios. Ang mga tawo naman hay daw mga anihon, pagataw-an sinda ning kabuhì nga wayà katapusan. Ngani ang mga miyugtanom ng mga mensahi ng Dios kag ang mga miyug-ani hay pareho nga malilipay. ³⁷ Matuod gid ang hambayanon, ‘Iba ang miyugtanom kag iba naman ang miyug-ani.’ ³⁸ Pareho kamo ng mga miyug-ani nga akon ginasugò agud anihon ang bukon nindo gingpangabudlayan. Iban ang nagpangabudlay kag kamo ang nagaani sa inda gingpangabudlayan.”

Ang Pagtuo ng mga Taga-Samarya

³⁹ Madamò ang taga-Samarya sa adto nga banwa ang nagtuo kay Hesus tungod sa gingpamatuod ng babayi, ‘Siya ang nakasayod ng tanan nga akon ginghimò.’ ⁴⁰ Ngani pag-abot ng mga taga-Samarya

^x4:26 Sa literal, ako hay siya.

kay Hesus, nagpangabay sinda sa iya nga magtinir anay didto sa inda. Kag nagtinir siya didto ning duha ka adlaw. ⁴¹ Tungod sa iya mensahi, mas kadamò ang nagtuo sa iya. ⁴² Hambay ninda sa babayi, “Nagatuo kami niyan, bukon lang tungod sa imo ginghambay, kundì kami mismo ang nakabatì ng iya mensahi kag sayod namon nga siya gida ang Manluluwas ng mga tawo sa kalibutan.”

Ang Pagpaayo ni Hesus sa Ungà ng Opisyaes ng Gobyerno

⁴³ Pagkatapos nang duha ka adlaw nga pagtinir didto ni Hesus, naghalin siya kag nagkadto sa Galilea. ⁴⁴ (Si Hesus mismo ang nagpamatuod nga wayà ning miyugbalità ng mensahi ng Dios nga ginatahod sa kaugalingon niya nga banwa.) ⁴⁵ Nang pag-abot niya sa probinsya ng Galilea, maayo gid ang pagbaton sa iya ng mga tawo. Kay yadto da sinda sa pista sa Jerusalem kag nakità ninda ang tanan nga gingpanghimò niya didto.

⁴⁶ Nagkadto liwat si Hesus sa Kana nga sakop ng Galilea, kung sa diin ginghimò niya ang ilimnanon halin sa tubì nang una. Niyan sa banwa ng Capernaum, igwa ning isa ka opisyaes ng gobyerno nga ang iya ungà nga lyaki may sakit. ⁴⁷ Nang nabatian niya nga nag-abot si Hesus sa Galilea, nagkadto siya kag nagpakitluoy sa iya nga kung puydi magtugbong siya kag paayuhon ang iya ungà nga lyaki, kay nagaagunisar na siya.

⁴⁸ Naghambay si Hesus sa iya, “Mintras indì kamo makakità ning mga makatitingaya nga milagro, indì kamo magtuo sa akon.”

⁴⁹ Nagsabat ang opisyaes, “Nong, lusob na abi bago mamatay ang akon ungà.”

⁵⁰ Nagsiling si Hesus, “Balik na ikaw, kay nag-ayo na ang imo ungà.” Nagpati ang opisyaes sa ginghambay ni Hesus, nganì nagpauli na siya.

⁵¹ Mintras nagatugbong siya, nasumpong niya ang iya mga ulipon kag gingbalità nga maayo na ang iya ungà. ⁵² Nganì nagpangutana siya sa iya mga ulipon kung ano ang oras nag-ayo ang iya ungà. Kag nagsabat sinda, “Kahapon, mga ala una nang hapon nahuwasan siya sa iya sagnat.”

⁵³ Nadumduman ng tatay nga imaw adto nga oras nang ginghambay ni Hesus, ‘Nag-ayo na ang imo ungà.’ Nganì nagtuo siya kay Hesus kag imaw da ang iya bilog nga panimayay.

⁵⁴ Imaw ini ang pangaduha nga makatitingaya nga ginghimò ni Hesus sa Galilea nang paghalin niya sa probinsya ng Judea.

Ang Pagpaayo ni Hesus sa Tawo sa Betsata

5¹ Pagkatapos adto, nagtukad naman si Hesus sa Jerusalem, para mag-atindir sa isa ka pista ng mga Judio. ² Niyan didto sa syudad ng Jerusalem, igwa ning pwertahan nga ginatawag, ‘Ginaagihan ng mga Karnero’. Ini nga pwertahan hay may mataas nga pader nga bato. Malapit didto, igwa ning mabahoy nga dipusito ng tubì nga ginatawag sa Hebreo, ‘Betsata’. May lima nga pasilungan patiyog sa dipusito. ³ Sa kada pasilungan, kadamòdamò ang mga nagatipon-tipon nga nagahigdà nga may mga sakit: mga buta, pakì kag paralisado. ⁴ [Wayà sa Romblomanon nga Bibliya]^y ⁵ Niyan may isa ka lyaki didto nga igwa ning sakit sa suyod ng 38 años. ⁶ Nakità siya ni Hesus nga nagahigdà kag sayod niya nga madugay na siya didto. Nagpangutana si Hesus, “Gusto mo ba nga mag-ayo?”

⁷ Nagsabat ang may sakit, “Huo Nong, pero wayà ning tawo nga magdaya sa akon sa dipusito kung ginakutaw na ang tubì. Mintras pakadto pa lang ako, may nauuna na sa akon.”

⁸ Hambay ni Hesus, “Bangon, lukuta ang imo banig kag pumanaw na.”

⁹ Adto nga daan, nag-ayo ang lyaki nga may sakit kag gingdaya niya ang iya higdaan kag nagpanaw-panaw.

Natabò ini nang Adlaw nga Inugpahuway. ¹⁰ Ngani naghambay ang mga pinunò ng Judio sa ini nga lyaki nga nag-ayo, “Hoy! Dì ba Adlaw nga Inugpahuway^z arinyan? Ginabawal inà ng aton Kasuguan nga day-on mo ang higdaan.”

¹¹ Pero nagsabat ang lyaki, “Ang tawo nga nagpaayo sa akon ang naghambay, ‘Lukuta ang imo banig kag pumanaw.’ ”

¹² Nagpangutana sinda, “Sin-o adto nga tawo ang naghambay sa imo, ‘Lukuta ang imo banig kag pumanaw?’”

¹³ Pero wayà makasayod adtong lyaki nga ging-ayo kung sin-o ang nagpaayo sa iya, kay naghalin na si Hesus sa kadamòdamò nga tawo nga wayà nadiparahi.

^y5:4 Sa iban nga mga kopya ng Griego gingdugang ang bersikulo 4: Kay kung kaamat, may nagababà nga anghel ng Ginoo kag ginakutaw ang tubì. Ang nauuna nga makalungoy pagkatapos makutaw ng anghel ang tubì, nagaayo ang abir ano nga sakit.

^z5:10 Sunò sa Kasuguan ng mga Judio, ginabawal nga magtrabaho sa Adlaw nga Inugpahuway, abir maisot nga bagay.

¹⁴ Pagkatapos adto, nakità liwat ni Hesus sa templo adtong lyaki. Hambay ni Hesus sa iya, “O, maayo ka na. Ayaw na magpadayon sa pagpakasalà kay basi kung may mas malain pa gid nga matabò sa imo.” ¹⁵ Nagpanaw ang lyaki kag nagkadto sa mga pinunò ng Judio. Gingbalità niya sa inda nga si Hesus galì adtong nagpaayo sa iya.

Ang Awturidad ni Hesus Bilang Ungà ng Dios

¹⁶ Tungod sa ini nga ginghimò ni Hesus, tunà adto, ginapasakitan na siya ng mga pinunò ng Judio kay nagpaayo siya sa Adlaw nga Inugpahuway. ¹⁷ Pero gingsabat sinda ni Hesus, “Ang akon Amay nagapadayon nga nagatrabaho hasta sa niyan, nganì nagatrabaho da ako.” ¹⁸ Tungod sa ginghambay ni Hesus, mas lalò pa gid nga gingtinguhà ng mga pinunò ng Judio nga patyon siya kay bukon lang ginglabag niya ang Adlaw nga Inugpahuway, kundì naghambay pa siya ang Dios ang iya Amay kung sa diin ginapapantay niya ang iya sarili sa Dios.

¹⁹ Nganì naghambay si Hesus sa inda, “Sa matuod lang, ako nga Ungà ng Dios hay wayà gid ning may mahihimò sa akon kaugalingon, kundì kung ano lang ang akon nakikità sa akon Amay, imaw ang akon ginahuman. Nganì kung ano ang ginahuman ng akon Amay, imaw da ang ginahimò ko nga iya Ungà. ²⁰ Kay ginapalanggà gid ako ng akon Amay, nganì ginapakità niya ang tanan nga iya ginahimò kag mas subra pa gid diri nga mga bagay ang iya ipapakità sa akon, agud matitingaya gid kamo. ²¹ Kung pauno ang akon Amay hay nagabuhi liwat sa mga patay kag nagatao ning kabuhì, imaw da ako nga iya Ungà, nagatao ning kabuhì sa bisan sin-o nga gusto ko taw-an. ²² Bukon ang akon Amay ang magahusga sa mga tawo, kundì ako nga iya Ungà ang gingtaw-an niya ning otoridad para maghusga. ²³ Ginghuman niya ini, agud magrespito ang kada isa sa akon nga iya Ungà pareho ng pagtahod sa akon Amay. Nganì ang wayà nagatahod sa akon nga iya Ungà, wayà da nagarespito sa akon Amay nga nagsugò sa akon.

²⁴ “Sa matuod lang, ang abir sin-o nga nagapamatì ng akon mensahi kag nagatuo sa akon Amay nga nagsugò sa akon hay may kabuhì nga wayà katapusan. Indi na siya pagaparusahan ning kamatayon kay wayà na siya sa gahom ni Satanas kundì sakop na ng gahom ng Dios kag igwa na siya ning bag-o nga kabuhì.^a

^a5:24 Basaha 1 Juan 3:14.

²⁵ “Sa matuod lang, nagaabot na ang oras kag imaw na ngani ini. Mababatian ng mga patay^b ang mensahi ng Ungà ng Dios kag ang mga nagatuman hay mabubuhì. ²⁶ Kung pauno ang akon Amay hay may gahom sa pagtao ning kabuhì, imaw da ako nga Ungà hay gingtaw-an niya ning gahom sa pagtao ning kabuhì sa mga tawo. ²⁷ Gingtaw-an niya ako ning otoridad nga maghusga, kay ako ang Ungà ng Tawo^c. ²⁸ Ayaw kamo matingaya diri kay nagaabot na ang oras nga mababatian ng tanan nga patay ang akon basis, ²⁹ kag magaluwas sinda sa ginglubungan. Ang mga tawo nga naghimò ning maayo hay pagabuhion liwat para magkaigwa ning kabuhì nga wayà katapusan. Pero ang mga tawo nga naghuman ning malain hay pagabuhion liwat para maparusahan. ³⁰ Wayà gid ako ning may mahihimò sa akon kaugalingon, kundì nagahusga ako kung ano ang ginahambay ng Amay sa akon. Ang paghusga ko hay tamà, kay bukon ko ini sarili nga kagustuhan kundì ang kabubut-on ng nagsugò sa akon.”

Ang mga Pamatuod parti kay Hesus nga Siya ang Ungà ng Dios

³¹ Naghambay pa gid si Hesus, “Niyang kung ako lang gid ang nagapamatuod parti sa akon sarili, ibilang nindo nga bukon matuod ang akon ginahambay. ³² Pero igwa ning isa nga nagapamatuod parti sa akon kag sayod ko nga matuod ang pamatuod niya nga ginahambay parti sa akon.

³³ “Nagsugò kamo ning mga tawo para magpamati kay Juan nga miyugbawtismo, kag matuod gid ang gingpamatuod niya parti sa akon. ³⁴ Pero ako, indì ko na kahinangyan ang pamatuod ng abir sin-o. Gingmitlang ko lang ang pamatuod ni Juan, kag kabay pa nga mapatihan nindo ini, agud maluwas kamo ng Dios. ³⁵ Ang kapareho ni Juan hay iwagan nga nagasiga kag nagahayag. Nalipay kamo sa iya mensahi pero temporaryo lang. ³⁶ Pero igwa pa gid ako ning pamatuod nga mas subra sa gingpamatuod ni Juan parti sa akon. Ini hay ang ginapatrabaho ng Amay sa akon nga dapat tapuson ko. Ang mga makatitingaya nga ginahimò ko ang nagapamatuod nga ang akon Amay ang nagsugò sa akon.

^b5:25 Ang mga patay diri hay ang mga tawo nga patay espiritwal, ang gusto hambayon hay wayà sinda ning relasyon sa Dios. Basaha sa Roma 6:23; Efeso 2:1; Colosas 2:13.

^c5:27 Basaha ang impormasyon sa 1:51.

³⁷ “Kag ang akon Amay nga nagsugò sa akon, siya mismo ang nagapamatuod parti sa akon. Abir san-o wayà nindo mabatii ang iya basis kag wayà nindo makità ang iya hitsura. ³⁸ Kag wayà kamo nagakabuhì sunò sa iya mensahi kay wayà kamo nagatuo sa akon nga iya gingsugò para sa indo.

³⁹ “Ginaistudyuhan gid nindo ning maayo ang mga Kasulatan kay nagalaom kamo nga paagi diri magkaigwa kamo ning kabuhì nga wayà katapusan. Matuod nga ini mismo ang nagapamatuod parti sa akon. ⁴⁰ Pero indì da nindo gusto nga magsunod sa akon^d agud magkaigwa kamo ning kabuhì.

⁴¹ “Wayà ko ginabatuna ang pagdayaw ng mga tawo. ⁴² Kilaya ko gid kung ano nga klasi kamo nga tawo. Wayà kamo ning matuod nga paghigugmà sa Dios sa indo tagipusuon. ⁴³ Nagkari ako nga may otoridad halin sa akon Amay, pero indì nindo ako pagbatunon. Kung may iban nga mag-abot nga nagagamit ng iya sarili nga otoridad, indo siya ginabaton. ⁴⁴ Nganì indì kamo makatuo sa akon kay ang indo ginapinangità hay pagdayaw sa isa kag isa, imbis nga pagdayaw halin sa isa lang nga Dios.

⁴⁵ “Ayaw nindo mag-isipa nga ako ang maakusar sa indo sa atubangan ng akon Amay. Si Moises nga indo ginasaligan, ang maakusar sa indo. ⁴⁶ Kung matuod nga nagpati kamo kay Moises, dapat magtuo da kamo sa akon kay ang gingsulat niya hay parti sa akon. ⁴⁷ Pero tungod wayà kamo nagapati sa iya mga gingsulat, pauno nindo mapatihan ang akon mga ginahambay?”

Ang Pagpakaon ni Hesus sa 5,000 nga mga Lyaki

Mat. 14:13-21; Mrc. 6:30-44; Luc. 9:10-17

6¹ Pagkatapos adto nga mga natabò, nagtabok sina Hesus sa Tinagong Dagat ng Galilea nga ginatawag da, ‘Tinagong Dagat ng Tiberias’. ² Kag kadamòdamò gid nga mga tawo ang nagasinunod sa iya, kay nakità ninda ang mga makatitingaya nga iya gingpanghimò sa mga may sakit. ³ Niyan nagtukad si Hesus kag ang iya mga disipulo sa bakuyod kag nagpungkò didto. ⁴ Malapit na adto ang pista ng mga Judio nga ginatawag, ‘Pagligad ng Anghel’^e. ⁵ Pagtan-aw ni Hesus, nakità niya ang kadamòdamò nga mga tawo

^d5:40 Ang gusto silingon ni Hesus nga ‘magsunod sa akon’ hay para maging disipulo niya.

^e6:4 Ang Pagligad ng Anghel hay pista ng mga Judio agud dumdumon ang paghilway ng Dios sa inda pagkaulipon sa Egipto. Basaha sa Exodo 12:21-23.

nga nagapalapit sa iya. Ngani naghambay siya kay Felipe, “Sa diin baya kita makabakay ning pagkaon agud makakaon ini tanan nga tawo?”⁶ Imaw ini ang pangutana ni Hesus kay gusto lang niya nga tistingon si Felipe. Pero sayod na ni Hesus kung ano ang iya himuon.

⁷ Nagsabat si Felipe, “Ini nga kadamò nga mga tawo, abir wayo pa ka bulan nga suweldo ng ordinaryo nga trabahador, kuyang pa ini nga ibakay ning inda pagkaon abir tig-maintik!”

⁸ Pagkatapos, si Andres nga manghod ni Simon Pedro,^f isa da sa mga disipulo ni Hesus naghambay, ⁹ “Igwa diri ning binatilyo nga may bayon nga lima ka bilog nga tinapay kag duha ka bilog nga maintik nga isdà. Pero ano lang ini sa tyad inà kadamò nga mga tawo?”

¹⁰ Hambay ni Hesus, “Papungkua nindo ang mga tawo.” Ngani gingpapungkò ninda sinda kay malapad da ang gunahon didto nga lugar. Sa kadamò ng tawo, mga 5,000 ang lyaki. ¹¹ Pagkatapos, gingbuoy ni Hesus ang tinapay kag nagpasalamat sa Dios kag gingpapatao niya ini sa mga tawo. Imaw da ang iya ginghimò sa isdà, kag gingpapataw-an ang tanan hasta gusto ninda. ¹² Nang mabusog na sinda, naghambay si Hesus sa iya mga disipulo, “Tipuna nindo ang mga nabilin agud wayà ning uyak.” ¹³ Ngani gingtipon ninda ang tanan nga nabilin, kag nakatipon pa sinda ning dose ka tabig nga tinapay nga subra ng mga nagkaon.

¹⁴ Pagkakità ng mga tawo sa makatitingaya nga ginghimò ni Hesus, naghambay sinda, “Imaw na gida ini ang gingsiling nga Miyugbalità ng mensahi ng Dios nga maabot sa kalibutan!”^g ¹⁵ Nahalatà nga daan ni Hesus nga gusto ng mga tawo nga piliton siya nga maging inda hari, ngani naghaling siya liwat nga mag-isa pakadto sa bukid.

Ang Pagpanaw ni Hesus sa Ibabaw ng Tinagong Dagat ng Galilea

Mat. 14:22-33; Mrc. 6:45-52

¹⁶ Nang manayumsom na, naglusob sa baybay ang mga disipulo ni Hesus, ¹⁷ kag nagsakay sa mabahoy nga baruto agud magtabok pakadto sa Capernaum. Maduyom na pero wayà pa nag-abot si Hesus. ¹⁸ Mintras nagabiyaha sinda, nagkusog ang hangin kag nagdagkò ang humbak. ¹⁹ Nang makabugsay na sinda ning mga lima o unom ka kilometro, nakità ninda si Hesus nga nagapanaw sa ibabaw ng dagat nga nagapalapit sa inda. Ngani ginghadlukan gid

^f6:8 Basaha sa 1:42.

^g6:14 Basaha sa Deuteronomio 18:15-18.

sinda. ²⁰ Pero naghambay si Hesus, “Ako ini! Ayaw kamo mahadlok!”
²¹ Ngani nalipay gid sinda nga gingpasakay si Hesus. Pagkasakay ni Hesus, nakaabot nga daan sinda sa piliw nga inda kadtuan.

Ang Pagkaon nga Nagatao ning Kabuhì

²² Pagkaaga, nakità ng mga tawo nga nabilin sa kabuak ng Tinagong Dagat ng Galilea nga yadto ang isa lang nga baruto. Sayod ninda nga bukon kaibahan si Hesus ng mga disipulo kay sinda lang ang nagsakay sa baruto nang naglarga. ²³ Niyan, halin sa Tiberias may nag-abot nga iban nga mga baruto didto sa lugar nga nagpakaon ang Ginoo ning pagkaon nga iya gingpasalamatan sa Dios. ²⁴ Nang makità ng mga tawo nga si Hesus wayà didto o ang iya mga disipulo, nagsakay sinda sa mga baruto kag nagkadto sa Capernaum agud pangitaon si Hesus.

²⁵ Nang makità ninda si Hesus sa kabuak ng Tinagong Dagat ng Galilea, hambay ninda, “Maistro, kasan-o ka pa nag-abot diri?”

²⁶ Nagsabat si Hesus, “Sa matuod lang, ginapinangità nindo ako bukon kay nakità nindo ang mga makatitingaya nga akon ginghimò, kundì kay nakakaon kamo ning tinapay kag nabusog. ²⁷ Ayaw kamo magpangabudlay para sa pagkaon nga nasisirà lang da, kundì ang tinguhaon nindo hay ang pagkaon nga indi masirà. Ako nga Ungà ng Tawo, ang magtao ini sa indo, para mabuhì kamo abir san-o. Kay gingpakità ng Dios nga Amay nga ako ang gingtaw-an niya ning otoridad.”

²⁸ Ngani nagpangutana sinda, “Ano ang dapat namon nga himuon, agud masunod namon ang kabubut-on ng Dios?”

²⁹ Nagsabat si Hesus, “Imaw ini ang gusto ng Dios nga himuon nindo, magtuo kamo sa akon nga iya gingsugò.”

³⁰⁻³¹ Pero naghambay sinda, “Niyan ano nga makatitingaya ang imo mahimò agud makità namon para magtuo kami sa imo? Ang amon mga kalulo-lulohan hay nagkaon ning pagkaon nga ginatawag ‘mana’^h didto sa malangkag nga lugar, sunò sa gingsulat, ‘Gingtaw-an sinda ni Moises ning pagkaon nga halin sa langit agud kaunon!’ Niyan, ano ang imo himuon?”

³² Nagsabat si Hesus, “Sa matuod lang, bukon si Moises ang nagtao sa inda ning pagkaon nga halin sa langit, kundì ang akon Amay. Niyan siya da ang nagatao sa indo ning matuod nga pagkaon nga

^h6:31 Sunò sa Exodo 16:31, ini hay pagkaon halin sa Dios, putì ang kolor kag ang sabor pareho sa dugos.

halin sa langit. ³³ Kay ang matuod nga pagkaon nga ginatao ng Dios, wayà ning iban kundì siya nga naghalin sa langit kag nagatao ning kabuhì nga wayà katapusan sa mga tawo diri sa kalibutan.”

³⁴ Tapos naghambay sinda, “Nong, taw-i abi kami permi inà nga pagkaon.”

³⁵ Naghambay si Hesus, “Ako mismo ang pagkaonⁱ nga nagatao ning kabuhì. Ang abir sin-o nga nagapalapit sa akon hay indì na magutom kag ang nagatuo sa akon hay indì na mauhaw abir san-o.

³⁶ Pero pareho ng ginghambay ko sa indo, abir nakità na nindo ang mga makatitingaya nga ginghimò koj, wayà pa gihapon kamo nagatuo sa akon. ³⁷ Ang tanan nga ginatao ng Amay sa akon hay magapalapit sa akon kag ang abir sin-o nga nagatuo sa akon hay indì ko gid pagasikwayon. ³⁸ Kay nagkari ako halin sa langit, bukon para himuon ang akon kagustuhan, kundì ang kabubut-on ng nagsugò sa akon. ³⁹ Niyan imaw ini ang kabubut-on ng nagsugò sa akon, indì ko gid pabay-an ang mga tawo nga gingtao ng Dios sa akon, para wayà ning may maduyà abir isa, kundì akon sinda pagabuhion liwat sa ulihi nga adlaw. ⁴⁰ Kay ini ang kabubut-on ng akon Amay, ang abir sin-o nga nagakilaya kag nagatuo sa akon nga Ungà ng Dios hay magkaigwa ning kabuhì nga wayà katapusan kag pagabuhion ko siya liwat sa ulihi nga adlaw.”

⁴¹ Ngani nagminuyo-muyo ang mga Judio parti sa ginghambay ni Hesus kay siling niya, “Ako ang pagkaon nga naghalin sa langit.”

⁴² Naghambay sinda, “Dì ba ini si Hesus nga ungà ni Jose? Kilaya gid naton ang iya tatay kag nanay. Basi ginghambay niya nga nagbabà siya halin sa langit?”

⁴³ Nagsabat si Hesus, “Ayaw kamo magminuyo-muyo sa isa kag isa. ⁴⁴ Wayà ning abir isa nga makapalapit sa akon para magtuo, mintras indì day-on sa akon ng Amay nga nagsugò sa akon. Kag pagabuhion ko siya liwat sa ulihi nga adlaw. ⁴⁵ Ini ang gingsulat ng mga miyugbalità ng mensahi ng Dios, ‘Tutudluan ng Dios ang tanan nga mga tawo.’ Ngani ang tanan nga nagapamati kag nagatuon sa ginatudlò ng akon Amay hay nagapalapit sa akon. ⁴⁶ Wayà ning tawo nga nakakità sa Dios nga Amay, puyra lang sa akon nga naghalin sa Dios, ang nakakità sa iya.

⁴⁷ “Sa matuod lang, ang nagatuo sa akon hay igwa ning kabuhì nga wayà katapusan. ⁴⁸ Ako ang pagkaon nga nagatao ning

ⁱ6:35 Sa literal, pagkaon hay tinapay.

^j6:36 Sa iban nga kopya ng Griego, abir nakità na nindo ako.

kabuhì. ⁴⁹ Nagkaon ang indo mga kalulo-lulohan ning pagkaon nga ginatawag ‘mana’ didto sa malangkag nga lugar, pero nagkamatay gihapon sinda. ⁵⁰ Pero ang abir sin-o nga magkaon ini nga pagkaon nga nagbàbà halin sa langit hay indì na mamatay. ⁵¹ Ako ang pagkaon nga nagatao ning kabuhì nga nagbàbà halin sa langit. Ang abir sin-o nga magkaon ini nga pagkaon hay mabubuhì abir san-o. Ini nga pagkaon nga itatao ko para sa mga tawo sa kalibutan hay wayà ning iban kundì ang akon lawas.”

⁵² Niyang nagdiniskusyon ang mga Judio sa isa kag isa nga nagasiling, “Imposibli! Pauno niya itao ang iya lawas para kaunon naton?”

⁵³ Ngani naghambay si Hesus, “Sa matuod lang, mintras indì nindo kaunon ang lawas ng Ungà ng Tawo kag inumon nindo ang iya dugò, indì gid kamo magkaigwa ning kabuhì. ⁵⁴ Pero ang abir sin-o nga magkaon ng akon lawas kag mag-inom ng akon dugò hay igwa ning kabuhì nga wayà katapusan kag pagabuhion ko siya liwat sa ulihi nga adlaw. ⁵⁵ Kay ang akon lawas ang matuod lang gid nga pagkaon kag ang akon dugò ang matuod lang gid nga inumon. ⁵⁶ Ang bisan sin-o nga nagakaon ng akon lawas kag nagainom ng akon dugò hay nagapabilin nga nagapakig-isa sa akon kag ako sa iya. ⁵⁷ Ang akon Amay nga nagsugò sa akon ang ginahalinan ng kabuhì kag nagakabuhì ako tungod sa iya; imaw da ang nagakaon sa akon magakabuhì tungod sa akon. ⁵⁸ Ako ang pagkaon nga nagbàbà halin sa langit. Bukon ini pareho sa pagkaon nga ginatawag ‘mana’ nga gingkaon ng indo mga kalulo-lulohan, kay nagkamatay gihapon sinda. Pero ang nagakaon ng pagkaon nga akon ginahambay sa indo hay magakabuhì abir san-o.”

⁵⁹ Gingtudlò ini ni Hesus didto sa sinagoga sa Capernaum.

⁶⁰ Nang nabatian ini ng madamò nga disipulo ni Hesus, hambay ninda, “Kahuga-hugà ang iya ginatudlò, sin-o ang makabaton ini?”

⁶¹ Abir wayà ning may nagbalità kay Hesus, sayod niya nga nagariklamo ang iya mga disipulo, ngani naghambay siya, “Basi naglain ang indo buot ang akon ginatudlò? ⁶² Ano baya kung makità nindo ang Ungà ng Tawo nga nagabalik paibabaw sa iya ginghalinan? ⁶³ Ang Espiritu ang nagatao ning espirituhanon nga kabuhì, bukun ang lawas ng tawo. Kay wayà ning gahom ang lawas para magtao ini nga kabuhì. Ang akon mga ginghambay sa indo hay halin sa Espiritu kag nagatao ning kabuhì. ⁶⁴ Pero igwa dirà ning pila sa indo nga wayà nagatuo sa akon.” Ginghambay ini ni Hesus

kay nang una pa lang sayod niya kung sin-o ang wayà nagatuo sa iya kag kung sin-o ang magatraidor sa iya. ⁶⁵ Nagsiling pa siya, “Ngani naghambay ako sa indo nga wayà ning abir isa nga makapalapit sa akon mintras indì itugot sa iya ng akon Amay.”

⁶⁶ Tunà adto, madamò sa mga disipulo ni Hesus ang nagbayà kag wayà na nagsunod sa iya. ⁶⁷ Ngani nagpangutana si Hesus sa iya dose nga apostol, “Kamo, gusto da ba nindo nga baya-an ako?”

⁶⁸ Nagsabat si Simon Pedro, “Ginoo, kanin-o pa kami makadto? Ikaw lang ang may mga hambay nga nagatao ning kabuhì nga wayà katapusan. ⁶⁹ Nagatuo kami sa imo mga ginghambay kag sayod namon nga ikaw ang Banal nga gingsugò ng Dios.”

⁷⁰ Nagsiling si Hesus, “Dì ba dose kamo nga akon gingpilì? Pero ang isa sa indo hay ginagamhan ng diyablo!” ⁷¹ Si Judas nga ungà ni Simon Iscariote ang ginamitlang niya. Siya hay isa sa dose nga apostol nga sa ulihi imaw ang magatraidor kay Hesus.

Ang mga Manghod nga Lyaki ni Hesus Wayà Pagtuo sa Iya

7 ¹ Pagkatapos adto, ginglibot ni Hesus ang mga baryo sa probinsya ng Galilea. Indì niya gusto magkadto sa probinsya ng Judea, kay ang mga pinunò nga Judio didto ginatinguhà siya nga patyon. ² Niyan malapit na ang pista ng mga Judio nga ginatawag ‘Pista ng mga Tolda’^k. ³ Ngani naghambay ang mga manghod nga lyaki ni Hesus sa iya, “Sige! Panaw na kag magkadto sa Judea agud makità ng imo mga disipulo ang mga makatitingaya nga imo ginahimò. ⁴ Kay kung gusto ng tawo makilaya ng tanan, wayà niya nga ginatagua ang iya mga ginahimò. Nagahimò ka lang da ning mga makatitingaya, aba basì indì ka magpakilaya sa bilog nga kalibutan?” ⁵ Ginghambay ini ng mga manghod ni Hesus nga lyaki kay abir sinda hay wayà nagatuo sa iya.

⁶ Nagsabat si Hesus sa inda, “Wayà pa nagaabot ang akon oras, pero sa indo, puydi kamo magkadto abir ano nga oras. ⁷ Wayà nahahangit sa indo ang mga tawo diri sa kalibutan nga wayà relasyon sa Dios. Pero sa akon gid sinda nahahangit, kay ginabisto ko ang inda malain nga mga ginahimò. ⁸ Kamo lang ang tukad sa pista, indì ako magtukad kay wayà pa nagaabot ang akon oras.”

⁹ Pagkahambay ini ni Hesus, nagpabilin siya sa Galilea.

^k7:2 Basaha sa Matag-od nga Impormasyon.

Ang Pagpanudlò ni Hesus sa Templo

¹⁰ Pero pagkahalin ng mga manghod ni Hesus, nagkadto da siya sa pista, ugaling patagò lang. ¹¹ Ginapinangità siya ng mga pinunò nga Judio sa pista. Nagsiling sinda, “Diin baya adto nga tawo?” ¹² May ginahinambay ang kada grupo ng mga tawo parti kay Hesus. Ang iban naghambay, “Maayo siya nga tawo.” Ang siling naman ng iban, “Bukon! Ginapatayang lang niya ang mga tawo.” ¹³ Pero wayà gid sinda nagahambay ning makusog parti sa iya tungod sa kahadlok sa mga pinunò nga Judio.

¹⁴ Sa tunga-tungà ng kapistahan, nagsuyod si Hesus sa templo kag nagtudlò. ¹⁵ Natingaya gid ang mga pinunò nga Judio kag naghambay, “Pauno baya ini nga tawo nakatuon? Wayà nganì siya ning mataas nga iniskwelahan, basì madamò siya ning tinun-an?”

¹⁶ Nganì nagsabat si Hesus sa inda, “Ang akon ginatudlò hay bukon halin sa akon, kundì halin sa Dios nga nagsugò sa akon. ¹⁷ Ang abir sin-o nga nagahandom nga himuon ang kabubut-on ng Dios, hay masasayuran gid niya kung ang akon ginatudlò hay halin sa Dios o akon-akon lang. ¹⁸ Ang tawo nga nagatudlò sa iya sarili nga kamayad hay nagahandom ng pagdayaw sa iya sarili. Pero ang nagatinguhà ng pagdayaw sa nagsugò sa iya hay nagatudlò ning matuod kag wayà siya nagapinusong. ¹⁹ Dì ba gingtao ni Moises sa indo ang Kasuguan? Pero wayà gid abir isa sa indo nga nagatuman. Kay kung nagatuman kamo, basì gusto nindo ako nga patyon?”

²⁰ Ang sabat ng mga tawo, “Ikaw hay ginagamhan ng malain nga espiritu! Sin-o ang gusto nga magpatay sa imo?”

²¹ Nagsabat si Hesus, “Natingaya gid kamo tanan kay may isa ka tawo nga ging-ayo nakon sa Adlaw nga Inugpahuway. ²² Pero kamo da nagatrabaho sa Adlaw nga Inugpahuway sa pagsunod nindo sa Kasuguan ni Moises parti sa pagpaltak sa lapsag. (Bukon ini naghalin kay Moises kundì sa indo mga kalulo-lulohan). ²³ Kay ginapaltak nindo ang lapsag,¹ pero wayà nindo ini ginabilang nga pagsuway sa Kasuguan ni Moises. Kung tyad ini, basì nahahangit kamo sa akon kay ging-ayo ko ning kumplito ang isa ka tawo sa Adlaw nga Inugpahuway? ²⁴ Ayaw magpanghusga sundò sa pangluwas nga indo

¹7:23 Sa pangwayo nga adlaw pagkaongà sa lapsag, abir natamà sa Adlaw nga Inugpahuway, ginapaltak gihapon ng mga Judio ang lapsag. Pero ini hay bukon pagsuway sa Kasugan.

nakikità, kundì hunàhunà-a ini anay ning maayo, agud makahusga kamo ning tamà.”

²⁵ Niyan naghambay ang iban nga mga taga-Jerusalem, “Dì ba, imaw ini ang tawo nga ginapinangità ng mga pinunò naton kag gusto siya patyon? ²⁶ Yarà siya ho, nagahambay sa publiko, basi wayà ning may nagahambay kuntra sa iya? Siguro nagapati na ang mga pinunò nga siya ang Kristo^m. ²⁷ Pero imposibli, kay sayod naton kung diin naghalin ini nga tawo. Pag mag-abot ang Kristo, wayà ning abir sin-o nga makasayod kung diin siya maghalin.”

²⁸ Ngani nang nagatudlò gihapon si Hesus sa Templo, naghambay siya ning makusog, “Kilaya gida ba nindo kung sin-o gid ako kag sayod gida ba nindo kung sa diin ako naghalin? Sa matuod lang, nagkari ako bukon sa akon sarili nga kagustuhan, kundì ang matuod nga Dios imaw ang nagsugò sa akon. Wayà nindo siya nakikilaya, ²⁹ pero ako, kilaya ko gid siya, kay halin ako sa iya kag siya mismo ang nagsugò sa akon.” ³⁰ Ngani nang nabatian ini ng mga pinunò ng Judio, gingtinguhà ninda nga dakpon si Hesus. Pero wayà ning may nag-aristo sa iya kay wayà pa nag-abot ang iya oras. ³¹ Abir tyad ini, madamò nga mga tawo ang nagtuo sa iya, hambay ninda, “Pag mag-abot ang Kristo, makakahimò arà siya ning mas labaw nga mga makaitingaya kaysa ginghimò ng ini nga tawo?”

³² Nang nabatian ng mga Pinunò ng Relihiyon nga matutom sa Kasuguanⁿ ang ginahinutikan ng mga tawo parti kay Hesus, nagsugò sinda kag ang mga pinunò nga parì ng mga Judio ning mga guwardya ng templo para dakpon siya. ³³ Nagsiling si Hesus, “Matag-od na lang ang oras nga makaibahan ako nindo, pagkatapos mabalik na ako sa nagsugò sa akon. ³⁴ Pangitaon nindo ako, pero indì nindo ako makità, kay indì kamo makakadto sa akon kadtuan.”

³⁵ Ngani nagpinangutan-an ang mga pinunò ng Judio sa isa kag isa, “Diin baya ini nga tawo makadto? Basi indì naton siya makità? Makadto ba arà siya sa mga malayo nga lugar nga ginaistaran ng iban nga mga kasimanwa naton agud magtudlò sa mga Griego? ³⁶ Ano ang gusto niya silingon, ‘Pangitaon nindo ako pero indì nindo ako makità, kay indì kamo makakadto sa akon kadtuan?’”

^m7:26 Kristo hay titulo sa Griego, kag Mesias sa Hebreo, nga ang gusto hambayon hay ‘ang Manluluwas nga gingpili ng Dios’.

ⁿ7:32 Sa Griego, hay Pariseo.

Ang Tubì nga Nagatao ning Kabuhì

³⁷ Niyan sa ulihi nga adlaw ng pista, imaw ini ang pinakaimportante nga adlaw, nagtindog si Hesus kag naghambay ning makusog, “Ang bisan sin-o nga ginauhaw hay magpalapit sa akon kag mag-inom.

³⁸ Kay nakasulat sa Kasulatan, ‘Ang abir sin-o nga nagatuo sa akon, may tubì nga nagatao ning kabuhì nga nagailig daw tuburan halin sa iya tagipusuon.’^o” ³⁹ (Ang gusto hambayon ni Hesus sa tubì nga nagatao ning kabuhì hay ang Espiritu Santo nga malapit na itao sa mga nagatuo sa iya. Kay adto nga tyempo wayà pa maitao ang Espiritu Santo kay wayà pa si Hesus gingdaya palangit kag gingtaw-an ning pinakamataas nga pagdayaw.)

⁴⁰ Nang nabatian ng kadam-an ang mga ginghambay ni Hesus, ang iban naghambay, “Imaw na gida ini ang matuod nga Miyugbalità ng mensahi ng Dios.” ⁴¹ Ang iban naghambay, “Siya ang Kristo!” Pero naghambay pa gid ang iban, “Bukon! Kay indì puydi nga maghalin ang Kristo sa Galilea! ⁴² Dì ba nakasulat sa Kasulatan nga ang Kristo hay halin sa lahì ni David kag magahalin sa Betlehem, ang banwa nga ging-ungaan kay David?” ⁴³ Ngani wayà nagkaisa ang mga tawo kung sin-o gid si Hesus. ⁴⁴ Ang iban gusto siya dakpon, pero wayà ning may nag-aristo sa iya.

Ang mga Pinunò nga Judio Wayà Nagtuo kay Hesus

⁴⁵ Niyan, nagbalik ang mga guwardya ng templo sa mga pinunò nga parì ng mga Judio kag sa mga Pinunò ng Relihiyon nga matutom sa Kasuguan nga nagsugò sa inda agud dakpon si Hesus. Nagpangutana ang nagsugò sa inda, “Basi wayà nindo siya pagday-a diri?”

⁴⁶ Nagsabat ang mga guwardya ng templo, “Wayà pa ning abir sin-o nga nakahambay pareho ng adto nga tawo!”

⁴⁷ Nagsiling ang mga Pinunò ng Relihiyon, “Ang gusto nindo hambayon patì kamo, naluko na da niya? ⁴⁸ Nakakità na ba kamo ning abir isa sa amon nga pinunò ng banwa o Pinunò ng Relihiyon nga matutom sa Kasuguan nga nagatuo sa iya? Wayà gid! ⁴⁹ Ang mga tawo lang gid nga wayà kasayod sa Kasuguan ang nagatuo sa iya. Busungon gid sinda ng Dios!”

^o7:38 Basaha sa Isaias 58:11.

⁵⁰ Ang isa diri sa mga Pinunò ng Relihiyon nga matutom sa Kasuguan hay si Nikodemo^p nga dati anay nagpakigkità kay Hesus. Niyan naghambay siya sa inda, ⁵¹ “Di ba, ginabawal ng aton Kasuguan nga husgahan ang isa ka tawo nga wayà pa maimbistigahi? Dapat anay mapamatian naton siya agud masayuran naton kung ano ang iya ginghimò.”

⁵² Nagsabat sinda, “Basi, taga-Galilea da ba ikaw? Usisaa ang mga Kasulatan kag masayuran mo nga wayà ning miyugbalità ng mensahi ng Dios nga magahalin sa Galilea!”

⁵³ [Pagkatapos adto, nagbalik sinda tanan sa inda nga mga bayay.]
q

Ang Babayi nga Nadakop nga Nagpangawatan

8 ¹ [Pero nagkadto si Hesus sa Bakuyod ng Olibo^r. ² Aga pa gid nagkadto siya liwat sa templo, kag tanan nga mga tawo nagpalapit sa iya. Nagpungkò siya kag gingtudluan sinda. ³ Niyan, ang mga manunuldò ng Kasuguan kag mga Pinunò ng Relihiyon nga matutom sa Kasuguan^s hay nagdaya ning babayi nga naabutan nga nagapangawatan, kag gingpatindog ninda siya sa atubangan ng madamò nga tawo.

⁴ Nagsiling sinda kay Hesus, “Maistro, naabot ini nga babayi sa akto nga nagapangawatan. ⁵ Niyan sundò sa Kasuguan ni Moises, dapat buguyon ang tyad ini nga babayi hasta sa mamatay. Para sa imo, ano ang imo mahahambay?”

⁶ Imaw ini ang inda gingsiling para tistingon si Hesus, agud igwa sinda ning maiakusar kuntra sa iya. Pero wayà nagsabat si Hesus, nagdukò siya kag nagsulat sa dutà paagi sa iya tudlò. ⁷ Kay padayon gihapon ang inda kapapangutana sa iya, nagtindog siya kag naghambay sa inda, “O sige, kung sin-o sa indo ang wayà ning salà, imaw ang una nga magbugoy ning bato sa iya.” ⁸ Pagkatapos, nagdukò siya kag nagsulat liwat sa dutà.

⁹ Nang nabatian ninda adto, isa-isa sinda nga naghalin, magtunà sa pinakamaguyang hasta nga si Hesus na lang ang nabilin kag ang babayi nga nagatindog sa iya atubangan. ¹⁰ Pagkatapos, nagtindog si

^p7:50 Basaha sa Juan 3:1.

^r7:53 Ini nga bersikulo hay wayà sa kadamuan nga kopya ng Griego.

^s8:1 Basaha sa Matag-od nga Impormasyon.

^q8:3 Sa Griego hay Pariseo.

Hesus kag naghambay sa babayi, “Diin na sinda? Wayà ba ning may nagparusa sa imo?”

¹¹ Nagsabat siya, “Wayà, Nong.”

Nagsiling si Hesus, “Indì ko da ikaw parusahan. Umulì ka na kag tunà niyan ayaw na magpakasalà liwat.”[†]

Ako ang Iwag nga Nagatao ning Kahayag sa Kalibutan

¹² Pagkatapos naghambay liwat si Hesus sa mga Pinunò ng Relihiyon nga matutom sa Kasuguan, “Ako ang iwag nga nagatao ning kahayag sa mga tawo diri sa kalibutan. Ang abir sin-o nga nagasunod sa akon agud maging disipulo ko hay igwa ning iwag nga nagatuytoy sa iya sa kabuhì kag indì na magkabuhì sa kaduyom.”

¹³ Tapos naghambay sinda, “Ikaw lang da ang nagapamatuod parti sa imo sarili. Nganì indì mapatihan ang imo pamatuod.”

¹⁴ Nagsabat si Hesus, “Pero abir ako lang ang nagapamatuod parti sa akon sarili, matuod gid ang pamatuod ko, kay sayod ko kung diin ako naghaling kag kung diin ako pakadto. Pero kamo wayà makakasayod kung diin ako naghaling kag kung diin ako pakadto. ¹⁵ Ang paghusga nindo hay indì masaligan kay sunò ini sa panghunahunà ng tawo, pero ako wayà nagahusga abir kanin-o.

¹⁶ Bisan maghusga ako, tamà ang paghusga ko, kay bukon lang ako ang magahusga kundì ako kag ang akon Amay nga nagsugò sa akon.

¹⁷ Dì ba nakasulat sa indo Kasuguan nga masaligan kung pareho ang pamatuod ng duha ka tawo? ¹⁸ Ako ang nagapamatuod sa akon sarili kag nagapamatuod da parti sa akon ang akon Amay nga nagsugò sa akon.”

¹⁹ Nganì nagpangutana sinda, “Diin ang imo Amay?”

Nagsabat si Hesus, “Wayà nindo ako makilaya o ang akon Amay. Kung kilaya kuntà nindo ako, nakilaya da nindo ang akon Amay.”

²⁰ Ini nga mga ginghambay ni Hesus hay gingtudlò niya didto hampig sa ginabutangan ning ginahalad nga kuwarta sa Templo. Pero wayà siya gingdakpa kay wayà pa nag-abot ang iya oras.

Ang Paandam ni Hesus sa mga Pinunò ng Judio

²¹ Naghambay si Hesus liwat sa mga pinunò ng Judio, “Indì na ako magdugay, mahalín ako kag pangitaon nindo ako. Pero mamamatay kamo nga nagapadayon kamo sa pagpakasalà. Indì kamo makakadto sa akon kadtuan.”

[†]8:11 Ang 8:1 hasta sa 8:11 hay wayà sa kadamuan nga kopya ng Griego.

²² Ngani naghambay sinda sa isa kag isa, “Basi naghambay siya, ‘Indi kamo makakadto sa akon kadtuan?’ Mabikti ba arà siya?”

²³ Naghambay siya, “Kamo hay halin sa kalibutan pero ako halin sa langit. Ngani kamo hay taga-diri sa ini nga kalibutan, pero ako hay bukon. ²⁴ Imaw ini ang rason sa ginhambay ko sa indo nga mamamatay kamo nga nagapadayon kamo sa pagpakasalà. Sigurado nga matatabò ini sa indo kung kamo indi magtuo nga ako ang Dios^u.”

²⁵ Nagpangutana sinda, “Sin-o ka gid baya?”

Nagsabat si Hesus, “Ginhambay ko na sa indo tunà pa nang una kung sin-o ako. ²⁶ Madamò pa ako ning maihahambay kag maihuhusga kuntra sa indo ginahimò. Pero ang akon lang ginahambay sa mga tawo diri sa kalibutan hay ang akon nabatian sa iya nga nagsugò sa akon. Kag ang iya ginahambay hay matuod.”

²⁷ Wayà gid sinda makaintindi nga parti sa iya Amay sa langit ang ginhambay ni Hesus. ²⁸ Ngani naghambay si Hesus, “Pag itaas na nindo ang Ungà ng Tawo sa kahoy, masasayuran nindo nga ako ang Dios^v. Wayà ako nagahimò paagi sa akon sarili nga otoridad, kundì kung ano ang gingtudlò ng akon Amay, imaw lang ang akon ginahambay. ²⁹ Kag siya nga nagsugò sa akon hay kaibahan ko, wayà gid niya ako ginabayai kay kung ano ang makapalipay sa iya imaw gid permi ang akon ginahimò.” ³⁰ Pagkabati ng mga tawo sa mga ginhambay ni Hesus, madamò ang nagtuo sa iya.

Ang Matuod nga mga Lahì ni Abraham

³¹ Ngani naghambay si Hesus sa mga Judio nga nagatuo sa iya, “Kung padayon nindo nga sundon ang akon ginatudlò, matuod gid kamo nga akon mga disipulo. ³² Kag maintindihan nindo ang kamatuuran kag ang kamatuuran imaw ang makapahilway sa indo.”

³³ Nagsabat sinda, “Ang kalulo-lulohan namon si Abraham kag wayà gid kami naulipon abir kanin-o. Basi gingsiling mo nga, ‘ang kamatuuran ang makapahilway sa indo?’ ”

³⁴ Nagsabat si Hesus, “Sa matuod lang, ang abir sin-o nga nagapadayon sa pagpakasalà hay ulipon ng salà. ³⁵ Ang ulipon hay bukon permamenti nga miyembro sa panimayay pero ang ungà hay permamenti gid. ³⁶ Ngani kung pagahilwayon kamo ng Ungà ng Dios, matuod gid nga mahihilway kamo!

^u8:24 Sa literal, ako hay siya. Basaha sa Exodo 3:14.

^v8:28 Basaha ang impormasyon sa 8:24.

³⁷ “Sayod ko nga halin kamo sa lahi ni Abraham, pero basi ginatinguhà gid nindo nga ako patyon? Kay wayà nindo ginabatuna ang akon ginatudlò. ³⁸ Ginahambay ko ang mga bagay nga akon nakità nang kaibahan ko ang akon Amay. Pero kamo, ginahimò nindo kung ano ang nabatian nindo sa indo tatay.”

³⁹ Naghambay ang mga pinunò ng Judio, “Ang amon kalulo-lulohan si Abraham!”

Nagsabat si Hesus, “Kung halin kamo sa lahi ni Abraham, dapat sundon kuntà nindo ang iya maayo nga halimbawà. ⁴⁰ Pero ang indo ginahimò hay ginatinguhà gid nindo ako nga patyon, abir ginahambay ko lang da ang kamatuuran nga akon nabatian sa Dios. Wayà ginghimua ni Abraham ang ginahimò nindo! ⁴¹ Ang indo ginahimò hay pareho da ng ginahimò ng indo tatay.”

Ngani nagsabat sinda, “Bukon kami mga ungà sa luwas. Ang Dios lang mismo ang amon Amay.”

⁴² Naghambay si Hesus, “Kung ang Dios ang indo Amay, dapat higugmaon kuntà nindo ako kay naghalin ako sa Dios. Nagkari ako bukon sa akon sarili nga kagustuhan kundì sa iya nga nagsugò sa akon. ⁴³ Basi indì nindo maintindihan ang akon ginahambay? Kay indì nindo gusto batunon ang akon mensahi. ⁴⁴ Kamo hay ungà ng Diyablo^w! Kag ang gusto nindo himuon hay ang mga hilig ng indo tatay. Miyugpamatay siya tunà pa nang una kag permi siya nagakontra sa kamatuuran, kay ginabilang niya nga wayà puyos ang kamatuuran. Pag gahambay siya ning binakak, sunò ini sa iya kinaugali, kay pusong siya kag tatay ng tanan nga bakakon. ⁴⁵ Pero ako, ang ginahambay ko sa indo hay ang kamatuuran gid, kag ina ang rason nga wayà nindo ako ginapatihi. ⁴⁶ Sin-o sa indo ang makakapamatuod nga nakahimò ako salà? Wayà! Kung ginahambay ko ang kamatuuran, basi wayà kamo nagatuo sa akon? ⁴⁷ Ang mga ungà ng Dios hay nagapamatì sa iya mensahi. Indì kamo gusto magpamatì kay bukon kamo mga ungà ng Dios.”

^w8:44 Diyablo, hay titulo ni Satanas. Ang gusto silingon miyugpanglibak. Siya ang pinakapundò ng tanan nga malain nga espiritu.

Si Hesus kag si Abraham

⁴⁸ Nagsabat ang mga pinunò ng Judio kay Hesus, “Matuod gid ang ginahambay namon nga ikaw hay Samaritano^x kag ginagamhan ng malain nga espiritu.”

⁴⁹ Nagsabat si Hesus, “Wayà ako ginagamhi ng malain nga espiritu. Kundi ginapadunggan ko ang akon Amay, pero ginapakahuy-an nindo ako. ⁵⁰ Wayà ako nagatinguhà ng pagdayaw para sa akon sarili, pero ang Dios imaw ang nagahandom ng pagdayaw para sa akon kag siya ang magahusga kuntra sa indo. ⁵¹ Sa matuod lang, ang abir sin-o nga nagatuman ng akon ginatudlò, hay indì na makaagi ning kamatayon.”

⁵² Nagsiling ang mga pinunò ng Judio, “Niyang sigurado gid kami nga ginagamhan ka ng malain nga espiritu. Kay namatay na si Abraham kag imaw da ang mga miyugbalità ng mensahi ng Dios, pero ikaw nagahambay, ‘Ang abir sin-o nga nagatuman ng akon ginatudlò, hay indì na makaagi ning kamatayon.’ ⁵³ Aba! Subra ka pa ba sa amon kalulo-lulohan nga si Abraham nga namatay? Namatay da ang mga miyugbalità ng mensahi ng Dios, kanin-o mo ginapapareho ang imo sarili?”

⁵⁴ Nagsabat si Hesus, “Kung ginabuhat ko ang akon sarili nga bangkò, wayà gid ini puyos. Ang akon Amay imaw ang nagadayaw sa akon. Siya ang ginahambay nindo nga indo Dios. ⁵⁵ Wayà nindo siya nakikilaya, pero ako, kilaya ko gid siya! Kung ginahambay ko nga wayà ko siya nakikilaya, pusong ako pareho nindo. Pero kilaya ko gid siya kag ginatuman ko ang iya ginasugò sa akon. ⁵⁶ Nalipay gid si Abraham nga indo kalulo-lulohan nang nasayuran niya nga makikità niya ang akon pag-abot. Nakità gali niya ini kag nalipay gid siya.”

⁵⁷ Ngani naghambay ang mga pinunò ng Judio, “Pauno mo mahambay nga nakità mo na si Abraham? Wayà ka pa ngani ning 50 años!”

^x8:48 Ang mga Judio, hay mababà ang pagtrato sa mga taga-Samarya kag wayà sinda nagapakig-imaw sa inda. Ngani ang tawag ng mga Judio kay Hesus hay Samaritano, imaw ini ang inda paagi sa pag-insulto sa iya.

⁵⁸ Nagsabat si Hesus, “Sa matuod lang, bago natawo si Abraham, yari na ako^y.” ⁵⁹ Tungod sa iya gingsiling, nagpuyot sinda ning bato agud buguyon siya, pero nakapanagò siya kag nakaluwas sa templo.

Ang Pagpaayo ni Hesus sa Isa ka Tawo nga Buta

9¹ Mintras nagapanaw si Hesus kag ang iya mga disipulo, nakità ninda ang isa ka tawo nga buta tunà nang ging-ungà. ² Nagpangutana ang mga disipulo sa iya, “Maistro, sin-o ang naghimò ning salà nganì ging-ungà nga buta ini nga tawo, siya o ang iya mga ginikanan?”

³ Nagsabat si Hesus, “Bukon tungod sa iya salà o sa salà ng iya mga ginikanan. Natabò ini sa iya, agud makikità ng mga tawo ang gahom ng Dios paagi sa pag-ayo sa iya. ⁴ Mintras may adlaw pa, kahinangyan nga trabahuon naton ang mga ginapatrabaho sa aton ng Dios nga nagsugò sa akon. Kay kung gab-i na, indì na naton mahuman ang iya ginapahimò. ⁵ Mintras yari pa ako sa kalibutan, ako ang iwag nga nagatao ning kahayag sa mga tawo.”

⁶ Pagkahambay ini ni Hesus, nagpilà siya sa dutà kag ginghimò niya nga lunang ang pilà kag gingpahid niya ini sa mga mata ng tawo. ⁷ Hambay ni Hesus, “Kadto ka sa dipusito ng tubì sa Siloam kag manghila-os ka.” (Ang gusto silingon ng Siloam, ‘Gingsugò’.) Nganì nagkadto siya kag nagpanghila-os, kag nagbalik siya nga nakakakità na.

⁸ Nagpinangutan-an ang iya mga kalapit kag ang mga nakakakità sa iya dati nga nagapinalimos pa siya, “Dì ba imaw ini ang tawo nga nagapungkò kag nagapinalimos dati?”

⁹ Nagsiling ang iban, “Siya nganì!”

Pero naghambay naman ang iban, “Bukon, kahitsura lang niya.”

Nganì nagsabat ang tawo, “Ako gida ang tawo nga indo ginahambay.”

¹⁰ Nganì nagpangutana sinda sa iya, “Kung imaw, pauno ka nakakità?”

¹¹ Nagsabat siya, “Ang tawo nga ang pangayan Hesus hay naghimò ning lunang kag gingpahid sa akon mga mata kag naghambay sa akon, ‘Kadto ka sa dipusito ng tubì sa Siloam kag manghila-os ka.’ Nganì nagkadto ako kag nagpanghila-os, tapos nakakità na ako.”

^y8:58 Sa literal, ako hay ako. Ang gusto hambayon hay ako ang Dios. Basaha sa Exodo 3:14.

¹² Nagpangutana pa gid sinda, “Diin na ang tawo nga nagpaayo sa imo?”

Nagsabat siya, “Ilam kung diin, wayà ako kasayod.”

Ang Pag-imbistigar ng mga Pinunò sa Tawo nga dati Buta

¹³ Pagkatapos, gingdaya ninda ang tawo nga dati buta sa mga Pinunò ng Relihiyon nga matutom sa Kasuguan². ¹⁴ Adto hay Adlaw nga Inugpahuway nang ginghimò ni Hesus ang lunang kag ging-ayo niya ang buta. ¹⁵ Ngani nagpangutana da ang mga Pinunò ng Relihiyon nga matutom sa Kasuguan sa iya kung pauno siya nakakità. Nagsabat siya, “Gingpahiran niya ning lunang ang akon mga mata, pagkatapos nagpanghilam-os ako kag nakakakità na ako.”

¹⁶ Naghambay ang iban nga mga Pinunò ng Relihiyon nga matutom sa Kasuguan, “Bukon halin sa Dios adto nga tawo kay wayà siya nagasunod sa kasuguan parti sa Adlaw nga Inugpahuway.”

Pero naghambay ang iban, “Pauno ang tawo nga makasal-anan makahimò ning mga makatitingaya?” Kag wayà sinda nagkaisa.

¹⁷ Ngani, nagpangutana sinda liwat sa tawo nga dati buta, “Ano ang mahahambay mo sa adto nga tawo, kay gingsiling mo nga ging-ayo niya ang imo mga mata?”

Nagsabat ang tawo, “Siya hay miyugbalità ng mensahi ng Dios.”

¹⁸ Pero wayà nagpati ang mga pinunò ng Judio nga buta siya dati kag niyan hay nakakakità na. Ngani gingpatawag ninda ang iya mga ginikanan. ¹⁹ Pagkatapos, gingpangutana ninda sinda, “Imaw ba ini ang indo ungà? Matuod gida ba nga ging-ungà siya nga buta? Basì nakakakità na siya niyan?”

²⁰ Nagsabat ang iya mga ginikanan, “Huo, ungà namon siya kag matuod gid nga natawo siya nga buta. ²¹ Pero wayà na kami makasayod kung pauno siya nakakità niyan, kag wayà da kami makasayod kung sin-o ang nagpaayo sa iya mga mata. Pangutan-a na lang nindo siya kay may edad na da siya, makakasabat na siya para sa iya sarili.” ²² Imaw ini ang sabat ng iya mga ginikanan kay nahadlok sinda sa mga pinunò ng Judio. Kay nagkinasugtanang ang mga pinunò ng Judio nga ang abir sin-o nga magkilaya nga si Hesus ang Kristo hay indi na ibilang nga miyembro sa sinagoga.

²³ Ngani gingsiling ng mga ginikanan ng tawo, “May edad na da siya, makakasabat na siya para sa iya sarili.”

²⁹:13 Sa Griego, hay Pariseo.

²⁴ Ngani sa pangaduha nga beses, gingpatawag ninda ang tawo nga dati buta kag ginhambayan, “Magbalità ka ning matuod kay nagapamatì ang Dios^a. Sayod namon makasasalà adto nga tawo.”

²⁵ Nagsabat siya, “Wayà ako makasayod kung siya hay makasasalà o bukon. Isa lang ang sayod ko, buta ako dati, pero niyan nakakakità na.”

²⁶ Nagpangutana sinda liwat, “Ano ang ginghimò niya sa imo? Pauno niya ging-ayo ang imo mga mata?”

²⁷ Nagsabat naman siya, “Gingbalità ko na sa indo, pero wayà kamo nagpati. Basì gusto na naman nindo nga mabatian liwat? Gusto da ba nindo nga maging disipulo niya?”

²⁸ Tungod diri, tudo ang kahangit ng mga pinunò kag gingmuyay ninda siya, “Ikaw ang disipulo ng adto nga tawo! Pero kami hay mga disipulo ni Moises. ²⁹ Sayod namon nga nagpakig-istorya ang Dios kay Moises nang una, pero adto nga tawo wayà ngani kami makasayod kung diin siya naghalin!”

³⁰ Nagsabat ang tawo nga dati buta, “Taya! Imaw ngani inà ang makatitingaya! Ging-ayo ng adto nga tawo ang akon mga mata, pero wayà kamo makasayod kung diin siya naghalin. ³¹ Sayod naton nga ang Dios wayà nagapamatì sa mga makasal-anan, pero nagasabat siya sa abir sin-o nga matutom nga nagahigugmà sa iya kag nagasunod sa iya kabubut-on. ³² Tunà pa nang ginghimò ang kalibutan, wayà pa gid kita nakabatì nga may tawo nga nakapaayo sa ging-ungà nga buta. ³³ Kung adto nga tawo bukon halin sa Dios, indì siya makakahimò ning tyad ini.”

³⁴ Nagsabat ang mga pinunò ng Judio, “Ikaw hay makasasalà gid tunà nang ging-ungà. Tapos ikaw pa ba ang magtudlò sa amon?” Kag adto nga daan gingpalayas ninda siya paluwas sa sinagoga.

Ang Espirituhanon nga Pagkabut

³⁵ Nabatian ni Hesus nga inda gingpalayas sa sinagoga ang tawo nga dati buta. Ngani gingpangità niya siya kag ging-istorya, “Ikaw, nagatuo ka ba sa Ungà ng Tawo?”

³⁶ Nagsabat ang tawo, “Nong, sin-o siya? Balitai abi ako agud magtuo ako sa iya.”

³⁷ Nagsiling si Hesus, “Nakità mo na siya kag siya ang nagapakig-istorya sa imo niyan.”

^a9:24 Sa literal, magtao ning pagdayaw sa Dios. Ini hay ginagamit sa pagmagpangakò ng mga Judio.

³⁸ Naghambay ang tawo, “Ginoo, nagatuo ako sa imo!” Kag nagsamba siya kay Hesus.

³⁹ Nagsiling naman si Hesus, “Nagkari ako diri sa kalibutan para husgahan ang mga tawo, agud makakakità ang mga nakakasayod nga sinda buta sa kamatuuran, kag mabubuta ang mga nagahunàhunà nga sinda hay nakakasayod ng kamatuuran.”

⁴⁰ Niyan, may iban nga mga Pinunò ng Relihiyon nga matutom sa Kasuguan nga malapit hampig kay Hesus kag nakabatì sinda sa iya ginahambay. Nagsiling sinda sa iya, “Basi? Gusto mo ba silingon nga kami da hay mga buta?”

⁴¹ Nagsabat si Hesus, “Kung mga buta kamo, mapatawad kuntà ang indo kasal-anan. Pero kay ginahambay nindo nga nakakakità kamo, imaw ang nagapamatuod nga may mga salà gihapon kamo.”

Si Hesus ang Matuod nga Pastor

10¹ Nagtudlò si Hesus paagi sa ini nga parabola^b, “Sa matuod lang, ang abir sin-o nga nagasuyod sa kulungan ng karnero nga wayà nagaagi sa pwertahan, kundì nagasakà sa kuray hay miyugpangawat kag tulisan! ² Kay ang matuod nga pastor^c ng karnero hay nagasuyod paagi sa pwertahan. ³ Ginaabrihan ng miyugbantay ang pwertahan para sa pastor kag ang mga karnero nagapamati sa iya bosis. Ginatawag ng pastor ang iya sarili nga mga karnero sa inda nga pangayan kag nagauna siya sa inda paluwas. ⁴ Pag mailuwas na tanan, nagapanaw siya nga nauuna sa inda. Ang mga karnero hay nagasunod sa iya kay kilaya gid ninda ang iya bosis. ⁵ Pero indì sinda magsunod sa tawo nga bukon ninda kilaya, kundì madyagan sinda palayò sa iya kay wayà ninda nakilaya ang iya bosis.”

⁶ Gingtudluan ni Hesus ang mga tawo paagi sa ini nga parabola, pero wayà sinda makaintindi sa mga bagay nga iya ginghambay.

⁷ Nganì naghambay siya liwat sa inda, siling niya, “Sa matuod lang, ako hay pareho sa pwertahan para sa mga karnero. ⁸ Ang tanan nga nauuna sa akon hay mga miyugpangawat kag tulisan. Pero ang akon mga karnero hay wayà nagpamati sa inda. ⁹ Ako ang pwertahan.

^b10:1 Ang parabola hay isa ka istorya nga natatabò sa kabuhì ng tawo, pero igwa ini ning mga butang nga ginatudlò sa aton.

^c10:2 Ang pastor hay tawo nga nagaalilà ning hayop nga karnero. Sa Bibliya, ginkumpara ng Dios ang iya sarili pareho ng pastor nga madiniparahon. Basaha sa Salmò 23.

Ang abir sin-o nga nagasuyod paagi sa akon hay magkaigwa ning kaluwasan. Bantayan ko gid siya sa iya pagsuyod kag pagluwas, pareho siya sa karnero nga makakakità ning maayo nga sabsabon.

¹⁰ Ang miyugpangawat hay nagakari agud mangawat, mangpatay kag mangsirà. Pero ako hay nagkari agud magkaigwa ang akon mga karnero ning pambihirà nga kaayo-ayo nga kabuhì.

¹¹ “Ako ang maayo nga pastor. Ang maayo nga pastor hay isakripisyo niya abir ang iya kabuhì para sa mga karnero. ¹² Ang ginasuhuyan hay madyagan palayò, kung makità niya nga may nagapalapit nga mapintas nga hayop. Ginabayaan lang niya ang mga karnero kay bukon ini sa iya kag bukon siya ang inda pastor. Ngani ang mapintas nga hayop hay ginapanglahay ang mga karnero para kaunon kag nagakabuyag-buyag ang mga karnero. ¹³ Ang ginasuhuyan hay madyagan palayò kay suhuyan lang siya, ngani wayà ning kabayaka sa mga karnero.

^{14,15} “Ako ang maayo nga pastor. Kung pauno ang pagkakilaya ng Amay sa akon kag ang akon pagkakilaya sa iya, pareho da ini ng akon pagkakilaya sa akon mga karnero kag ng inda pagkakilaya sa akon. Kag isakripisyo ko abir ang akon kabuhì para sa mga karnero. ¹⁶ Igwa da ako ning iban nga mga karnero nga wayà sa ini nga kulungan. Kahinangyan day-on ko da sinda pasuyo. Pamatian da ninda ang akon bosis, ang resulta maging isa ka puna sinda kag mabantayan sinda ng isa nga pastor.

¹⁷ “Ang rason nga ginahigugmà ako ng akon Amay, hay tungod isakripisyo ko ang akon kabuhì para pagkatapos buhion ko ini liwat. ¹⁸ Wayà gid ning tawo nga makapatay sa akon kung indì ko gusto isakripisyo ang akon kabuhì. Pero buluntarya ko nga ginatao ang akon kabuhì. Igwa ako ning otoridad nga isakripisyo ang akon sarili nga kabuhì kag igwa da ako ning otoridad nga buhion ko ini liwat; kay imaw ini ang gingsugò ng Amay ko sa akon.”

¹⁹ Tungod sa mga ginghambay ni Hesus wayà nagkaisa ang mga Judio. ²⁰ Madamò sa inda ang naghambay, “Siya hay ginagamhan ng malain nga espiritu kag buang; basì kamo mamatì sa iya?”

²¹ Ang iban nagasiling, “Ini nga mga hambay niya hay bukon halin sa ginagamhan ng malain nga espiritu. Makakapaayo ba ang malain nga espiritu ng mga mata nga buta?”

Ang mga Pinunò ng Judio Wayà Nagtuo kay Hesus

²² Pagkatapos adto, nag-abot ang Pista ng Pagdumdom sa Pagbendisyon ng Templo nang una^d sa Jerusalem. Adto hay tiglalamig. ²³ Mintras nagapanaw si Hesus sa templo sa may lugar nga ginatawag ‘Pasilungan ni Solomon’, ²⁴ may pila nga mga Judio ang nagatipon palibot sa iya kag naghambay sinda, “Hasta san-o mo kami padudahon kung sin-o ka gid? Kung ikaw ang Kristo, balitai na kami ning diritso!”

²⁵ Nagsabat si Hesus, “Gingbalitaan ko na kamo, pero wayà kamo nagapati. Ang mga makatitingaya nga ginahimò ko, paagi sa otoridad ng akon Amay hay nagapamatuod kung sin-o ako. ²⁶ Pero wayà kamo nagapati, kay bukon kamo ang akon mga karnero. ²⁷ Ang akon mga karnero hay nagapamatì sa akon basis, kilaya ko sinda kag ginasunod ninda ako. ²⁸ Taw-an ko sinda ning kabuhì nga wayà katapusan kag indì sinda mamatay.^e Kag wayà gid ning abir sin-o nga makaagaw sa inda sa akon kamot. ²⁹ Ang mga karnero nga gingtao sa akon ng akon Amay ang pinakaimportante kaysa tanan^f, nganì indì gid sinda maaagaw sa mga kamot ng akon Amay. ³⁰ Ako kag ang akon Amay hay isa lang.”

³¹ Pagkabatì adto ng mga Judio, nagpuyot liwat sinda ning mga bato agud buguyon siya. ³² Pero naghambay si Hesus sa inda, “Gingpakità ko sa indo ang madamò nga maayo nga mga ginghimò ko nga gingsugò ng akon Amay. Diin sa mga ini ang kabangdanan nga gusto nindo ako buguyon?”

³³ Nagsabat ang mga Judio, “Bukon sa maayo nga ginghimò mo buguyon ka namon, kundì ginainsulto mo ang Dios, kay ikaw bilang tawo, ginahimò mo ang sarili mo nga Dios!”

³⁴ Nagsabat naman si Hesus, “Dì ba gingsulat sa indo Kasulatan nga gingsiling ng Dios, ‘Ginahambay ko, kamo hay mga dios’?^g ³⁵ Sayod nindo nga matuod ang Kasulatan kag indì puydi baliwayaon. Nganì kung gingtawag ng Dios ang mga tawo nga nagbaton sa iya mensahi, ‘mga dios’, ³⁶ basì ako nga gingpilì kag gingsugò ng Dios diri sa

^d10:22 Ini nga pista hay ginahiwat kung Disyembre kag ginatawag naman ‘Pista ng mga Iwag’.

^e10:28 Indì mamatay, gusto silingon indì parusahan sa impyerno abir san-o.

^f10:29 Sa iban nga mga kopya ng Griego: ang akon Amay, nga nagtao ng mga karnero sa akon, ang pinakamakagagahom kaysa tanan.

^g10:34 Basaha sa Salmo 82:6.

kalibutan, hay indo ginahambay nga ginainsulto ko ang Dios, kay ginghambay ko nga ako Ungà ng Dios? ³⁷ Kung wayà ko ginahimua ang mga ginasugò sa akon ng Amay ko, ayaw kamo magtuo sa akon. ³⁸ Pero kung ginatuman ko ini, abir indi kamo magtuo sa akon, dapat magpati na lang kamo sa mga makatitingaya nga ginghimò ko. Paagi diri masayuran kag maintindihan gid nindo nga ako kag ang Amay hay nagapakig-isa^h.”

³⁹ Nang inda ini nabatian, gingtinguhà liwat ninda nga dakpon si Hesus pero nakahuyagpos siya sa inda pagdakop.

⁴⁰ Pagkatapos adto, nagkadto liwat si Hesus sa kabuak nga subà ng Jordan kung diin una nga nagpangbawtismo si Juan. Kag didto siya nagtinir. ⁴¹ Madamò nga tawo ang nagakinadto sa iya kag nagahinambay sa isa kag isa, “Abir si Juan, wayà gid nakahimò ning makatitingaya nga bagay, pero matuod gid ang tanan niya nga ginghambay parti sa ini nga tawo.” ⁴² Kag madamò ang nagtuo kay Hesus didto.

Ang Pagkamatay ni Lasaro

11 ¹⁻² Igwa ning magmanghod nga taga-Betaniaⁱ, sina Marta, Maria kag Lasaro. Si Maria imaw ang magabubò ning pahumot sa siki ng Ginoo sa ulihi kag magapahid ng iya buhok. Niyan nagkasakit si Lasaro, ³ nganì nagsugò sina Maria kag Marta ning tawo kay Hesus kag ginapahambay, “Ginoo, ang imo palanggà nga amigo hay grabi ang sakit.”

⁴ Pagkabatì ni Hesus sa pasayod, hambay niya, “Ini nga sakit indì niya ikamamatay, kundì natabò ini agud madayaw ang Dios kag paagi diri madayaw da ako nga Ungà ng Dios.”

⁵ Palanggà gid ni Hesus ang tuyo nga magmanghod nga sina Marta, Maria kag Lasaro. ⁶ Pero abir nabatian niya nga grabi si Lasaro, nagtinir siya ning duha pa ka adlaw sa lugar kung sa diin siya. ⁷ Pagkatapos naghambay siya sa iya mga disipulo, “Mos, makadto kita liwat sa probinsya ng Judea.”

⁸ Pero naghambay ang iya mga disipulo, “Maistro, dì ba mga pila pa lang ka adlaw ang nagligad gingtinguhà ka nga buguyon ng mga Judio didto? Tapos gusto mo naman nga magkadto liwat!”

^h10:38 Sa literal, ang Amay yari sa akon kag ako yarà sa iya.

ⁱ11:1 Ini nga baryo hay makikità hampig sa Esti ng Jerusalem. Ini nga Betania hay iba sa Juan 1:28.

⁹ Nagsabat si Hesus paagi sa parabola, “Dì ba, igwa ning dose ka oras ang isa ka adlaw? Ang abir sin-o nga nagapanaw kung adlaw, indì mapasuyaod kay nakikità niya ang kahayag diri sa kalibutan.
¹⁰ Pero ang abir sin-o nga nagapanaw kung gab-i, mapapasuyaod kay wayà sa iya ang kahayag.”

¹¹ Pagkatapos naghambay pa gid si Hesus, “Ang aton amigo nga si Lasaro hay nagakatuyog lang, nganì makadto ako agud pukawon siya.”

¹² Nagsabat ang iya mga disipulo, “Ginoo, kung nagakatuyog siya, maayo nganì adto agud magaayo gid siya.” ¹³ Ang kalaom ng mga disipulo sa ginghambay ni Hesus hay nagakatuyog lang matuod si Lasaro, pero ang gusto silingon niya, patay na siya.

¹⁴ Nganì gingklaro gid ni Hesus sa inda, “Patay na gida si Lasaro.
¹⁵ Pero nalilipay ako para sa indo, nga wayà ako didto nang namatay siya, agud magtuo kamo sa akon. Mos, makadto na kita sa iya.”

¹⁶ Si Tomas nga may hayò nga ‘Kapid’ naghambay sa iban nga mga disipulo, “Manunot kita agud mamatay kaibahan niya!”

Ang Nagabuhì sa mga Patay

¹⁷ Niyan pag-abot nina Hesus, gingpasayod sa iya nga upat na ka adlaw nga nakalubong sa kuyba nga lubungan ang lawas ni Lasaro.

¹⁸ Ang Betania hay mga tuyo lang ka kilometro^l sa Jerusalem, ¹⁹ kag madamò nga mga Judio ang nagkadto kana Marta kag Maria, agud magdamay sa pagkamatay ng inda manghod.

²⁰ Pagkabatì ni Marta nga paabuton si Hesus, nagpanaw siya agud sugaton si Hesus, pero nagpabilin si Maria sa suyod ng bayay nga nagapungkò. ²¹ Pagkakità ni Marta kay Hesus, naghambay siya, “Ginoo, kung yari ka lang, wayà kuntà namatay ang manghod ko!
²² Pero sayod ko nga bisan arinyan, itatao sa imo ng Dios ang abir ano nga pangayuon mo sa iya.”

²³ Naghambay si Hesus, “Mabubuhì liwat ang imo manghod.”

²⁴ Nagsiling naman si Marta, “Sayod ko nga mabubuhì siya liwat sa ulihi nga adlaw, pagbuhion liwat ang tanan nga mga patay.”

²⁵ Tapos naghambay si Hesus, “Ako ang nagabuhì sa mga patay kag nagatao ning kabuhì. Ang nagatuo sa akon abir siya mamatay, mabubuhì liwat. ²⁶ Ang bisan sin-o nga may kabuhì abir san-o kag nagatuo sa akon hay indì gid makabaton ning parusa nga wayà katapusan. Nagapati ka ba diri?”

^l11:18 Sa Griego hay 15 ka istadia, 1 ka istadia hay 185 mitros.

²⁷ Nagsabat si Marta, “Huo, Ginoo. Nagapati gid ako nga ikaw ang Kristo, ang Ungà ng Dios nga nagkari diri sa kalibutan.”

Nagtangis Si Hesus

²⁸ Pagkahambay adto ni Marta, nagbalik siya sa inda bayay agud tawagon si Maria. Ginghutikan niya, “Yari ang Maistro kag ginapatawag ka.” ²⁹ Nang nabatian niya ini, nagtindog siya nga daan kag nagkadto kay Hesus.

³⁰ Wayà pa makasuyod si Hesus sa baryo ng Betania, yadto pa siya sa lugar nga gingsumpungan ninda ni Marta. ³¹ Pagkakità ng mga Judio nga yadto sa suyod ng bayay nga nagadamay kay Maria nga siya nagtindog nga daan kag nagluwas, nagsunod sinda sa iya. Ang kalaom ninda makadto siya sa kuyba nga lubungan agud didto magtangis.

³² Niyang pag-abot ni Maria sa lugar kung diin si Hesus, nagluhod siya sa atubangan ng siki niya kag naghambay, “Ginoo, kung yari ka lang, wayà kuntà namatay ang akon manghod!”

³³ Nang makità ni Hesus nga nagatangis siya kag imaw da ang mga kaibahan niya, nabug-atan gid ang iya tagipusuon kag nalisod gid siya. ³⁴ Ngani nagpangutana si Hesus, “Sa diin nindo ginglubong ang lawas ni Lasaro?”

Nagsabat sinda, “Ginoo, kari agud makità mo.”

³⁵ Nagtangis si Hesus. ³⁶ Ngani naghambay ang mga Judio sa isa kag isa, “Tan-awa, subra gid ang iya pagpalanggà kay Lasaro!”

³⁷ Pero ang iban naghambay, “Dì ba napaayo niya adtong mga mata ng buta? Basì wayà niya napigahi ang pagkamatay ni Lasaro?”

Ang Pagbuhì ni Hesus kay Lasaro

³⁸ Mintras nagapalapit si Hesus sa lubungan, nabug-atan gid liwat ang iya tagipusuon.

Ini hay kuyba kag nasarhan ning kabahoy nga bato. ³⁹ Ngani gingsugò ni Hesus ang mga tawo didto, “Paligira nindo ang sara nga bato.”

Hambay ni Marta nga maguyang ng namatay, “Ginoo, mabaho na inà kay upat na ka adlaw nga nalubong.”

⁴⁰ Nagasabat si Hesus, “Dì ba ginghambay ko sa imo nga kung magpati ka, makikità mo ang gahom ng Dios?” ⁴¹ Ngani gingpaligid ninda ang bato. Naghangad si Hesus sa langit kag nagpangamuyò, “Amay nakon sa langit, nagapasalamat ako kay ginapamatian

mo ako. ⁴²Kag sayod ko nga permi ka nagapamatì sa akon. Pero ginahambay ko ini para sa mga tawo nga nagatindog diri agud magpati sinda nga ikaw ang nagsugò sa akon.”

⁴³Pagkahambay niya ini, nagsinggit siya, “Lasaro, luwas dirà!”

⁴⁴Nagluwas ang namatay! Nasasamburan pa ning mahabà nga tela ang iya mga kamot kag siki. Kag ang iya uyo hay napuputos pa ning tela. Hambay ni Hesus sa inda, “Hubara nindo ang tela, agud makapanaw siya.”

Ang Plano nga Patyon si Hesus

Mat. 26:1-5; Mrc. 14:1-2; Luc. 22:1-2

⁴⁵Madamò ang mga Judio nga nagbisita kay Maria kag nakakità ng ginghimò ni Hesus, nganì nagtuo sinda sa iya. ⁴⁶Pero ang iban sa inda hay nagkadto sa mga Pinunò ng Relihiyon nga matutom sa Kasuguan^k, kag gingbalità sa inda ang ginghimò ni Hesus parti kay Lasaro. ⁴⁷Nganì nagtipon-tipon ang mga pinunò nga parì ng mga Judio kag ang mga Pinunò ng Relihiyon nga matutom sa Kasuguan sa Kurti ng mg Judio^l kag naghambay sinda, “Ano ang dapat naton nga himuon? Kay naghimò ning madamò nga makatitingaya nga bagay ini nga tawo! ⁴⁸Kung pabay-an lang naton siya nga himuon ini, magapati ang tanan sa iya. Kung tyad ini, isipon ng gobyerno ng Roma nga nagarebeldi kita kuntra sa inda. Tapos, girahon kita diri kag gubaon ang aton nasyon kag ang aton templo.”

⁴⁹Pero isa sa inda, ang pangayan hay Kaipas nga Pinakapunò ng mga Parì adto nga tuig, naghambay, “Ay, kamo! Wayà gid kamo kasayod kung ano ang indo ginapanghahambay! ⁵⁰Wayà ba nindo naiisip nga mas maayo sa aton nga isa lang ang mamatay para sa mga tawo, kaysa masirà ang bilog nga nasyon?” ⁵¹Gingsiling niya ini bukon halin sa iya sarili nga hunàhunà, kundì bilang Pinakapunò ng mga Parì adto nga tuig, gingpasayod ng Dios paagi sa iya nga kahinangyan mamatay si Hesus para sa nasyon ng Judio; ⁵²kag bukon lang para sa inda nasyon kundì para sa tanan nga magiging ungà ng Dios nga nagaistar sa iba-iba nga mga nasyon, agud magiging isa sinda tanan.

⁵³Magtunà adto, nagaplano ang mga pinunò ng Judio kung pauno patyon si Hesus. ⁵⁴Nganì wayà na si Hesus nagapanaw ning lantaran sa Judea, kundì naghalin siya didto kag nagkadto sa baryo malapit sa

^k11:46 Sa Griego hay Pariseo.

^l11:47 Sa Griego hay Sunedrion. Basaha sa Matag-od nga Impormasyon.

malangkag nga lugar, nga sakop ng syudad nga ginatawag ‘Epraim’. Kag didto siya nagtinir kaibahan ang iya mga disipulo.

⁵⁵ Niyan malapit na adto ang Pista ng Pagligad ng Anghel^m. Ngani madamò nga mga Judio halin sa iba-iba nga mga probinsya ang nagtukad pakadto sa Jerusalem, agud bago mag-abot ang Pista, malimpyo na ninda ang inda kaugalingon sa templo sunò sa layi ng inda relihiyon. ⁵⁶ Ginapinangità ng mga tawo si Hesus mintras nagatindog sinda sa templo kag nagpingangutan-an sinda sa isa kag isa, “Ano sa imo hunàhunà? Makari ba arà siya ini nga Pista?”

⁵⁷ Ginahambay ninda ini kay nagsugò ang mga pinunò nga pari ng mga Judio kag ang mga Pinunò ng Relihiyon nga matutom sa Kasuguan nga kung sin-o man ang makasayod kung diin si Hesus, dapat ipasayod sa inda agud maaristo ninda siya.

Ang Pagbubò ni Maria ning Pahumot kay Hesus

Mat. 26:6-13 Mrc. 14:3-9

12¹ Niyan unom na lang ka adlaw kag Pista na ng Pagligad ng Anghelⁿ. Nagkadto sina Hesus sa Betania, kung sa diin nagaistar si Lasaro nga iya gingbuhì liwat. ² Didto nagpreparar sina Marta ning ihapon ning dakò para mapadungan si Hesus. Si Lasaro hay nagakaon kaibahan si Hesus kag si Marta ang nagatahaw. ³ Mintras nagakaon sinda, si Maria hay nagbuoy naman ning bali tungà sa litro nga kamahay kag maayo nga klasi nga pahumot. Ini nga pahumot halin sa mahumot nga tanom nga ginatawag ‘nardo’. Gingbubò niya ini sa mga siki ni Hesus kag gingpahid ng iya buhok. Kag napunò ning kahumot ang suyod ng bayay.

⁴ Pero si Judas Iscariote, isa sa mga disipulo ni Hesus, (nga sa ulihi imaw ang magatraidor sa iya) hay naghambay, ⁵ “Ang kantidad adto nga pahumot hay bali isa ka tuig nga suweldo ng isa ka tawo^o, basì wayà adto pagbaligyaan kag itao ang kuwarta sa mga pobre?”

⁶ Ginghambay niya ini, bukon kay nagakabayaka siya sa mga pobre, kundì siya hay miyugpangawat kay siya ang miyughawid ng inda butangan ning kuwarta kag permi siya diri nagakupit.

^m11:55 Ang Pagligad ng Anghel hay pista ng mga Judio agud dumdumon ang paghilway ng Dios sa inda pagkaulipon sa Egipto. Basaha sa Exodo 12:21-23.

ⁿ12:1 Ang Pagligad ng Anghel hay pista ng mga Judio agud dumdumon ang paghilway ng Dios sa inda pagkaulipon sa Egipto. Basaha sa Exodo 12:21-23.

^o12:5 Sa Griego hay 300 denaryo.

⁷Niyan naghambay si Hesus, “Pabay-i lang siya, gingtagò niya inà para iprepar ang akon lawas sa adlaw ng akon paglubong. ⁸ Ang mga pobre yarà lang kag puydi nindo mabuligan abir ano nga oras, pero ako indì nindo permi makaibahan.”

⁹Pagkasayod ng madamò nga mga Judio nga yadto si Hesus sa Betania, nagkadto sinda bukon lang para makità si Hesus, kundì gusto da ninda makità si Lasaro nga iya gingbuhì liwat. ¹⁰ Ngani ang mga pinunò nga pari ng mga Judio hay nagplano nga patì si Lasaro hay patyon da, ¹¹ kay siya ang naging kabangdanan kung basì ang madamò nga mga Judio hay nagbuyag sa inda grupo kag nagtuo kay Hesus.

Ang Malipayon nga Pagsuyod ni Hesus sa Jerusalem

Mat. 21:1-11; Mrc. 11:1-11; Luc. 19:28-40

¹² Nang masunod nga adlaw, kadamòdamò nga mga tawo nga nagapamista ang nakabatì nga si Hesus paabuton sa Jerusalem.

¹³ Ngani nagbuoy sinda ning mga dahon ng palma agud sugaton siya, nga nagasinggit,

“Hosanna!^p Ginapakamaayo ng Ginoo ang iya gingsugò nga magaharì sa Israel!”^q

¹⁴ May nakità si Hesus nga batà nga asno kag iya ini gingsakyan. Sa iya ginghimò, natabò ang nakasulat sa Kasulatan nga nagahambay,

¹⁵ “Ayaw kamo mahadlok mga taga-Jerusalem^r,

sirua ang indo Hari, nagaabot nga nagasakay sa batà nga asno!”^s

¹⁶ Sa adto nga oras, wayà pa maintindihi ng mga disipulo ni Hesus kung ano ini ang gusto silingon. Pero nang nabuhì siya liwat, imaw pa lang adto ang pagkadumdom ninda nga ini ang nakasulat parti kay Hesus kag natabò gid ini sa iya.

¹⁷ Niyan ang madamò nga Judio nga kaibahan ni Hesus nang gingtawag niya si Lasaro sa lubungan nga kuyba, kag gingbuhì niya liwat hay nagapamatuod sa natabò. ¹⁸ Ngani kadamòdamò nga mga tawo ang nagsugat kay Hesus kay nabalitaan ninda adto nga makatitingaya nga iya ginghimò. ¹⁹ Ngani ang mga Pinunò ng

^p12:13a Ang gusto hambayon ng Hosanna, dayawon ang Dios, pero sa literal, luwasa kami o buligi kami niyan.

^q12:13b Basaha sa Salmo 118:25, 26.

^r12:15a Sa Griego, ungà nga babayi ng Sion.

^s12:15b Basaha sa Sekarias 9:9.

Relihiyon nga matutom sa Kasuguan^t hay naghambay sa isa kag isa, “Tan-awa nindo! Ang tanan nga mga tawo hay nagasunod na gid sa iya. Wayà na gid kita ning abir ano pa nga mahihimò!”

Ang Una nga Paghambay ni Hesus parti sa Iya Kamatayon

²⁰Niyan igwa ning pila nga mga Griego nga kaibahan sa mga nagtukad sa Jerusalem agud magsamba sa Dios sa Pista. ²¹Nagpalapit sinda kay Felipe nga taga-Betsaida nga sakop sa probinsya ng Galilea kag naghambay sa iya, “Nong, nagahandom kuntà kami nga mapakigkità kay Hesus.” ²²Nagkadto si Felipe kag gingbalità ini kay Andres. Tapos nagkadto sinda nga duha kag ginghambay ini kay Hesus.

²³Nagsabat si Hesus, “Nag-abot na ang tamà nga oras nga ako nga Ungà ng Tawo hay madadayaw, tungod sa akon pagkamatay. ²⁴Sa matuod lang, ang akon kabuhì hay pareho sa binhì nga humay. Kung indì ini ipugas sa dutà, indì ini magtubò; magapabilin ini nga isa lang ka binhì. Pero kung ini nga binhì ipugas, daw pareho ng ilubong kag mamatay, ini hay magatubò kag magauhay ning madamò. ²⁵Ang abir sin-o nga mas nagapalabi ng iya kabuhì hay maduyà ini; pero ang bisan sin-o nga wayà nagapalabi ng iya kabuhì diri sa kalibutan tungod sa akon, imaw ang makabaton ning kabuhì nga wayà katapusan. ²⁶Ang abir sin-o nga nagaserbisyo sa akon hay kahinangyan nga magsunod sa akon, kag kung diin ako, yadto da ang akon kabulig. Ang bisan sin-o nga nagaserbisyo sa akon hay padunggan ng akon Amay.”

²⁷Naghambay pa gid si Hesus, “Ang akon tagipusuon hay tudo ang kalisod! Amay nakon sa langit, ano ang akon ipangamuyò? Puydi ba luwason mo ako sa kahugaan? Pero indì puydi kay imaw ini ang kabangdanan ng akon pagkari diri sa kalibutan nga magtiis ng mga kasakit sa ini nga oras.” ²⁸Tapos naghambay si Hesus, “Amay nakon sa langit, ipakità mo sa mga tawo kung mauno kaayo ang imo himayà!”

Pagkatapos may basis nga naghambay halin sa langit, “Gingpakità ko na ang akon himayà paagi sa imo kag ipakità ko pa gid liwat.” ²⁹Nang nabatian ang basis ng madamò nga mga tawo nga nagatindog didto, ang kalaom ng iban hay dayugdog, pero ang iban naghambay, “May anghel nga naghambay sa iya.”

^t12:19 Sa Griego hay Pariseo.

³⁰ Pero nagsabat si Hesus, “Gingpabati sa indo ng Dios ang bosis, bukon para sa akon kundì para sa indo. ³¹ Imaw na ini ang oras nga husgahan ang mga tawo nga wayà relasyon sa akon kag oras na da nga si Satanas, ang nagagahom sa kalibutan^u hay maperdi. ³² Kag pag itaas ako halin sa kalibutan, papalapiton ko ang madamò nga tawo nga magsunod sa akon.” ³³ (Sa iya paghambay adto, gingpasayod niya kung ano nga klasi nga kamatayon ang iya pagaagihan.)

³⁴ Ngani nagsabat ang mga tawo, “Sayod namon nga sunò sa Kasuguan, ang Kristo hay magakabuhì abir san-o. Pauno mo mahambay nga ang Ungà ng Tawo hay kahinangyan mamatay sa kahoy?” Nagpangutana pa gid sinda, “Sin-o gid ba ini nga Ungà ng Tawo?”

³⁵ Ngani nagsabat si Hesus liwat, “Madalì na lang maduyà ang iwag nga kaibahan nindo. Ngani magpadayon kamo nga magkabuhì kaibahan ng iwag mintras yari pa, kay basì kung maabutan kamo ning duyom. Kay ang nagapanaw sa maduyom hay wayà makasayod kung diin pakadto. ³⁶ Mintras kaibahan nindo ako, nga imaw ang iwag, magpati kamo sa akon agud magkabuhì kamo ning matarong^v.”

Ang Wayà Pagtuo ng mga Judio kay Hesus

Pagkatapos ni Hesus mahambay adto, nagpanaw siya kag nagpanagò sa mga tawo. ³⁷ Abir nakità na ninda ang madamò nga makatitingaya nga bagay nga gingpanghimò ni Hesus, pero wayà gihapon sinda nagtuo sa iya. ³⁸ Natabò ini agud matuman ang gingsulat nang una ni Isaias, nga miyubalità ng mensahi ng Dios, “Ginoo, wayà ning may nagapati sa amon ginabalità.

Indi sinda makaintindi abir gingpakità mo na sa inda ang imo gahom.”^w

³⁹ Indi ninda gusto magpati, ngani indì da sinda makatuo. Imaw pa gid ini ang gingsiling ng Dios paagi kay Isaias:

⁴⁰ “Gingbuta ko ang inda mga mata, agud indì sinda makakità; kag gingpatugas ko ang inda uyo, agud indì makaintindi ang inda mga hunàhunà;

^u12:31 Basaha sa 1 Korinto 2:6-8; 2 Korinto 4:4; Efeso 2:2.

^v12:36 Sa literal: maging mga ungà ng iwag. Basaha sa Matiyo 5:14; Efeso 5:8-9; 1 Tesalonika 5:5.

^w12:38 Basaha sa Isaias 53:1.

ginghimò ko ini agud indi sinda makabalik sa akon para sinda paayuhon ko.”^x

⁴¹ Ginghambay ini ni Isaias nang una, kay nakità niya ang himayà ni Hesus kag nagsulat siya parti sa iya.

⁴² Maskin tyad adto ang ginghambay ni Isaias, madamò sa mga pinunò ng Judio ang nagtuo kay Hesus. Pero wayà ninda ini ginabalità sa iban, kay nahadlok sinda sa mga Pinunò ng Relihiyon, basì kung sinda hay indi na ibilang nga miyembro sa sinagoga.

⁴³ Kay mas ginapalabi pa ninda ang pagdayaw ng mga tawo kaysa pagdayaw ng Dios.

⁴⁴ Pagkatapos naghambay ning makusog si Hesus sa madamò nga tawo, “Ang bisan sin-o nga nagatuo sa akon, bukon lang ako ang ginatuuhan, kundì patì ang nagsugò sa akon. ⁴⁵ Ang abir sin-o nga nakakità sa akon, nakakità da sa nagsugò sa akon. ⁴⁶ Nagkari ako bilang iwag sa mga tawo diri sa kalibutan, agud ang abir sin-o ang magtuo sa akon, indi magpadayon sa pagkabuhì sa kaduyom.

⁴⁷ “Ang bisan sin-o nga nagapamati ng akon mga ginahambay pero wayà nagatuman, bukon ako ang magahusga sa iya. Kay wayà ako nagkari sa kalibutan para husgahan ang mga tawo, kundì agud sinda luwason. ⁴⁸ Pero may magahusga sa abir sin-o nga wayà nagabaton sa akon kag wayà nagapati sa akon mga ginahambay. Ang akon mismo hambay nga ginatudlò, imaw ang magahusga sa iya sa ulihi nga adlaw! ⁴⁹ Kay ang akon ginatudlò hay bukon halin sa sarili ko nga otoridad, kundì ang Amay ko nga nagpadaya sa akon, imaw ang nagsugò kung ano ang akon dapat nga ihambay kag itudlò. ⁵⁰ Ngani ginahambay ko lang kung ano ang gingsugò ng akon Amay sa akon, kay sayod ko gid nga ang iya ginasugò hay imaw ang ginahalinan ng kabuhì nga wayà katapusan.”

Ang Paghugas ni Hesus sa Siki ng mga Disipulo

13¹ Niyan bisperas na ng Pista ng Pagligad ng Anghel^y. Sayod ni Hesus nga nag-abot na ang oras ng iya paghalin diri sa kalibutan kag mabalik na siya sa Dios nga iya Amay. Palanggà gid niya ang iya mga disipulo diri sa kalibutan kag niyan, gusto niya nga ipakità kung mauno kadakò ang iya pagpalanggà sa inda.

^x12:40 Basaha sa Isaias 6:10.

^y13:1 Ang Pagligad ng Anghel hay pista ng mga Judio agud dumdumon ang paghilway ng Dios sa inda pagkaulipon sa Egipto. Basaha sa Exodo 12:21-23.

²Nang adto nga gab-i, nagaihapon si Hesus kag ang iya mga disipulo. Gingbutang na ng Diyablo^z sa isip ni Judas nga ungà ni Simon Iscariote nga dapat niya traiduron si Hesus. ³ Pero sayod ni Hesus nga gingtao na ng Amay nga Dios ang tanan nga otoridad sa iya kag sayod da niya nga halin siya sa Dios kag magabalik da siya sa Dios.

⁴ Ngani, mintras nagakaon pa sinda, nagtindog si Hesus kag ging-uba niya ang iya pang-ibabaw nga barò. Tapos gingbuoy niya ang tualya kag gingbugkos ini sa iya hawak. ⁵ Pagkatapos nagbubò siya ning tubi sa planggana kag gingtunaan niya nga hugasan ang mga siki ng iya mga disipulo kag iya ini gingpunasan ng tualya nga nakabugkos sa iya hawak.

⁶ Paglapit niya kay Simon Pedro, naghambay si Pedro,^a “Ginoo, basi? Bukon dapat ikaw ang maghugas ng akon mga siki!”

⁷ Nagsabat si Hesus, “Ang akon ginahimò niyan hay indì mo pa maintindihan, pero sa ulihi maiintindihan mo da ini.”

⁸ Naghambay si Pedro, “Ayaw! Indì gid puydi nga ikaw ang maghugas ng akon mga siki!”

Nagsabat si Hesus, “Kung indì ka magpahugas sa akon, wayà ka ning relasyon sa akon.”

⁹ Nagsabat naman si Simon Pedro, “Ginoo, kung tyad inà, bukong lang ang akon mga siki ang imo hugasan kundì patì ang akon mga kamot kag uyo.”

¹⁰ Pero naghambay si Hesus, “Ang tawo nga nakapaligos hay limpyo na ang iya bilog nga lawas kag indì na kahinangyan nga hugasan pa, puyra lang sa iya mga siki. Malimpyo na kamo pero bukong tanan sa indo.” ¹¹ Kay sayod niya kung sin-o ang magatraidor sa iya, ngani ginhambay niya, ‘Bukong tanan sa indo hay malimpyo.’

¹² Pagkatapos niya mahugasan ang inda mga siki, gingsuksok niya liwat ang iya barò nga pang-ibabaw kag nagbalik para kumaon. Nagpangutana siya, “Naintindihan ba nindo kung basi ginghimò ko ini sa indo? ¹³ Ginatawag nindo ako nga Maistro kag Ginoo; kag tamà kamo kay ako gida ang Maistro kag Ginoo. ¹⁴ Abir ngani ako nga indo Ginoo kag Maistro hay naghugas ng indo mga siki, ngani dapat da nga maghinugasan kamo ng indo mga siki sa isa kag isa. ¹⁵ Gingtaw-an ko kamo ning halimbawà agud indo patuyaran ang

^z13:2 Diyablo, hay titulo ni Satanás. Ang gusto silingon miyugpanglibak, siya ang pinakapundò ng tanan nga malain nga espiritu.

^a13:6 Basaha sa 1:42.

akon ginghimò sa indo. ¹⁶ Sa matuod lang, wayà ning ulipon nga mas mataas pa sa iya amo kag wayà ning gingsugò nga mas importante pa sa nagsugò sa iya. ¹⁷ Niyan nga naintindihan na nindo ini nga mga bagay, pakamaayuhon gid kamo kung himuon nindo ini.”

Ang Paghambay ni Hesus parti sa Pagtraidor sa Iya

Mat. 26:20-25; Mrc. 14:17-21; Luc. 22:21-23

¹⁸ Hambay pa ni Hesus, “Ang akon ginahambay hay bukon para sa indo tanan, kay kilaya ko gid ang kada isa sa indo nga akon gingpilì. Pero dapat matabò ang nakasulat sa Kasulatan, ‘Ang tawo nga kaibahan ko nga nagakaon imaw ang magatraidor sa akon.’^b ¹⁹ Tunà niyan, ginahambay ko ini sa indo bago matabò agud kung matabò na ini, magatuo kamo nga ako ang Dios.^c ²⁰ Sa matuod lang, ang abir sin-o nga nagabaton sa mga tawo nga suguon ko hay nagabaton sa akon kag ang bisan sin-o nga nagabaton sa akon hay nagabaton da sa nagsugò sa akon.”

²¹ Pagkahambay ini ni Hesus, ang iya tagipusuon hay tudo ang kalisod, nganì gingluwas niya ang iya nababatyagan sa inda, “Sa matuod lang, isa sa indo ang magatraidor sa akon.”

²² Ang mga disipulo hay nagsiniruan sa isa kag isa, kay wayà sinda makasayod kung sin-o sa inda ang ginahambay ni Hesus. ²³ Isa sa mga disipulo nga pinalanggà gid niya ang nagapungkò hampig sa iya alihid. ²⁴ Nganì gingsinyasan siya ni Simon Pedro nga pangutan-on si Hesus kung sin-o sa inda ang iya ginahambay.

²⁵ Nganì nag-islog pa gid siya kay Hesus, naghilig sa iya dughan kag nagpangutana, “Ginoo, sin-o adto?”

²⁶ Nagsabat si Hesus, “Kung sin-o ang taw-an ko ning tinapay nga akon isaw-saw, siya ang magatraidor sa akon.” Nganì gingsaw-saw niya ang tinapay kag gingtao kay Judas nga ungà ni Simon Iscariote. ²⁷ Pagkabaton niya ng tinapay, nagsuyod si Satanas sa iya.

Nganì naghambay si Hesus kay Judas, “Himua na nga daan ang imo gusto nga himuon.” ²⁸ Didto sa mga nagaihapon, wayà gid ning may nakasayod kung basì ginghambay adto ni Hesus kay Judas. ²⁹ Ang kalaom ng iban gingsugò lang ni Hesus si Judas para magbakay ng inda mga kahinangyanon sa pista, o magtao ning abir ano sa mga pobre kay siya ang miyughawid ng inda butangan ning

^b13:18 Basaha sa Salmo 41:9.

^c13:19 Sa literal, ako hay siya. Basaha sa Exodo 3:14.

kuwarta. ³⁰Ngani pagkakaon ni Judas ng tinapay, nagluwas siya nga daan. Adto hay gab-i na.

Ang Bag-o nga Sugò

³¹Pagkahalin ni Judas, naghambay si Hesus, “Niyang mapapadunggan na ako nga Ungà ng Tawo kag mapapadunggan da ang Dios paagi sa matatabò sa akon. ³²Kung mapadunggan ang Dios paagi sa akon, padunggan da niya ako didto sa langit kag ini hay himuon niya nga daan.

³³“Mga pinalanggà ko, matag-od na lang gid ang oras nga makaibahan nindo ako. Pangitaon nindo ako, pero pareho ng akon ginghambay sa mga Judio kag niyang ginahambay ko da sa indo, ‘Indi kamo makakadto sa akon kadtuan.’ ³⁴Ngani ginatao ko sa indo ini nga bag-o nga sugò: maghigugmaanan kamo sa isa kag isa. Kung pauno ginghigugmà ko kamo, dapat da maghigugmaanan kamo sa isa kag isa. ³⁵Masasayuran ng tanan nga kamo ang akon mga disipulo, kung magahigugmaanan kamo sa isa kag isa.”

Gingpasayod ni Hesus nga Indi Siya Pagkilay-on ni Pedro

³⁶Pagkatapos nagpangutana si Simon Pedro kay Hesus, “Ginoo, sa diin ka ba makadto?”

Nagsabat si Hesus, “Indi ka niyang makakadto sa akon kadtuan, pero sa ulihi makakasunod ka da.”

³⁷Nagpangutana liwat si Pedro, “Ginoo, basi indi ako makanunot sa imo niyang? Isakripisyo ko ang akon kabuhì para sa imo, abir mamatay pa ako.”

³⁸Pero nagpangutana si Hesus, “Isakripsyo mo ang imo kabuhì para sa akon, abir mamatay ka pa? Sa matuod lang, bago magtuktuyaok ang suyog, tuyo ka beses maghambay ka nga wayà ka nakakilaya sa akon.”

Ang Ginoo ang Dayan, ang Kamatuoran kag ang Kabuhì

14 ¹Naghambay pa gid si Hesus sa inda, “Ayaw kamo magkabayaka, kundì magsalig kamo sa Dios kag magsalig da kamo sa akon. ²Didto sa langit nga ginaistaran ng akon Amay hay madamò ning istaran. Mauna ako didto agud magpreparar ning istaran para sa indo. Indi ko ini ihambay sa indo kung bukon ini matuod. ³Kag kung naipreparar ko na ang indo istaran, mabalik ako liwat agud day-on kamo para kung diin ako, yadto da kamo.

⁴Kag niyan sayod na nindo ang dayan pakadto sa lugar nga akon kadtuan.”

⁵Nagpangutana si Tomas, “Ginoo, wayà namon masayuri kung diin ka pakadto, pauno kami makasayod ng dayan?”

⁶Nagsabat si Hesus, “Ako ang dayan pakadto sa Dios nga Amay, ako ang ginahalinan ng kamatuuran parti sa iya kag ako ang nagatao ning kabuhì. Wayà gid ning may makakadto sa akon Amay kung bukon paagi sa pagtuo sa akon. ⁷Kung nakilaya nindo ako, makilaya da nindo ang akon Amay. Kag tunà nganì niyan, kilaya na gid nindo siya kag indo na da nakità.”

Ang Pakig-isa ng Dios nga Amay kag ni Hesus

⁸Nagpangabay si Felipe, “Ginoo, ipakità mo abi sa amon ang imo Amay agud makuntinto na kami.”

⁹Nagsabat si Hesus, “Felipe, madugay na nindo ako nga kaibahan, wayà pa gid galì ikaw makakilaya sa akon? Ang nakakità sa akon hay nakakità na da sa akon Amay. Basì naghambay ka, ‘Ipakità mo abi sa amon ang imo Amay’? ¹⁰Wayà ka ba nagapati nga ako kag ang akon Amay hay nagapakig-isa^d? Ang mga hambay nga akon ginahambay sa indo hay bukon halin sa akon sarili nga otoridad; kundì ang akon Amay nga nagaistar sa akon imaw ang nagahimò ng mga bagay paagi sa akon. ¹¹Magpati kamo sa akon nga ako kag ang akon Amay hay nagapakig-isa. Kung indì kamo magpati sa mga ginahambay ko, dapat abir pauno magpati kamo sa akon tungod sa mga makatitingaya nga ginghimò ko.

¹²“Sa matuod lang, ang tawo nga nagatuo sa akon hay makakahimò da pareho ng mga ginahimò ko kag subra pa gid diri, kay mabalik na ako sa akon Amay. ¹³Kag abir ano ang indo pangayuon sa Dios, himuon ko ini kay igwa kamo ning relasyon sa akon,^e agud madayaw ang Amay ko paagi sa akon nga iya Ungà. ¹⁴Kung magpangayò kamo ning abir ano, humanon ko ini kay igwa kamo ning relasyon sa akon.”

Ang Espiritu Santo nga Gingpromisa ni Hesus

¹⁵Naghambay pa gid si Hesus, “Kung ginahigugmà nindo ako, kahinangyan tumanon nindo ang akon mga sugò. ¹⁶Kag mangamuyò

^d14:10 Sa literal, ako yarà sa akon Amay kag ang akon Amay yari sa akon.

^e14:13 Sa literal, Kag abir ano ang indo pangayuon sa Dios sa akon pangayan hay himuon ko.

ako sa akon Amay sa langit agud suguon sa indo ang kabaylo ko para magbulig^f sa indo kag makaibahan nindo abir san-o. ¹⁷ Siya ang Espiritu Santo nga magatudlò sa indo ng kamatuuran parti sa Dios. Ang mga tawo nga wayà relasyon sa Dios, indì makabaton sa Espiritu Santo kay wayà ninda siya nakità kag nakilaya. Pero kamo, kilaya nindo ang Espiritu kay nagakabuhì siya sa indo kag magapabilin nga nagapakig-isa sa indo.

¹⁸ “Indì ko kamo pagbayaan pareho ng ilo, kay balikan ko gid kamo. ¹⁹ Matag-od na lang gid nga oras kag indì na ako makità ng mga tawo sa kalibutan. Pero makikità gid ako nindo, kay ako hay mabubuhì liwat. Kag kay ako hay mabubuhì liwat, kamo da hay mabubuhì. ²⁰ Pag-abot nang adto nga adlaw, masasayuran gid nindo nga ako hay nagapakig-isa sa akon Amay kag kamo hay nagapakig-isa sa akon kag ako sa indo. ²¹ Ang abir sin-o nga nagabaton kag nagatuman ng akon mga sugò, imaw ang nagahigugmà sa akon. Ang nagahigugmà sa akon hay pagahigugmaon da ng akon Amay, higugmaon ko da siya kag magapakilaya gid ako sa iya.”

²² Nagpangutana si Judas (bukon si Judas Iscariote), “Ginoo, basì sa amon ka lang nagapakilaya kung sin-o ka? Basi wayà ka nagapakilaya sa iban nga mga tawo?”

²³ Nagsabat si Hesus, “Kay ang abir sin-o nga nagahigugmà sa akon, tumanon niya ang akon ginatudlò. Higugmaon siya ng akon Amay kag makadto kami sa iya, agud magatinir kami kaibahan niya. ²⁴ Pero ang tawo nga wayà nagahigugmà sa akon hay wayà nagasunod sa akon ginatudlò. Ang ginatudlò nga indo nabatian hay bukon halin sa akon kundì halin sa Amay nga nagsugò sa akon.

²⁵ “Ini nga mga bagay hay akon ginahambay sa indo mintras kaibahan pa nindo ako. ²⁶ Pero suguon ng akon Amay ang Espiritu Santo bilang kabaylo ko agud magbulig^g siya sa indo. Siya ang magatudlò kag magapadumdom sa indo ng tanan nga akon ginghambay.

²⁷ “Ang akon katawhayan hay ginabilin ko nga regalo sa indo. Ini nga katawhayan nga ginatao ko sa indo hay bukon pareho sa katawhayan nga ginatao ng ini nga kalibutan, nganì ayaw kamo magkabayaka o magkahadlok.

^f14:16 Sa Griego hay Parakletos, ang gusto hambayon hay Miyugdamay, Miyugpakusog o Miyug-apin.

^g14:26 Basaha ang impormasyon sa 14:16.

²⁸ “Nabatian na nindo ang akon gingsiling dati sa indo, ‘Mahalin ako kag balikan ko gid kamo.’ Kung nagahigugmà kamo sa akon, dapat kamo magkalipay kay makadto ako sa Amay nga mas importante kaysa akon. ²⁹ Kag niyan ginahambay ko ini sa indo bago matabò agud kung matabò na ini, magatuo kamo sa akon.

³⁰ “Indì ko na pagpakahabaon ang akon paghambay sa indo kay nagaabot na si Satanas nga nagagahom sa mga tawo nga wayà relasyon sa Dios. Wayà siya ning gahom para magsugò sa akon.

³¹ Pero ginatuman ko ang ginasugò ng akon Amay agud masayuran ng mga tawo sa kalibutan nga ginahigugmà ko gid siya.

“Tindog na, kay mahalín na kita diri.”

Ang Matuod nga Bayagon ng Ubas

15 ¹ Nagtudlò si Hesus paagi sa isa ka parabola, “Ako ang matuod nga bayagon nga ubas kag ang akon Amay ang miyugdipara sa ubasan. ² Ang kada sanga nga wayà nagabunga hay iya gina-utod kag ang kada sanga nga nagapamunga hay iya ginalimpyuhan, agud mas magabuyaboy pa gid ang bunga. ³ Kamo hay daw pareho sa mga sanga nga nalimpyuhan na paagi sa akon mga hambay nga gingtudlò sa indo. ⁴ Magpabilin kamo sa akon kag ako da sa indo. Ang mga sanga indì makabunga, puyra lang kung magapabilin sa bayagon. Imaw da kamo, indì kamo makabunga puyra lang kung kamo magpabilin sa akon.

⁵ “Ako ang bayagon nga ubas, kamo ang mga sanga. Ang abir sin-o nga nagapabilin sa akon kag ako da sa iya, imaw ang magapamunga ning buyaboy. Kay kung buyag kamo sa akon, indì kamo makakahimò ning abir ano. ⁶ Pero kung wayà nagapabilin ang tawo sa akon, ipilak siya. Pareho sa sanga nga layà, tipunon kag pagkatapos ipilak ini sa kalayo agud masunog. ⁷ Kung nagapabilin kamo sa akon kag ginapangabuhì nindo ang akon mga ginatudlò, abir ano ang gusto nindo nga pangayuon, itatao ini para sa indo. ⁸ Kung magpamunga kamo ning buyaboy, ang akon Amay hay madayaw ng mga tawo. Paagi diri masasayuran ninda nga kamo hay akon mga disipulo.

⁹ “Kung pauno ang paghigugmà ng akon Amay sa akon, tyad da inà ang akon paghigugmà sa indo. Magpabilin kamo sa akon agud indo mabatyagan ang akon paghigugmà. ¹⁰ Kung ginatuman nindo ang akon mga sugò, padayon nindo nga mabatyagan ang akon paghigugmà. Pareho ng akon pagtuman sa mga sugò ng akon Amay,

padayon ko da nga mabatyagan ang iya paghigugmà. ¹¹ Ginasiling ko ini nga mga bagay sa indo agud mabatyagan da nindo ang akon kalipay kag makumplito ang indo kalipay.

¹² “Imaw ini ang akon sugò sa indo, maghigugmaanan kamo sa isa kag isa pareho ng akon paghigugmà sa indo. ¹³ Wayà na ning paghigugmà nga mas subra pa sa paghigugmà ng isa nga tawo nga nagasakripisyo ng iya kabuhì para sa iya mga amigo. ¹⁴ Kamo ang akon matuod nga mga amigo kung ginatuman nindo ang akon ginasugò sa indo. ¹⁵ Indì ko na kamo pagtawagon nga mga ulipon kay ang ulipon hay wayà makasayod kung ano ang ginahimò ng iya amo. Kundi ginatawag ko kamo nga mga amigo kay ang tanan nga nabatian ko sa akon Amay hay gingpasayod ko sa indo. ¹⁶ Bukon kamo ang nagpili sa akon kundì ako ang nagpili sa indo. Gingsugò ko kamo para magpanaw kag magtudlò sa mga tawo, agud makapamunga kamo ning bunga nga nagapadayon. Kung tyad ini, anuman ang indo pangayuon sa akon Amay sa akon pangayan, itatao gid niya ini sa indo.^h ¹⁷ Ginahambay ko liwat sa indo, imaw ini ang akon sugò: maghigugmaanan kamo sa isa kag isa.”

Ang Kahangit ng mga Tawo nga Kalibutanon sa mga Disipulo ni Hesus

¹⁸ Naghambay pa gid si Hesus sa iya mga disipulo, “Kung nahahangit sa indo ang mga tawo nga wayà relasyon sa Dios, dapat nindo masayuran nga sa akon anay sinda nahahangit bago sa indo. ¹⁹ Kung pareho kuntà kamo ng mga tawo nga wayà relasyon sa Dios, palanggaon gid ninda kamo. Pero bukun na kamo pareho ninda kay gingpili ko kamo agud ibuyag sa inda, nganì nahahangit sinda sa indo. ²⁰ Dumduma nindo ang akon ginghambay sa indo, ‘Wayà ning ulipon nga mas mataas sa iya amo.’ Kung gingpasakitan ako ninda, papasakitan da ninda kamo. Kung gingtuman ninda ang akon gingtudlò, tumanon da ninda ang indo itudlò! ²¹ Pero papasakitan ninda kamo kay may relasyon kamo sa akon kag wayà ninda nakikilaya ang nagsugò sa akon. ²² Kung wayà ako nagkari sa inda para ihambay ang mensahi ng akon Amay, wayà kuntà sinda nagkasalà maskin indì magtuo sa akon. Pero niyan wayà na sinda ning maibalibad sa inda salà. ²³ Ang abir sin-o nga nahahangit sa akon hay nahahangit da sa akon Amay. ²⁴ Kung wayà ako naghimò

^h15:16 Ang gusto hambayon, anuman ang indo pangayuon sa akon Amay, itatao gid niya ini sa indo tungod sa indo relasyon sa akon.

sa inda ng makatitingaya nga wayà ning abir sin-o nga nakahimò, wayà kuntà sinda nagkasalà maskin wayà gingbaton sa akon. Abir nakità na gid ninda ang akon mga ginghimò, pero nahangit pa gihapon sinda sa akon kag sa akon da Amay. ²⁵ Pero natabò ini agud matuman ang nakasulat sa inda Kasulatan, ‘Nahangit sinda sa akon abir wayà ning kabangdanan.’ⁱ

²⁶ “Pero suguon ko ang akon kabaylo para sa indo halin sa akon Amay agud magbulig^j sa indo. Siya ang Espiritu Santo nga magatudlò ng kamatuuran parti sa Dios. Pag-abot niya, magapamatuod siya parti sa akon. ²⁷ Kag kamo hay magapamatuod da parti sa akon kay kaibahan ko kamo tunà nang nagpanudlò ako sa mga tawo ng mga mensahi parti sa Dios.”

16¹ Nagpadayon pa gid si Hesus sa pagsiling, “Ginahambay ko ini tanan sa indo agud indì maduyà ang indo pagtuo sa akon. ² Kay palayason kamo ng indo mga kasimanwa sa mga sinagoga. Maabot ang oras nga madamò sa inda ang magpangpatay sa indo kag magahunàhunà nga nagaserbisyo sinda sa Dios. ³ Himuon ninda ini tanan sa indo kay wayà ninda nakikilaya ako o ang akon Amay. ⁴ Ginahambay ko ini agud pag mag-abot ang oras nga himuon ninda ini tanan sa indo, madumduman nindo ang akon gingsiling dati sa indo.

Ang Trabaho ng Espiritu Santo

“Wayà ko kamo anay gingbalitai ng ini nga mga bagay kay kaibahan pa nindo ako. ⁵ Pero niyan mabalik na ako sa nagsugò sa akon. Wayà gid ning abir isa sa indo ang nagpangutana kung sa diin ako makadto. ⁶ Niyan tungod sa mga bagay nga akon gingsiling sa indo, napunò gid ning kalisod ang indo tagipusuon. ⁷ Pero ginahambay ko sa indo ning matuod ang akon paghalin hay para sa indo kaayuhan. Kay kung indì ako maghalin, indì mag-abot sa indo ang kabaylo ko para magbulig^k sa indo. Pero kung maghalin ako, suguon ko siya sa indo. ⁸ Kag kung mag-abot siya, pamatuuran niya sa mga tawo nga wayà relasyon sa Dios nga salà ang inda pang-intindi parti sa kasal-anan, sa akon pagiging matarong kag sa paabuton nga paghukom sa mga tawo. ⁹ Parti sa kasal-anan, pamatuuran niya nga makasal-anan sinda kay wayà sinda nagtuo

ⁱ15:25 Basaha sa Salmo 35:19 kag 69:4.

^j15:26 Basaha ang impormasyon sa 14:16.

^k16:7 Basaha sa 14:16.

sa akon. ¹⁰Parti sa akon pagiging matarong, pamatuuran niya nga matarong ako kay makadto na ako sa akon Amay kag indì na ninda ako makità. ¹¹Kag parti sa paghusga sa mga tawo, pamatuuran niya nga matatabò gid ini kay ginghusgahan na ang Pinunò¹ nga nagagahom sa mga tawo nga wayà relasyon sa Dios.

¹²“Madamò pa ang akon ihambay sa indo, ugaling indì pa nindo ini maintindihan niyan. ¹³Pag mag-abot ang Espiritu Santo, siya ang magatudlò ng kamatuuran parti sa Dios. Kag buligan niya kamo nga maintindihan ang tanan nga kamatuuran. Indì siya maghambay sa iya lang sarili, kundi ang ihahambay niya sa indo hay kung ano lang ang iya mabatian sa akon kag ipasayod da niya kung ano ang matatabò sa paabuton. ¹⁴Padunggan niya ako kay ipaintindi niya sa indo ang akon mga gingpanudlò kag gingpanghimò. ¹⁵Kay ang tanan nga bagay sa akon Amay hay sa akon da. Ngani ginghambay ko nga ipasayod ng Espiritu sa indo ang akon mga gingpanudlò.”

Ang Kalisod Maging Kalipay

¹⁶Naghambay pa gid si Hesus sa iya mga disipulo, “Matag-od na lang ang oras kag indì na nindo ako makità. Pero pagkatapos ng matag-od nga oras, makikità nindo ako liwat.”

¹⁷Ngani nagpinangutan-an sa isa kag isa ang iban niya nga mga disipulo, “Ano baya ang gusto niya silingon, ‘Matag-od na lang ang oras kag indì na nindo ako makità. Pero pagkatapos ng matag-od nga oras, makikità nindo ako liwat’ kag ‘kay makadto na ako sa akon Amay?’” ¹⁸Hambay pa ninda, “Ano baya ang gusto niya nga silingon, ‘Matag-od ang oras’? Indì naton ini maintindihan kung ano ang gusto hambayon!”

¹⁹Sayod ni Hesus nga gusto kuntà ninda magpangutana, ngani naghambay siya, “Di ba, ang gusto nindo nga ipangutana hay kung ano ang gusto ko nga hambayon, ‘Matag-od na lang ang oras kag indì na nindo ako makità. Pero pagkatapos ng matag-od nga oras, makikità nindo ako liwat’? ²⁰Sa matuod lang, mauwang kamo pero magakalipay gid ang mga tawo nga wayà relasyon sa Dios. Magatangis kamo sa kalisod, pero ang indo kalisod hay maduduyà kag mabayluhan ning kalipay. ²¹Pareho ng babayi nga paungaon, nagaantos ning kasakit siya kay nag-abot na ang iya oras. Pero pagkatapos niya naiungà ang iya lapsag, indì na niya

¹16:11 Basaha sa 1 Juan 5:19, ang Pinunò nga nagagahom sa mga tawo hay si Satanas.

madumduman ang kasakit. Nalilipay siya kay naiungà na ang isa ka lapsag sa kalibutan. ²² Pareho da ini sa indo, nalilisod gid kamo niyan pero mapakigkità ako sa indo liwat kag mapupundò gid ang indo tagipusuon ning kalipay. Kag wayà gid ning bisan sin-o nga makaagaw sa indo ini nga kalipay. ²³ Pag-abot nang adto nga adlaw, indì na kahinangyan nga sa akon kamo magpangayò ning abir ano. Sa matuod lang, anuman ang indo pangayuon sa akon Amay, itatao gid niya ini sa indo kay may relasyon kamo sa akon.^m ²⁴ Hasta niyan wayà pa kamo ning ginapangayò sa Dios nga Amay paagi sa akon pangayan. Pangayò kamo sa iya agud makabaton kamo kag para makumplito ang indo kalipay.

²⁵ “Ginghambay ko ini sa indo paagi sa mga parabola. Pero maabot ang oras nga indì na ako maghambay ning parabola kundì ipasayod ko na sa indo ning klaro ang parti sa akon Amay. ²⁶ Sa adto nga adlaw, kamo na mismo ang mangayo sa iya paagi sa akon pangayan. Indì na kahinangyan nga ako pa ang magpangayò sa akon Amay para sa indo. ²⁷ Ang akon Amay mismo ang nagahigugmà sa indo kay naghigugmà kamo sa akon kag nagpati nga ako hay naghalin sa Dios. ²⁸ Naghalin ako sa akon Amay kag nagkari ako diri sa kalibutan. Niyan mahalín na ako diri sa kalibutan kag mabalik na ako sa akon Amay.”

²⁹ Nagsiling ang iya mga disipulo, “Niyan klaro na gid ang imo mga ginahambay sa amon kag bukon na paagi sa mga parabola!

³⁰ Niyan sayod namon nga nasasayuran mo gid ang tanan nga bagay kag abir nganì wayà kami nagapangutana, sayod mo ang amon ginahunàhunà. Paagi diri nagapati kami nga ikaw hay halin sa Dios.”

³¹ Nagsiling si Hesus, “Nagatuo na ba kamo niyan? ³² Madali na lang nga oras kag imaw na gid ini, nga kamo hay magakabuyag-buyag kag magbalik ang kada isa sa indo lugar. Bayaan nindo ako nga mag-isa, pero bukon ako mag-isa kay kaibahan ko ang akon Amay.

³³ “Ginahambay ko ini sa indo agud magkaigwa kamo ning katawhayan sa pakig-isa sa akon. Makakaagi kamo ning mga kahugaan sa kalibutan, pero tibayi ang indo kaugalingon! Naperdi ko na ang mga paagi ng kalibutan nga kuntra sa kagustuhan ng Dios.”

^m16:23 Sa literal, anuman ang indo pangayuon sa akon Amay sa akon pangayan, itatao gid niya ini sa indo.

Ang Pangamuyò ni Hesus para sa Iya Sarili

17¹ Pagkahambay adto ni Hesus, naghanged siya kag naghambay, “Amay nakon sa langit, nag-abot na ang oras. Padunggi ako nga imo Ungà agud padunggan ko da ikaw.² Kay gingtaw-an mo ako ning otoridad para magdumaya sa tanan nga tawo, agud taw-an ko ning kabuhì nga wayà katapusan ang tanan nga tawo nga gingtao mo sa akon.³ Imaw ini ang paagi para magkaigwa ning kabuhì nga wayà katapusan: igwa sinda ning relasyon sa imo nga imaw lang ang matuod nga Dios kag sa akonⁿ nga imo gingsugò.⁴ Gingpadunggan ko ikaw sa mga tawo diri sa kalibutan paagi sa pagtapos ng gingpahimò mo sa akon.⁵ Ngani niyan, Amay nakon sa langit, pag kaibahan ta na ikaw, itao sa akon ang himayà^o nga igwa ako nang kaibahan ko ikaw bago pa nahimò ang kalibutan.

Ang Pangamuyò ni Hesus para sa Iya mga Disipulo

⁶“Gingpakilaya ko ikaw sa mga tawo nga ginglain mo sa kalibutan kag gingtao mo sa akon. Dati imo sinda kag gingsalig mo sinda sa akon. Kag ginatuman ninda ang imo gingpatudlò.⁷ Niyan sayod ninda nga ang tanan nga imo gingsalig sa akon hay halin sa imo.⁸ Kay gingtudlò ko sa inda ang ginghambay mo sa akon kag gingbaton ninda ini. Ngani sayod gid ninda nga ako hay naghalin sa imo kag gingpatihan ninda nga ikaw ang nagsugò sa akon.

⁹“Amay nakon, nagapangamuyo ako para sa ini nga mga disipulo ko, bukon para sa mga tawo nga wayà relasyon sa akon, kundi para sa mga tawo nga gingsalig mo sa akon kay imo sinda.¹⁰ Ang tanan nga tawo nga may relasyon sa akon hay sa imo kag ang tanan sa imo hay sa akon. Kag ako hay ginapadunggan tungod sa inda.¹¹ Niyan mahalina na ako diri sa kalibutan kag mabalik na ako sa imo, pero mabilin pa sinda sa kalibutan. Akon Amay nga Banal, bantayi sinda paagi sa imo gahom^p nga gingtao mo sa akon, agud magakaisa sinda pareho naton nga nagakaisa.¹² Mintras kaibahan nakon sinda, gingbantayan ko gid sinda paagi sa imo gahom nga gingtao mo sa akon. Gingbantayan ko gid sinda, ngani abir isa sa inda wayà

ⁿ17:3 Sa akon, sa literal, kay Hesu-Kristo.

^o17:5 Basaha sa Matag-od nga Impormasyon.

^p17:11 Sa literal, sa imo pangayan.

ning may namatay, puyra lang sa tawo nga ang destinasyon hay sa impyerno, agud matabò ang nakasulat sa Kasulatan.

¹³“Niyang mabalik na ako sa imo. Ini nga mga bagay hay akon ginapangamuyò mintras yari pa ako sa kalibutan, agud magkaigwa sinda ning kalipay nga halin sa akon, kag makumplito ini nga kalipay sa inda.

¹⁴“Ginghambay ko na sa inda ang imo mensahi, ngani nahangit sa inda ang mga tawo nga wayà relasyon sa imo. Kay wayà na sinda nagapasakop sa ini nga kalibutan, pareho ko da nga wayà nagapasakop sa kalibutan. ¹⁵Wayà ko ginapangamuyua nga buy-on mo na sinda diri sa kalibutan, kundì protiksiyunan mo sinda kuntra kay Satanas. ¹⁶Wayà na sinda nagapasakop sa ini nga kalibutan, pareho ko da nga wayà nagapasakop sa kalibutan. ¹⁷Ilain mo sinda para sa pagserbisyo sa imo paagi sa pagtudlò ng kamatuuran. Ang imo hambay imaw ang kamatuuran. ¹⁸Kung pauno gingsugò mo ako diri sa mga tawo sa kalibutan para himuon ang imo kabubut-on, ginasugò ko da sinda diri sa kalibutan. ¹⁹Ginalain ko ang akon sarili para sa pagserbisyo sa imo, agud mailain da ninda ang inda sarili paagi sa pagtudlò ng kamatuuran.

Ang Pangamuyò ni Hesus para sa Tanan nga Magatuo

²⁰“Bukon lang ang akon mga disipulo ang akon ginapangamuyò, kundì ang tanan da nga magatuo sa akon paagi sa inda pamatuod. ²¹Amay nakon sa langit, ang akon pangamuyò sa imo nga kabay pa sinda tanan hay magakaisa. Kung pauno nga ikaw nagapakig-isa sa akon kag ako sa imo, kabay pa imaw da sinda hay magapakig-isa sa aton, agud magpati ang mga tawo nga wayà relasyon sa imo nga ikaw ang nagsugò sa akon. ²²Ginatao ko sa inda ang padungog nga imo gingtao sa akon, agud magakaisa gid sinda pareho naton nga nagakaisa. ²³Ang gusto silingon, nagapakig-isa ako sa inda kag ikaw sa akon, agud maging isa gid sinda. Paagi diri masasayuran ng mga tawo nga wayà relasyon sa imo nga ikaw ang nagsugò sa akon kag ginahigugmà mo ang mga nagatuo sa akon pareho ng paghigugmà mo sa akon.

²⁴“Amay nakon sa langit, gusto ko gid makaibahan didto mismo sa langit ini nga mga tawo nga gingtao mo sa akon, agud makità da ninda ang himayà. Gingtao mo ini nga himayà sa akon kay gingpalanggà mo ako bago nahimò ang kalibutan.

²⁵ “Amay nga matarong, wayà ka nakilaya ng mga tawo nga wayà relasyon sa imo. Pero kilaya ko gid ikaw kag sayod ng mga tawo nga magatuo sa akon nga ikaw ang nagsugò sa akon. ²⁶ Gingpakilaya ko ikaw^q sa inda kag ipakilaya pa gid, para ang imo paghigugmà sa akon hay mabatyagan da ninda, agud ako hay permi ninda kaibahan.”

Ang Pagdakop kay Hesus sa Getsemani

Mat. 26:47-56; Mrc. 14:43-52; Luc. 22:47-53

18 ¹ Pagkatapos pangamuyò ni Hesus, nagpanaw siya kaibahan ang iya mga disipulo kag nagtabok sinda sa kabuak ng sapà ng Kidron. Didto sinda nagkadto sa lugar nga may mga tanom nga kahoy nga olibo.

² Niyan si Judas nga imaw ang magatraidor sa iya hay kabisado da adto nga lugar kay permi didto nagatipon si Hesus kag ang iya mga disipulo. ³ Ngani nagkadto didto si Judas kaibahan ang madamò nga sundalo kag ang mga guwardya ng templo, nga gingsugò ng mga pinunò nga parì ng mga Judio kag ng mga Pinunò ng Relihiyon nga matutom sa Kasuguan^r. Igwa sinda ning daya nga mga muron, baybag kag armas.

⁴ Sayod ni Hesus ang tanan nga matatabò sa iya, ngani gingsumpong niya nga daan adto nga mga tawo kag gingpangutana, “Sin-o ang indo ginapangità?”

⁵ Nagsabat sinda, “Si Hesus nga taga-Nazaret.”

Nagsabat naman siya, “Ako si Hesus.”

Yadto da si Judas nga nagatraidor sa iya nga nagatindog kaibahan ninda. ⁶ Pagkasiling niya nga ‘Ako si Hesus’, napaatras sinda tanan kag nagkatumba sa dutà.

⁷ Ngani gingpangutana sinda liwat ni Hesus, “Sin-o gid ba ang ginapangità nindo?”

Nagsabat sinda, “Si Hesus nga taga-Nazaret.”

⁸ Nagsiling si Hesus, “Ginghambay ko na ngani sa indo nga ako si Hesus. Niyan kung ako ang indo ginapangità, pabay-i lang nga makahalin ining akon mga kaibahan.” ⁹ Imaw ini ang iya ginghambay agud matabò ang iya gingsiling dati sa Dios, ‘Indi ko gid pabay-an ang mga gingtao mo sa akon, para wayà ning may maduyà abir isa.’

^q17:26 Ikaw, sa literal, ang imo pangayan.

^r18:3 Sa Griego hay Pariseo.

¹⁰Niyan, si Simon Pedro^s hay may daya nga maisot nga sundang. Ginggabat niya ini kag ginglabò ang tuo nga talinga ng ulipon ng Pinakapunò ng mga Pari kag nautod ini. Ang pangayan ng ulipon hay si Malkos. ¹¹Nagsiling si Hesus kay Pedro, “Balikan sa tagob ang imo sundang! Sayod mo nga dapat ko antuson ang kasakit nga gingtao ng akon Amay sa akon.”

Gingdaya si Hesus kay Anas

¹²Pagkatapos, gingdakop kag ginggapos si Hesus ng mga sundalo nga ginapamunuan ng inda kapitan, kaibahan ang mga guwardya ng templo nga gingsugò ng mga Judio. ¹³Gingdaya anay siya kay Anas nga panugangan ni Kaipas nga imaw ang Pinakapunò ng mga pari adto nga tuig. ¹⁴(Si Kaipas imaw ang naglaygay dati sa mga Judio, ‘Mas maayo nga isa lang ang mamatay para sa mga tawo.’)

Wayà Gingkilay-a ni Pedro si Hesus

Mat. 26:69-70; Mrc. 14:66-68; Luc. 22:55-57

¹⁵Niyan si Simon Pedro kag ang isa pa nga disipulo hay nagsunod kana Hesus. Ini nga disipulo hay kilaya ng Pinakapunò ng mga pari, nganì nakasuyod siya sa dya-ag ng bayay ng Pinakapunò ng mga pari, kaibahan nina Hesus. ¹⁶Pero si Pedro hay nabilin nga nagatindog sa luwas ng pwertahan. Nganì nagbalik adtong iya kaibahan nga disipulo kag nagpamuhon sa babayi nga miyugbantay ng pwertahan, tapos gingpasuyod niya si Pedro. ¹⁷Gingpangutana ng babayi si Pedro, “Dì ba disipulo ka da ng inà nga tawo?”

Nagsabat si Pedro, “Bukon.”

¹⁸Tiglalamig adto, nganì may gingpabaga nga uling. Nagatindog ang mga ulipon kag ang mga guwardya ng templo palibot para magpainit-init. Si Pedro hay nagpalapit da kaibahan ninda nga nagatindog kag nagapadangga da.

Ang Pag-imbistigar ng Pinakapunò ng mga Pari kay Hesus

Mat. 26:57-66; Mrc. 14:53-65; Luc. 22:66-71

¹⁹Niyan gingpangutana si Hesus ng Pinakapunò ng mga pari parti sa iya mga disipulo kag sa iya ginatudlò. ²⁰Nagsabat si Hesus, “Permi ako nagahambay sa atubangan ng tanan, kay nagatudlò ako sa sinagoga kag sa templo kung sa diin nagatipon-tipon da ang tanan nga mga Judio. Kag wayà ako ning may ginahambay nga pasekrito.

^s18:10 Basaha sa 1:42.

²¹ Basì ginapangutana mo ako? Pangutan-a ang mga nakabatì sa akon kay sayod ninda kung ano ang akon ginghambay.”

²² Pagkasiling adto ni Hesus, tinampa siya ng isa sa mga guwardya ng templo nga nagatindog malapit sa iya kag ginghambayan siya, “Basì sin-o ka! Basì tyad ka kung magsabat sa Pinakapunò ng mga pari?”

²³ Nagsabat si Hesus, “Kung salà ang akon gingsiling, ihambay mo kung diin didto! Pero kung tamà ang akon ginghambay, basì gingtampa mo ako?”

²⁴ Pagkatapos adto, gingpadaya ni Anas si Hesus nga nakagapos gihapon kay Kaipas nga Pinakapunò ng mga pari.

Duha ka Beses nga Wayà Gingkilay-a ni Pedro kay Hesus

Mat. 26:71-75; Mrc. 14:69-72; Luc. 22:58-62

²⁵ Mintras nagatindog gihapon didto si Simon Pedro kag nagapainit-init, may nagpangutana sa iya, “Dì ba disipulo ka da ng inà nga tawo?”

Nagpinusong liwat si Pedro, “Bukon!”

²⁶ Niyan gingpangutana naman si Pedro ng isa sa mga ulipon ng Pinakapunò ng mga pari nga hali ng tawo nga ang talinga ging-utod niya, “Dì ba, ikaw adtong nakità ko nga kaibahan niya didto sa lugar nga may mga tanom nga kahoy nga olibo?”

²⁷ Pero nagpinusong na naman si Pedro, “Bukon!” Kag adto da nga daan nagtuktuyaok ang suyog.

Ang Pag-imbistigar ni Pilato kay Hesus

Mat. 27:1-2, 11-14; Mrc. 15:1-5; Luc. 23:1-5

²⁸ Pagkaimbestigar kay Hesus sa bayay ni Kaipas, gingdaya siya ng mga pinunò ng Judio sa palasyo ng gobernador. Adto hay bago magsubat ang adlaw. Wayà sinda magsuyod sa palasyo, kay sunò sa inda mga layi, kung magsuyod sinda sa bayay ng bukon Judio, indì na sinda pagtugutan nga magkaon ng ihapon nga para sa Pista ng Pagligad ng Anghel^t. ²⁹ Ngani nagluwas si Pilato sa iya palasyo, kag iya sinda gingpangutana, “Ano ang akusasyon nindo kuntra sa ini nga tawo?”

³⁰ Nagsabat sinda, “Kung wayà siya ning ginghimò nga malain, wayà namon siya pagday-a diri sa imo.”

^t18:28 Ang Pagligad ng Anghel hay pista ng mga Judio agud dumdumon ang paghilway ng Dios sa inda pagkaulipon sa Egipto. Basaha sa Exodo 12:21-23.

³¹ Nagsiling si Pilato, “Day-a nindo siya kag husgahan sunò sa indo Kasuguan.”

Nagsabat ang mga Judio, “Pero wayà kami ning otoridad nga magsintinsya ning kamatayon abir kanin-o.” ³² Natabò ini agud matuman ang ginghambay ni Hesus kung pauno siya mamatay.

³³ Ngani nang nabatian adto ni Pilato, nagsuyod siya liwat sa palasyo. Gingpatawag niya si Hesus kag gingpangutana, “Ikaw ba ang harì ng mga Judio?”

³⁴ Nagsiling da siya ni Hesus, “Imo gid ba inà pangutana o may iban nga nagbalità sa imo parti sa akon?”

³⁵ Nagsabat si Pilato, “Basi? Ano ba ang kalaom mo sa akon, Judio? Ang imo mga kasimanwa kag ang mga pinunò nga parì ng mga Judio ang nagdaya sa imo diri sa akon. Ano ba ang imo nahimò?”

³⁶ Nagsabat si Hesus, “Ang akon gingharian hay bukon diri sa kalibutan. Kung diri sa kalibutan ang akon gingharian, nagbatò kuntà ang akon mga tagasunod agud indì ako maitugyan sa mga Judio. Pero ang akon gingharian hay bukon sa ini nga kalibutan.”

³⁷ Siling ni Pilato, “Kung imaw, harì ka gali?”

Nagsabat si Hesus, “Ikaw ang naghambay nga harì ako. Imaw ini ang kabangdanan kung basi ako natawo kag nagkari diri sa kalibutan agud magpamatuod parti sa kamatuuran. Ang abir sin-o nga gusto magsunod sa kamatuuran hay nagapamatì sa akon hambay.”

³⁸ Nagsiling liwat si Pilato, “Ano ba ngani ang kamatuuran?”

Ang Gusto ni Pilato Buhian si Hesus pero Wayà Nadayon

Mat. 27:15-31; Mrc. 15:6-20; Luc. 23:13-25

Pagkahambay adto ni Pilato, nagluwas siya liwat kag naghambay sa mga Judio, “Wayà ako ning may nakità nga salà sa ini nga tawo. ³⁹ Pero sunò sa indo tradisyon, kahingyan ko magpaluwas ning isa ka priso sa Pista ng Pagligad ng Anghel. Gusto ba nindo nga buhian ko ang Harì ng mga Judio para sa indo?”

⁴⁰ Pero nagsinggit sinda liwat, “Indì! Bukon inà nga tawo! Si Barrabas ang gusto namon!” (Si Barrabas hay isa ka rebeldi.)

19 ¹ Ngani gingpabuoy ni Pilato si Hesus kag gingpalatigo. ² Nagbuoy ang mga sundalo ning bayagon nga tunukon kag ginghimò nga korona kag gingsuok kay Hesus. Gingsuk-sukan da ninda siya ning kapa nga maron. ³ Nagapinalapit sa iya ang kada isa sa inda kag nagasiling, “Mabuhay, ang Harì ng mga Judio!” Kag gingtinampà ninda siya.

⁴ Nagluwas liwat si Pilato sa iya palasyo kag naghambay sa mga Huydo, “Tan-awa nindo, paluwason ko siya agud masayuran nindo nga wayà ako ning may makità nga salà sa iya!” ⁵ Gingpadaya sa luwas si Hesus nga nakasuksok ning korona nga tunukon kag kapa nga maron. Siling ni Pilato, “Sirua nindo ini nga tawo!”

⁶ Pagkakità ng mga pinunò nga parì ng mga Judio kag ng mga guwardya sa templo, nagsinggit sinda, “Ilangang siya sa krus! Ilangang siya sa krus!”

Nagsiling si Pilato, “Kamo ang magbuoy sa iya diri kag kamo ang maglangang sa iya, kay wayà ako ning salà nga makità sa iya!”

⁷ Nagsabat ang mga Judio, “May Kasuguan kami! Dapat siya nga mamatay sunò sa amon Kasuguan, kay ginahimò niya ang iya sarili nga Ungà ng Dios!”

⁸ Pagkabatì adto ni Pilato, lalò na gid siya nga ginghadlukan.

⁹ Ngani gingpadaya niya liwat si Hesus sa suyod ng palasyo kag iya gingpangutana, “Taga-diin ka?” Pero wayà nagsabat si Hesus.

¹⁰ Ngani naghambay si Pilato, “Basì indì ka magsabat sa akon? Wayà ka ba makasayod nga may otoridad ako nga buhian ka o ipalangsang sa krus?”

¹¹ Nagsabat si Hesus, “Wayà ka ning otoridad nga magsintinsya ning kamatayon sa akon kung wayà ka gingtaw-i ning otoridad ng Dios. Ngani, mas madakò ang kasal-anan ng tawo nga nagtugyan sa akon diri sa imo.”

¹² Pagkabatì adto ni Pilato, lalò pa gid niya nga gingtinguhà nga buhian si Hesus. Pero nagsinggit ang mga Judio sa luwas, “Kung buhian mo inà nga tawo, bukon ka amigo ng Emperador ng Roma. Kay ang abir sin-o nga ginahimò nga harì ang iya sarili hay kaaway ng Emperador.” ¹³ Pagkabatì adto ni Pilato, gingpadaya niya si Hesus sa luwas. Tapos nagpungkò si Pilato sa pungkuan ng hukom sa lugar nga ginatawag, ‘Ang Plataporma nga himò sa mga Bato.’ (Sa Hebreo hay Gabata.)

¹⁴ Adto hay adlaw ng Inugpreparar sa Pista ng Pagligad ng Anghel^u kag ang oras hay mga alas dose na. Nagsiling si Pilato sa mga Judio, “Sirua nindo ang indo Hari!”

¹⁵ Pero nagsinggit sinda, “Patya siya! Patya siya! Ilangang siya sa krus!”

^u19:14 Ang Pagligad ng Anghel hay pista ng mga Judio agud dumdumon ang paghilway ng Dios sa inda pagkaulipon sa Egipto. Basaha sa Exodo 12:21-23.

Nagpangutana si Pilato, “Gusto ba nindo nga ipalangsang ko sa krus ang indo Hari?”

Nagsabat ang mga pinunò nga pari ng mga Judio, “Wayà kami ning iban nga hari kundì ang Emperador!”¹⁶ Ngani gingtugyan si Hesus ni Pilato sa mg sundalo ng Roma agud ilangsang sa krus. Pagkatapos adto, gingbuoy ninda si Hesus.

Ang Paglangsang kay Hesus sa Krus

Mat. 27:32-44; Mrc. 15:21-32; Luc. 23:26-43

¹⁷ Pagkatapos gingdaya si Hesus paluwas nga pas-an ang iya krus pakadto sa lugar nga ginatawag, ‘Lugar ng Tuy-an nga Uyo.’ (Sa Hebreo hay Golgota.)¹⁸ Pag-abot didto, ginglangsang ninda si Hesus sa krus. May duha da ka tawo nga ginglangsang kaibahan ni Hesus. Ang isa sa tuo, ang isa sa waya, kag si Hesus hay sa inda tungà.¹⁹ Nagpasulat si Pilato sa karatula kag gingpabutang sa ibabaw ng krus, nga nakasulat ‘Si Hesus nga taga-Nasarit, ang Hari ng mga Judio’.

²⁰ Ngani nabasa adto ng madamò nga Judio kay malapit sa Jerusalem ang ginglangsgan kay Hesus kag isa pa nakasulat adto sa linguahe ng Hebreo, Latin kag Griego.²¹ Pagkabasa adto ng mga pinunò nga pari ng mga Judio, nagriklamo sinda kay Pilato nga ang siling, “Ayaw magsulata nga ‘Hari ng mga Judio’, kundì ‘Hambay ng ini nga tawo siya ang Hari ng mga Judio.’ ”

²² Nagsabat si Pilato, “Ang akon gingpasulat hay nakasulat na.”

²³ Niyan, bago ginglangsang ng mga sundalo si Hesus, gingbuoy anay ninda ang iya mga suksok nga upat ka bilog, kag gingparte ang kada isa sa upat nga sundalo. Gingbuoy da ninda ang iya barò nga pang-idayom. Isa ini ka bilog nga wayà ning tahi halin sa liab hasta sa tuhod.²⁴ Ngani naghambay sinda sa isa kag isa, “Indì naton ini buakon, magbunut-bunutan na lang kita kung kay sin-o ini mapakadto.”

Natabò ini agud matuman ang nakasulat sa Kasulatan,

“Gingparti-parti ninda ang akon mga suksok

kag gingbunut-bunutan ninda ang akon barò nga pang-idayom.”^v

Imaw ngani adto ang ginghimò ng mga sundalo.

²⁵ Nagatindog naman malapit sa krus ni Hesus ang iya nanay, ang manghod nga babayi ng iya nanay, ang asawa ni Klopas nga si Maria kag ang taga-Magdala nga si Maria.²⁶ Nang makità ni Hesus ang iya

^v19:24 Basaha sa Salmo 22:18.

nanay kag ang iya pinalanggà nga disipulo nga nagatindog didto, naghambay siya sa iya nanay, “Nay, kabiga inà nga disipulo ko nga imo ungà.” ²⁷ Naghambay naman siya sa disipulo, “Kabiga siya nga imo nanay.” Tunà adto, gingbaton siya ng disipulo bilang miyembro sa iya pamilya.

Ang Pagkamatay ni Hesus

Mat. 27:45-56; Mrc. 15:33-41; Luc. 23:44-49

²⁸ Pagkatapos adto, sayod ni Hesus nga natapos na ang tanan nga gingpahimò ng iya Amay kag agud matuman ang Kasulatan, naghambay siya, “Ginauhaw ako!” ²⁹ Igwa didto ning hambawan nga punò ning maaslom nga ilimnanon. Pagkabatì adto ng mga sundalo, nagbuoy sinda ning isa ka sanga nga isopo. Kag ginghigot ninda ini sa punta ng kuhit. Tapos gingsaw-saw sa ilimnanon kag ginapalapit ini sa bàbà ni Hesus. ³⁰ Pagkasupsop niya ng ilimnanon, hambay niya, “Natapos na!” Kag nagdungok ang iya uyo kag nabugtò ang iya ginghawa.

Ang Pagbunò kay Hesus sa Kilid

³¹ Adto hay adlaw ng Inugpreparar para sa Adlaw nga Inugpahuway^w kag indì gusto ng mga pinunò ng mga Judio nga magapabilin didto sa krus ang mga lawas nga ginglangsang. Kay ang masunod hay Adlaw nga Inugpahuway kag importante gid ini nga adlaw para sa mga Judio, kay natamà sa Pista ng Pagligad ng Anghel. Nganì gingpangabay ng mga Judio kay Pilato nga ipabalì na lang ang mga batiis ng mga ginglangsang, agud mamatay sinda nga daan kag mabuoy ang inda lawas sa krus. ³² Nganì nagkadto ang mga sundalo kag gingpangbalì ang mga batiis ng duha ka tawo nga nakalangsang kaibahan ni Hesus. ³³ Pero pag-abot ninda kay Hesus kag pagkakità nga patay na siya, wayà ninda pagbalia ang iya mga siki. ³⁴ Pero gingbunò ng isa nga sundalo si Hesus sa kilid ning bangkaw kag adto nga daan, nag-ilig ang dugò kag tubì. ³⁵ Ang nakakità mismo sa natabò imaw ang nagpamatuod. Kag masaligan ang iya ginabalità kay sayod niya nga matuod ang iya ginahambay, agud magtuo kamo. ³⁶ Natabò ini nga mga bagay agud matuman ang nakasulat sa Kasulatan nga nagasiling, “Wayà gid ning bisan

^w19:31 Ang Adlaw nga Inugpahuway ninda hay nagatunà sa pagtunod ng adlaw nang Biyarnes, hasta sa pagtunod ng adlaw nang Sabado.

isa nga tuy-an ang mababali sa iya.”^x ³⁷ Kag may nakasulat pa gid sa Kasulatan nga nagasiling, “Tan-awon ninda ang tawo nga inda gingbund.”^y

Ang Paglubong kay Hesus

Mat. 27:57-61; Mrc. 15:42-47; Luc. 23:50-56

³⁸ Pagkatapos adto, si Hosi nga taga-Arimatiya hay nagkadto kay Pilato kag nagpamuhon nga kung puydi buy-on niya ang lawas ni Hesus didto sa krus. (Si Hosi hay isa sa mga disipulo ni Hesus pero sekrito lang kay nahadlok siya sa mga pinunò ng mga Judio.) Tapos gingtugutan siya ni Pilato, nganì gingpabuoy niya ang lawas ni Hesus. ³⁹ Nagnunot da sa iya si Nikodemo. (Siya ang nagkadto anay kay Hesus nang gab-i.)^z Nagdaya siya ning mga 100 ka litro nga pahumot nga ginghalò ang mira kag aloë. ⁴⁰ Nganì gingpabuoy ninda ang lawas ni Hesus kag gingpabutangan ning pahumot mintras gingpasamburan ning mahay kag maayo nga klasi nga tela. (Imaw ini ang kultura ng mga Judio sa paglubong.)

⁴¹ Didto sa ginglangangan kay Hesus, igwa ning malapit nga lugar nga may mga tanom. Igwa didto ning bag-o nga lubungan nga gingbuhuan sa kumbis nga wayà pa nalulubungi. ⁴² Niyang, tungod adto hay adlaw ng Inugpreparar ng mga Judio para sa Adlaw nga Inugpahuway kag malapit lang didto ang lubungan, nganì didto na lang ninda ginglubong si Hesus.

Ang Pagkabanhaw ni Hesus

Mat. 28:1-8; Mrc. 16:1-8; Luc. 24:1-12

20 ¹ Pag-abot ng adlaw ng Dominggo^a nga aga, maduyom-duyom pa, nagkadto na si Maria nga taga-Magdala sa kuyba nga ginglubungan kay Hesus. Pag-abot niya didto, nakità niya nga wayà na ang sara nga bato sa pwertahan ng lubungan. ² Nganì nagdyagan siya kag nagkadto kay Simon Pedro^b kag sa disipulo nga pinalanggà

^x19:36 Basaha sa Eku 12:46.

^y19:37 Basaha sa Sekarias 12:10.

^z19:39 Basaha sa Juan 3:1-2.

^a20:1 Sa Griego ini hay ang una nga adlaw ng simana.

^b20:2 Basaha sa 1:42.

ni Hesus kag nagbalità, “Gingbuoy ninda ang Ginoo sa lubungan nga kuyba kag wayà kami^c kasayod kung diin ninda siya gingbutang.”

³Nganì nagluwas kag nagkadto sa lubungan si Pedro kaibahan adtong disipulo. ⁴Nagdyagan sinda nga duha, pero mas matulin adtong disipulo nga kaibahan ni Pedro, nganì siya ang una nga nakaabot sa lubungan. ⁵Nagdukò siya kag naglilì sa suyod. Nakità niya nga yadto nakabutang ang tela nga ginggamit sa paglubong kay Hesus, pero wayà siya magsuyod. ⁶Malagat-lagat, umabot da si Simon Pedro kag diri-diritso siya nga nagsuyod sa lubungan. Nakità niya nga nakabutang didto ang tela ⁷patì ang panyò nga gingputos sa uyo ni Hesus. Bukon ini kaibahan sa maayo nga klasi nga tela, kundì nakabuyag sa alihid kag nakalukot ini ning maayo. ⁸Tapos nagsuyod da ang disipulo nga nauna mag-abot, kag sa iya nakità, nagapati siya. ⁹(Pero abir tyad adto, wayà gihaon ninda naiintindihi ang nakasulat sa Kasulatan nga kahinangyan mabanhaw si Hesus.) ¹⁰Pagkatapos nag-ulì ang duha nga disipulo sa inda lugar.

Ang Pagpakità ni Hesus kay Maria nga Taga-Magdala

¹¹Niyan si Maria nga taga-Magdala hay nagatindog gihapon didto sa luwas ng lubungan nga nagatangis. Mintras nagatangis siya, nagdukò siya kag naglilì sa suyod ng lubungan nga kuyba ¹²kag nakità niya ang duha nga anghel nga nakaputì ning barò kag nagapungkò sa dati nga gingbutangan ng lawas ni Hesus. Ang isa hay hampig sa uyuhan kag ang isa sa sikwayan. ¹³Nagpangutana sinda sa iya, “Nang, basì nagatangis ka?”

Nagsabat siya, “Kay gingbuoy ninda ang akon Ginoo kag wayà ako kasayod kung diin ninda siya gingbutang.”

¹⁴Pagkahambay niya adto, naglingig siya kag nakità niya nga may tawo nga nagatindog, pero wayà niya nakilaya nga si Hesus adto. ¹⁵Nagsiling si Hesus, “Nang, basì nagatangis ka? Sin-o ang imo ginapangità?”

Ang kalaom ni Maria, siya ang miyugbantay ng lugar nga may mga tanom, nganì naghambay siya, “Nong, kung kamo ang nagbuoy sa iya, tudluan abi sa akon kung diin nindo siya gingbutang kay akon buy-on.”

¹⁶Gingtawag siya ni Hesus, “Maria.”

^c20:2 Ang gusto hambayon ng ‘kami’ hay ang kaibahan ni Maria sunò kay Matiyò 28:1, Marcos 16:1 kag Lukas 24:1.

Nag-atubang si Maria kag naghambay kay Hesus sa Hebreo nga linguahe, “Rabboni!” (Ang gusto hambayon ‘Maistro’.)

¹⁷ Hambay ni Hesus, “Ayaw ako maghawiri kay wayà pa ako makabalik sa akon Amay. Kadto sa akon mga kauturan kag balitai nga mabalik na ako sa akon Amay nga indo da Amay, sa akon Dios nga indo da Dios.”

¹⁸ Ngani nagkadto si Maria nga taga-Magdala sa mga disipulo kag nagbalità, “Nakità nakon ang Ginoo!” Kag ginghambay da sa inda ang mga gingbiling sa iya ni Hesus.

Ang Pagpakità ni Hesus sa mga Disipulo

¹⁹ Pagkagab-i, nang adto da nga adlaw ng Dominggo, nagtipon-tipon ang mga disipulo ni Hesus sa bayay. Nakatranka ang pwertahan ng bayay nga inda ginatipunan kay nahadlok sinda sa mga pinunò ng Judio. Gulpi lang nga nag-abot si Hesus kag nagtindog sa tungà ninda. Hambay niya sa inda, “Ang katawhayan yarà sa indo.” ²⁰ Pagkahambay niya adto, gingpakità niya ang iya mga kamot kag ang iya kilid sa inda. Ngani nalipay gid ang mga disipulo nang makità ang Ginoo.

²¹ Nagsiling liwat si Hesus sa inda, “Ang katawhayan yarà sa indo. Kung pauno nga gingsugò ako ng akon Amay, ginasugò ko da kamo.” ²² Pagkahambay niya adto, ginghuyupan niya sinda kag naghambay, “Batuna nindo ang Espiritu Santo, ²³ agud ang sin-o man nga balitaan nindo nga ginapatawad sinda sa mga kasal-anan, gingpatawad na da ng Dios. Pero ang sin-o man nga hambayan nindo nga wayà sinda ginapatawad sa mga kasal-anan, wayà da gingpatawad ng Dios.”

Ang Pagpakità ni Hesus kay Tomas

²⁴ Pero si Tomas nga may hayò nga ‘Kapid’, isa sa dose nga disipulo hay bukun ninda kaibahan nang nagpakità si Hesus. ²⁵ Ngani gingbalitaan siya ng iba nga disipulo, “Nakità namon ang Ginoo!”

Nagsabat si Tomas, “Indi ako magpati, mintras indi ko mismo makità kag matuslok ng akon tudlò ang ging-agihan ng langsung sa iya mga kamot, kag matandog ng akon payad ang iya kilid.”

²⁶ Pagkaligad nang wayo ka adlaw, nagtipon-tipon liwat sa suyod ng bayay ang mga disipulo kag kaibahan ninda si Tomas. Abir nakatranka ang pwertahan, pero gulpi lang nga nagsuyod si Hesus kag nagtindog sa inda tungà. Hambay niya sa inda, “Ang katawhayan yarà sa indo.” ²⁷ Pagkatapos hambay niya kay Tomas, “Sirua ang

akon mga kamot kag tuslukan ang imo tudlò sa akon pilas. Kag tanduga ng payad ang akon kilid. Ayaw magduda, magtuo ka na.”

²⁸ Hambay ni Tomas, “Ikaw ang akon Ginoo kag ang akon Dios!”

²⁹ Tapos naghambay si Hesus, “Tomas, nagatuo ka na ba kay nakità mo ako? Pakamaayuhon ang mga nagatuo sa akon abir wayà ninda ako makità.”

Ang Kabangdanan nga Gingsulat ini nga Libro

³⁰ Kadamò pa gid ang mga makatitingaya nga ginghimò ni Hesus nga nakità ng iya mga disipulo, nga wayà gingsulatan sa ini nga libro. ³¹ Pero gingsulat ko ini nga mga bagay agud magtuo kamo nga si Hesus ang Kristo^d, ang Ungà ng Dios. Kag paagi sa indo pagtuo, makabaton kamo ning kabuhì nga wayà katapusan kay kamo hay may relasyon sa iya^e.

Ang Pagpakità ni Hesus sa Pito nga Disipulo

21 ¹ Pagkatapos adto, nagpakità liwat si Hesus sa mga disipulo didto sa alihid ng Tinagong Dagat ng Tiberias^f. Tyad ini ang natabò: ² Magkaibahan sina Simon Pedro,^g si Tomas nga ang hayò hay ‘Kapid’, si Natanyel nga taga-Kana nga sakop sa probinsya ng Galilea, ang mga ungà ni Zebedeo kag duha pa nga disipulo. ³ Nagsiling si Simon Pedro sa inda, “Mapalawod ako.”

Nagsabat sinda, “Manunot kami.” Ngani nagsakay sinda sa baruto kag nagpalawod. Pero wayà gid sinda ning may nabuoy sa bilog nga gab-i.

⁴ Nang pasubaton na ang adlaw, nagatindog si Hesus sa baybay pero wayà siya makilaya ng mga disipulo. ⁵ Ngani hambay ni Hesus sa inda, “Mga amigo, igwa ba kamo ning buoy?”

Nagsabat sinda, “Wayà gid!”

⁶ Siling niya, “Taktakan nindo ang pukot hampig sa tuo ng baruto kag makakabuoy kamo.” Ngani gingtaktak ninda ang pukot kag sa kadamò ng tuyoy, halos indi na ninda ini kaya batakon.

⁷ Ngani hambay ng disipulo nga pinalanggà ni Hesus kay Pedro, “Ang Ginoo adto!” Pagkabatì adto ni Simon Pedro, gingsuksok niya

^d20:31a Kristo hay titulo sa Griego, nga ang gusto hambayon hay ‘Ang Manluluwas nga gingpangakò ng Dios’.

^e20:31b Sa literal, sa iya pangayan.

^f21:1 Ginatawag da ini nga Tinagong Dagat ng Galilea.

^g21:2 Basaha sa 1:42.

ang iya barò kay nakauba siya mintras nagatrabaho kag lumumpat sa tubì kag lumangoy pakadto sa takas. ⁸ Ang iban nga disipulo nga yadto sa baruto hay nagbugsay papiliw kag ginaguyod ang pukot nga kadamò ning tuyoy kay bukon sinda malayo sa baybay, mga 60 lang ka dupa ang kalayò.

⁹ Pagkaabot ninda sa takas, nakità ninda nga igwa ning бага nga may isdà nga ginaihaw kag igwa da ning tinapay.

¹⁰ Siling ni Hesus sa inda, “Magdaya kamo diri ning pila ka bilog nga isdà nga indo nabuoy.” ¹¹ Ngani nagbalik si Simon Pedro sa baruto kag nagbulig sa pagbira ng pukot pabaybay. Puno gid ang pukot ning kadagkò nga tuyoy, ini hay 153 tanan. Abir tyad adto kadamò ang isdà, wayà gid nagisì ang pukot.

¹² Hambay sa inda ni Hesus, “Karna kamo mamahaw kita.” Wayà gid may nagpangahas abir isa sa mga disipulo nga magpangutana kung sin-o siya. Kay kilaya ninda nga siya ang Ginoo. ¹³ Nagpalapit si Hesus, gingbuoy niya ang tinapay kag gingtao sa inda, imaw da ang inihaw nga isdà. ¹⁴ Imaw ini ang pangtuyo ka beses nga nagpakità si Hesus sa mga disipulo pagkatapos nga nabuhì siya liwat.

Ang mga Pangutana ni Hesus parti sa Paghigugmà ni Pedro

¹⁵ Mintras nagapamahaw sinda, gingpangutana ni Hesus si Simon Pedro, “Simon, ungà ni Juan, ginahigugmà mo ba ako labaw pa sa paghigugmà ng imo mga kaibahan sa akon?”

Nagsabat siya, “Huo, Ginoo, sayod mo nga ginahigugmà ko gid ikaw.”

Hambay ni Hesus, “Pakauna ning maayo ang akon mga karnero.”^h

¹⁶ Sa pangaduha ka beses nagpangutana liwat si Hesus, “Simon, ungà ni Juan, ginahigugmà mo ba ako?”

Nagsabat siya, “Huo, Ginoo, sayod mo nga ginahigugmà ko gid ikaw.”

Hambay ni Hesus, “Diparaha ning maayo ang ako mga karnero.”

¹⁷ Pangtuyo ka beses nagpangutana si Hesus, “Simon, ungà ni Juan, ginahigugmà mo ba ako?”

Nalisod si Pedro kay tuyo na gid ka beses siya gingpangutana ni Hesus, ‘Ginahigugmà mo ba ako?’ Ngani nagsabat siya kay Hesus, “Ginoo, sayod mo ang tanan nga bagay. Sayod mo nga ginahigugmà ko gid ikaw.”

^h21:15, 16, 17 Ang gusto silingon ng akon mga karnero hay mga tagasunod ni Hesus.

Hambay ni Hesus, “Pakauna ning maayo ang akon mga karnero. ¹⁸ Sa matuod lang, nang batà ka pa, ikaw ang nagahugot ng imo sarili nga sinturonⁱ kag nagapanaw ka kung diin mo gusto. Pero pag guyang mo, pagaunaton mo ang imo mga butkon. Tapos iban ang magapos sa imo kag day-on ka sa lugar nga indì mo gusto kadtuan.” ¹⁹ (Ginghambay ini ni Hesus agud ipasayod kay Pedro kung pauno siya mamatay kag kung pauno niya mapadunggan ang Dios paagi sa iya kamatayon.)

Pagkatapos adto, hambay ni Hesus sa iya, “Magsunod ka sa akon.”^j

Ang Hambay ni Hesus Parti sa Iya Pinalanggà nga Disipulo

²⁰ Naglingig si Pedro kag nakità niya nga nagasunod sa inda ang disipulo nga pinalanggà ni Hesus. Siya adtong nagapungkò hampig sa alihid ni Hesus nang nagaihapon sinda kag nag-islog pa gid siya kay Hesus, naghilig sa iya dughan kag nagpangutana, ‘Ginoo, sin-o adto ang magatraidor sa imo?’ ²¹ Niyan, pagkakità ni Pedro sa iya, nagpangutana siya kay Hesus, “Ginoo, pauno ini nga tawo, ano ang matatabò sa iya?”

²² Nagsabat si Hesus, “Kung gusto ko nga mabuhì siya hasta nga magbalik ako diri sa kalibutan, wayà ka na ning labot. Basta ikaw, magsunod sa akon!” ²³ Ngani nabantog ang balità sa mga kauturan nga ini nga disipulo hay indì mamatay. Pero bukon tyad adto ang ginghambay ni Hesus parti sa iya, kundì, ‘Kung gusto ko nga mabuhì siya hasta nga magbalik ako, wayà ka na ning labot.’

Ang Pangkatapusan

²⁴ Ako ining disipulo nga nagapamatuod kag nagsulat ng ini nga mga bagay. Sayod namon nga matuod ang akon ginabalità.

²⁵ Kadamò pa gid ang mga gingpanghimò ni Hesus. Kung isulat ini tanan, para sa akon, indì mag-igò ang mga libro nga masusulat abir pa sa bilog nga kalibutan.

ⁱ21:18 Ang gusto silingon, ang iya disisyon ang nasususnod sa iya sarili.

^j21:19, 22 Magsunod ka sa akon, gusto silingon hay maging disipulo ni Hesus: magtuman siya kay Hesus, maging kapareho sa iya sa ugali, hambay, kag magtudlò siya sa mga tawo parti sa Dios.